



วารสารธาตุพนมปริทรรศน์

Journal of That Phanom Review

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

ISSN : 2586-9337 (print)

Vol.3 No. 1 (January - June 2019)

วัตถุประสงค์

วารสารธาตุพนมปริทรรศน์ เป็นวารสารวิชาการราย 6 เดือน (ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน, ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม) มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมการค้นคว้าและเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการด้านพุทธศาสนา ปรัชญา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

2. เพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการด้านพุทธศาสตร์ ศรัทธาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้บทความวิจัยบทความวิชาการจากการนำเสนอการประชุมวิชาการ ของนักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์และนิสิตในระดับบัณฑิตศึกษา ทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 ท่าน เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารธาตุพนมปริทรรศน์ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัย เพื่อตีพิมพ์ในวารสารธาตุพนมปริทรรศน์อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่วารสารธาตุพนมปริทรรศน์กำหนด

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสารธาตุพนมปริทรรศน์ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการวารสารธาตุพนมปริทรรศน์

เจ้าของ (Owner)

วิทยาลัยสงฆ์นครพนม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม

เลขที่ 33 หมู่ 9 ถนนบายพาส ตำบลธาตุพนม อำเภอธาตุพนม

จังหวัดนครพนม 48110 โทร. 042 532 106

ที่ปรึกษา (Advisors)

พระพรหมบัณฑิต,ศ.ดร.

เจ้าคณะใหญ่หนกลาง

พระเทพวรมุนี

เจ้าคณะจังหวัดนครพนม

พระราชรัตนโมลี

เจ้าคณะจังหวัดมุกดาหาร

พระราชปริยัติกวี, ศ.

อธิการบดี

พระศรีศากยวงศ์,ดร.

รองอธิการบดีวิทยาเขตหนองคาย

พระครูสิริเจติยานุกิจ,ผศ.ดร.

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครพนม

พระสุธีรัตนบัณฑิต,รศ.ดร.

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

พระมหาสมบุญ วุฑฒิโกโร,รศ.ดร.

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร.

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

พระครูพิพิธสุตาทรร,ดร.

อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎี

บัณฑิต และพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

พระมหาชุตีภัก อภินนุโท, ป.ธ.๘

ผู้อำนวยการส่วนงานวางแผนและส่งเสริม

การวิจัย

บรรณาธิการบริหาร (Executive Editor)

พระมหาสนอง ปจฺโจปการี, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์นครพนม

หัวหน้ากองบรรณาธิการ (Chief Editor)

ดร.ศตพล ใจสบาย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์นครพนม

หัวหน้ากองบรรณาธิการ (Chief Editor)

พระสมุห์อดิเรก อาทิจจพโล, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผศ.ดร.ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ดร.บุรกรณธ์ บริบูรณ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
ผศ.ปรีชา บุญทวี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
Mr. Yukesh Shakya	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
นางสาวศศิธร ล่องเลิศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
ดร.วรวิมล อินทนนท์	มหาวิทยาลัยนครพนม

ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัย

พระมหาดร.ธรรมา ธมฺมมหาโส,รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระครูสิริเจตยานุกิจ,ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
พระมหาสนอง ปจฺโจปการี, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
พระครูพิพิธสุตาทธ,ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
พระสมุห์อดิเรก อาทิจจพโล, ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
ศ.ดร.สมภาร พรหมทา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.ศตพล ใจสบาย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
ดร.บุรกรณ บิริบูรณ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
ดร. ส่งเสริม แสงทอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
ผศ.ปรีชา บุญทวี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

พระมหาวิเศษ ปณฺญาวชิโร,รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
พระครูสุธีจริยวัฒน์,ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
พระมหามหวินทร์ ปุริสุตตโม,ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระมหาศุภชัย สุภกิจโจ,ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ศ.พงศ์เดช ไชยคุตร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รศ.ดร.ไพโรจน์ บัวสุข	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
รศ.ดร.ประสาธ เนืองเฉลิม	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รศ.ดร.กุลธิดา ท้วมสุข	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผศ.ดร. หอมหวล บั้วระภา	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผศ.เฉลิมเกียรติ มินา	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผศ.ดร.ภัทรชัย อุทาพันธ์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.เด่นศักดิ์ ดวกจันทร์	มหาวิทยาลัยมหาเกษตรศาสตร์

วารสารชาตุนามปริทรรศน์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 | มกราคม - มิถุนายน 2562

	วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ สกลนคร
ผศ.ดร.รัตนา จันทร์เทาว์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผศ.ดร.ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผศ.ดร.วิรัตน์ วงศ์ภินันท์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผศ.ชัชวาลย์ ชิงชัย	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กรุงเทพมหานคร
ดร.เดชทัช คลายไศกข์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ สกลนคร
ดร.วรวิมล อินทนนท์	มหาวิทยาลัยนครพนม

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายมาวิน โทแก้ว	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
-----------------	--

ฝ่ายประสานงานและจัดการ (Coordination and Management)

Mr. Yukesh Shakya	ผู้ประสานงานต่างประเทศ
นางสาวปรางทิพย์ มั่นธ	ผู้ประสานงานในประเทศ

ฝ่ายกฎหมาย (Law Department)

นายเอื้อ มูลสิงห์

ออกแบบปก (Cover Designed)

พระราชเดช รตนธโช และนายพัชรกุล นารีนุช

จัดรูปเล่ม (Content Designed)

นางสาวศศิธร ล่องเลิศ

นางสาวปรางทิพย์ มั่นธร

นายณัฐกรรณ์ คำลุน

นายณลิณ วรรครู

กำหนดออกเผยแพร่

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม - ธันวาคม

Website : <https://firstojs.com/index.php/JTPR/index>

Email : haseo35@hotmail.com

หมายเลข ISSN : (Print) 2586-9337

บทบรรณาธิการ

ขอต้อนรับท่านผู้อ่านทุกท่านสู่การทัศนผลงานวิชาการในวารสารธาตุพนมปริทรรศน์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 /2562 ในเล่มมีบทความที่หลากหลายและด้านการศึกษาด้านเทคโนโลยี มีจำนวน 2 เรื่อง คือ บทความวิจัย เรื่อง การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต ผู้วิจัย จุฑามาศ ใจสบาย จากวิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม และบทความวิจัย เรื่อง การพัฒนาคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาชุดยริคอร์ดเตอร์เบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดงม่วงคำอำเภอกอกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัย ธีรวิทย์ มูลเมืองแสน จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ที่เป็นการพัฒนาสื่อหรือเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียน

และวารสารได้ตีพิมพ์บทความวิจัยทางพระพุทธศาสนา บทความวิจัย เรื่อง มโนทัศน์เรื่องเกณฑ์ความดีในพุทธปรัชญาเถรวาท ผู้วิจัยสาคร พรหมโคตร จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และบทความด้านสังคมศาสตร์ บทความวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยไกรลาศ พลไชย และมีละมัย รมเย็น อาจารย์ที่ปรึกษา จิตติ กิตติเลิศไพศาล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม จากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทความวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสวมใส่หมวกนิรภัยของนักศึกษาวิทยาลัยธาตุพนมมหาวิทยาลัยนครพนม คณะผู้วิจัย มณีวรรณ บรรลุศิลป์ ภัทรอร ดวงมาลัย จากวิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม

บทความวิจัย เรื่อง การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ผู้วิจัย พระมหาสนอง ปจโจปการี และมานิตย์ แหวงเมืองจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม

และบทความวิจัย เรื่อง กลยุทธ์ทางการตลาดของร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม ผู้วิจัยมณีนววรรณ บรรลุศิลป์ จากวิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม บทความวิจัย เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม คณะผู้วิจัย พระครูศรีปริยัติการ พระมหาประกาย ปัญญาวิโร จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

บทความทั้งหมดที่นำเสนอในเล่มนี้หวังว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้เรื่องพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ในหลายมิติเพื่อนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อบำรุงรักษาและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและสังคมให้มีความเข้มแข็งต่อไป ขอขอบคุณท่านผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครพนม พระครูสิริเจตยานุกิจ, ผศ.ดร. และคณะผู้บริหาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม ทุกรูป/คน กองบรรณาธิการวารสารธาตุพนมปริทรรศน์ ที่ให้การสนับสนุนการทำงาน คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจบทความ คณะทำงาน และท่านผู้อ่านทุกคน ที่ทำให้วารสารเล่มนี้เป็นสื่อกลางทางวิชาการตามความประสงค์ของมหาวิทยาลัยต่อไป

พระมหาสนอง ปจฺโจปการี, ผศ. ดร.
บรรณาธิการวารสารธาตุพนมปริทรรศน์

สารบัญ

หน้า

กลยุทธ์ทางการตลาดของร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองใน เขตจังหวัดนครพนม Marketing strategy of local fabric retailers in Nakhon Phanom Province มณีวรรณ บรรลุศิลป์ วิทยาลัยชาตุนวม มหาวิทยาลัยนครพนม	1
การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต Development of learning achievement for Information Technology to Life Using Google Classroom จุฑามาศ ใจสบาย วิทยาลัยชาตุนวม มหาวิทยาลัยนครพนม	19
พัฒนาคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาขลุ่ยรี คอร์เตอร์เบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดำนม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร The Development of Computer-Assisted Instruction on “An Introduction to Flute Recorder for Prathomsuksa 3 Students at Ban Dan Muang Kham School Khok Si Suphan District Sakon Nakhon” ธีรวิมล มูลเมืองแสน โรงเรียนบ้านดำนม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัด สกลนคร	32

**ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการ
เลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ
อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร** **49**

Factors Affecting the Decision of People in
Election of the President of Dong Mafai Sub-
District Administration Organization, Mueang
Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province

ไกรลาศ พลไชย

ละมัย ร่มเย็น อาจารย์ที่ปรึกษา

จิตติ กิตติเลิศไพศาล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โครงการจัดตั้งวิทยาลัยมหานครขอนแก่น

**ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสวมใส่หมวกนิรภัยของ
นักศึกษาวิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม** **77**

Factors Influencing to Helmet Wearing of
Students at That Phanom College, Nakhon
Phanom University

มณีวรรณ บรรลุศิลป์

ภัทรอร ดวงมาลัย

วิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม

มโนทัศน์เรื่องเกณฑ์ความดีในพุทธปรัชญาเถรวาท **92**

The Concept of Goodness in Theravada
Buddhist Philosophy

สาคร พรหมโคตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตตำบล 114

ดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

The development of political roles for women
In Dong Luang Subdistrict Dong Luang District,
Mukdahan Province

พระมหาสนอง ปจโจปการี

มานิตย์ แขวงเมือง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์นครพนม

การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู 136

**โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ อำเภอเมือง
จังหวัดนครพนม**

A Study of Satisfaction of Teachers of Wat
Mahathat Phrapariyattidhamma School,
Mueang District, Nakhon Phanom Province

พระครูศรีปริยัติการ

พระมหาประกาย ปญญาวิโร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครสวรรค์

กลยุทธ์ทางการตลาดของร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม
Marketing strategy of local fabric retailers in Nakhon Phanom
Province

มนีวรรณ บรรลุศิลป์¹

Maneewan Bunlusilp¹

วิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม¹

Management That Phanom College Nakhon Phanom University¹

Corresponding Author, Email: maneewan@npu.ac.th¹

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง กลยุทธ์ทางการตลาดของร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม 2) วิเคราะห์ปัจจัยทางการตลาดของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม มีวิธีการศึกษาโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับผู้ประกอบการร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม ทั้งหมด 36 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 72.22 กลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม พบว่าภาพรวมด้านผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.56) ด้านราคา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.50) ด้านสถานที่ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.61) ด้านการส่งเสริมด้านการตลาด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.55) ด้านบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.51) ด้านกระบวนการให้บริการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.52) ด้านพลังงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.57)

คำสำคัญ : กลยุทธ์ทางการตลาด, ร้านค้าปลีก, ผ้าพื้นเมือง

Abstract

The research study on marketing strategies of local fabric retailers in Nakhon Phanom province aimed to 1) To study general information about the business operations of the local fabric store operators in Nakhon Phanom province. 2) To analyze the marketing factors of local fabric retailers in Nakhon Phanom Province. The research tool was to interview the entrepreneurs of local fabric retailers in the province a total of 36 people and analyzed by using percentages, average, and frequency. The results showed that most of the respondents were female; 26 persons, representing 72.22 percent. The marketing strategies of the retailers of local fabric in the province found that the overall product; at the highest level ($\bar{X} = 4.65$, $SD = 0.56$); the price at the highest level ($\bar{X} = 4.58$, $SD = 0.50$), the place at the highest level ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.61$), marketing promotion at the highest level ($\bar{X} = 4.64$, $SD = 0.55$), personnel at the highest level ($\bar{X} = 4.71$, $SD = 0.51$), service process at the highest level ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.52$), and the energy at the highest level ($\bar{X} = 4.76$, $SD = 0.57$).

Keywords: Marketing Strategies, Local Fabric, Retailers

บทนำ

ในประเทศไทยมีประวัติการทอผ้าใช้กันในหมู่บ้านและในเมืองโดยทั่วไปมาตั้งแต่โบราณกาล แต่การทอผ้าด้วยมือตามแบบดั้งเดิมนั้นเกือบจะสูญหายไปหากไม่ได้มีการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาได้ทันกาล ทั้งนี้เพราะประเทศไทยเป็นประเทศเปิดมีการค้าขายกับชาวต่างประเทศมาเป็นเวลานาน สามารถซื้อผ่านอกที่สวยงามแปลกใหม่ และราคาถูกได้ง่ายมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ หลังจากที่มีการทำสนธิสัญญาบาวริงกับอังกฤษในปี พ.ศ. 2398 ไทยได้ส่งสินค้าผ้า

จากต่างประเทศมาใช้กันมากขึ้นเรื่อย ๆ กระทั่งในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการสำรวจพบว่า ไทยสั่งซื้อผ้าจากต่างประเทศเข้ามาเป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี ทำให้สิ้นเปลืองเงินตราปีละมาก ๆ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้โปรดเกล้าฯ ให้ริเริ่มฟื้นฟูส่งเสริมการเลี้ยงไหมและผ้าทอไทยกันอย่างจริงจัง ใน พ.ศ. 2452 โปรดฯ ให้สถาปนากรมช่างไหมขึ้นและโปรดฯ ให้ตั้งโรงเรียนช่างไหมที่วังสระปทุม ซึ่งต่อมาขยายสาขาออกไปยังจังหวัดนครราชสีมา และบุรีรัมย์ ทรงจ้างครูชาวญี่ปุ่นมาสอนชาวบ้าน แต่การส่งเสริมได้ผลไม่คุ้มทุน ต่อมาจึงเลิกจ้างครูญี่ปุ่น และชาวบ้านก็หันมาทอผ้าตามวิธีพื้นบ้านเช่นเดิม อย่างไรก็ตามในปัจจุบันเป็นโชคอนันประเสริฐอย่างหนึ่งสำหรับผ้าพื้นเมืองของไทย ที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ทรงสนพระราชหฤทัยผ้าพื้นเมืองเกือบทุกประเภทอย่างแท้จริง ต่อเนื่องมากกว่า 20 ปี ทรงตั้งมูลนิธิศิลปาชีพในพระบรมราชินูปถัมภ์ขึ้น เพื่อส่งเสริมการทอผ้าของชาวบ้านในชนบท ทรงเป็นผู้นำในการใช้สอยผ้าพื้นเมืองของไทยในชีวิตประจำวัน และในงานพระราชพิธีต่าง ๆ ทรงนำผ้าไทยไปเผยแพร่ในต่างประเทศ ลวดลายที่ชาวบ้านได้สืบทอดกันมาแต่โบราณนั้นได้ทรงเก็บตัวอย่างไว้เพื่ออนุรักษ์ และเพื่อศึกษา สืบทอดต่อไป

ในภาคอีสานมีชุมชนตั้งถิ่นฐานโดยอาศัยบริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์จากลำห้วย หนองบึงหรือแม่น้ำ กลุ่มคนไทยเชื้อสายลาวเป็นชนกลุ่มใหญ่ของภาคอีสานกระจายกันอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ และมีวัฒนธรรมการทอผ้าอันเป็นประเพณีของผู้หญิงที่สืบทอดกันมา ช้านานเกือบทุกชุมชน แต่ละกลุ่มแต่ละเผ่าจะมีลักษณะและลวดลายการทอผ้าที่แปลก เป็นของตัวเองชัดเจน โดยเฉพาะผ้ามัดหมี่ ผ้าขิด และผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มคนไทยเชื้อสายลาวในอีสานอาจแบ่งคร่าว ๆ ได้ดังนี้ กลุ่มจังหวัดเลย นครราชสีมา ชัยภูมิ ส่วนใหญ่เป็นลาวหลวงพระบาง กลุ่มจังหวัดหนองคาย อุดรธานี ขอนแก่น ส่วนใหญ่ เป็นลาวเวียงจันทน์ กลุ่มจังหวัดนครพนม สกลนคร กาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ไท กลุ่มจังหวัดอุบลราชธานี ยโสธร ร้อยเอ็ด มุกดาหาร มหาสารคาม ส่วนใหญ่เป็นลาวจำปาศักดิ์ นอกจากกลุ่มคนไทยเชื้อสายลาวแล้ว ในภาคอีสานยังมีชนกลุ่มอื่น ๆ เช่น ข่า กระโซ่ กะเลิง ส่วย และเขมรสูง โดยเฉพาะคนไทยเชื้อสายเขมรนั้นกระจายกันอยู่ในบริเวณจังหวัดศรีสะเกษ สุรินทร์ และบุรีรัมย์ และมีประเพณีการทอผ้าที่สวยงามสืบทอดกันมาช้านาน โดยเฉพาะ

4 วารสารธาตุพนมปริทรรศน์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 | มกราคม - มิถุนายน 2562
จังหวัดสุรินทร์มีหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงหลายหมู่บ้านทอผ้าชนิดต่าง ๆ เช่น ผ้าปทุมแบบเขมร
ผ้าไหมโฮล ผ้าฮัมปรม ผ้าสาकु เป็นต้น

ด้วยสาเหตุดังที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์ทาง
การตลาดของร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ
ร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม
- เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยทางการตลาดของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกผ้า
พื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกผ้า
พื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม จำนวน 40 ราย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 36 ราย โดยการกำหนดขนาด
ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างไม่อาศัยหลักความน่าจะเป็น
(Non-Probability Sampling) คือ การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive
Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (วรรมณี
แกมเกต, 2551)

วิธีการศึกษาและเก็บข้อมูล

- ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการใช้แบบสอบถามผู้ประกอบการ
ร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับร้านค้าปลีก ฝ้าพื้นเมือง ข้อมูลวิชาการ วารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือและข้อมูลการวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. เตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอ และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ประมวลผล แปลความ สรุปและเขียนรายงานผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	10	27.78
หญิง	26	72.22
รวม	36	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 72.22 และเป็นเพศชาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 27.22 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20-30 ปี	1	2.78
31-40 ปี	3	8.33
41-50 ปี	5	13.89
51-60 ปี	4	11.11
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	23	63.89
รวม	36	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 63.89 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็น ร้อยละ 13.89 อายุ 51-60 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.89 อายุ 31-40 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 และอายุ 20-30 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.78 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	23	63.89
มัธยมศึกษาตอนต้น	6	16.67
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	4	11.11
อนุปริญญา/ปวส.	1	2.78
ปริญญาตรี	2	5.55
รวม	36	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 63.89 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 6 คน คิดเป็น ร้อยละ 16.67 มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ปวช. จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.55 และอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.78 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	9	25.00
สมรส	16	44.44
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	11	30.56
รวม	36	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมาคือ มีสถานภาพหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 30.56 และ สถานภาพโสด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

จำนวนสมาชิกในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
2-3 คน	12	33.33
4-5 คน	18	50.00
6-7 คน	6	16.67
รวม	36	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ มีสมาชิกในครอบครัว 2-3 คน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีสมาชิกในครอบครัว 6-7 คน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

8 วารสารธาตุนมปริทรรศน์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 | มกราคม - มิถุนายน 2562
ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการร้านค้า
ปลีกค้าปลีกในเมืองในเขตจังหวัดนครพนม

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเงินลงทุน
เริ่มแรก

เงินลงทุนเริ่มแรก	จำนวน	ร้อยละ
10,000-50,000 บาท	2	5.56
50,001-100,000 บาท	4	11.11
100,001-150,000 บาท	7	19.44
150,001-200,000 บาท	15	41.67
200,001-250,000 บาท	8	22.22
รวม	36	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเงินลงทุนเริ่มแรก 150,001-200,000 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมาคือ เงินลงทุนเริ่มแรก 200,001-250,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 เงินลงทุนเริ่มแรก 100,001-150,000 บาท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 19.44 เงินลงทุนเริ่มแรก 50,001-100,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และ เงินลงทุนเริ่มแรก 10,000-50,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลา
ในการเปิดกิจการ

ระยะเวลาในการเปิดกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
1-3 ปี	1	2.78
4-6 ปี	8	22.22
7-9 ปี	9	25.00
10 ปีขึ้นไป	18	50.00
รวม	36	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการเปิดกิจการ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ ระยะเวลาในการเปิดกิจการ 7-9 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ระยะเวลาในการเปิดกิจการ 4-6 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 และ ระยะเวลาในการเปิดกิจการ 1-3 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.78 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการประกอบอาชีพร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมือง

ประกอบอาชีพร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมือง	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพหลัก	29	80.56
อาชีพรอง	7	19.44
รวม	36	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองเป็นอาชีพหลัก จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 80.56 รองลงมาคือ ประกอบอาชีพร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองเป็นอาชีพรอง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 19.44 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนพนักงานที่จ้าง

จำนวนพนักงานที่จ้าง	จำนวน	ร้อยละ
1-2 คน	11	30.55
3-4 คน	2	5.56
ไม่ได้จ้างพนักงาน	23	63.89
รวม	36	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ได้จ้างพนักงาน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 63.89 รองลงมา คือ จ้างพนักงาน 1-2 คน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 30.55 และ จ้างพนักงาน 3-4 คน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะการจ้างแรงงาน

ลักษณะการจ้างแรงงาน	จำนวน	ร้อยละ
รายวัน	7	19.44
รายเดือน	6	16.67
ไม่ได้จ้างพนักงาน	23	63.89
รวม	36	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีลักษณะไม่ได้จ้างพนักงาน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 63.89 รองลงมา คือ จ้างแบบรายวัน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 19.44 และ จ้างแบบรายเดือน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวิธีได้มาของสินค้า

วิธีได้มาของสินค้า	จำนวน	ร้อยละ
ไปหาซื้อมาขายเอง	13	36.11
มีพ่อค้าคนกลางมาส่ง	20	55.56
สั่งซื้อทางอินเทอร์เน็ต	3	8.33
รวม	36	100.00

จากตารางที่ 11 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวิธีได้มาของสินค้า มีพ่อค้าคนกลางมาส่ง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 55.56 รองลงมา คือ ไปหาซื้อมาขายเอง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 36.61 และ สั่งซื้อทางอินเทอร์เน็ต จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะ
ของอาคารที่ประกอบกิจการ

ลักษณะของอาคารที่ประกอบกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นเจ้าของ	33	91.67
เช่า	3	8.33
รวม	36	100.00

จากตารางที่ 12 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีลักษณะของอาคารที่ประกอบกิจการแบบเป็นเจ้าของ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67 รองลงมา คือ เช่า จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 กลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกผ้า
พื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านผลิตภัณฑ์

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. สินค้ามีความหลากหลาย	4.76	0.44	มากที่สุด
2. สินค้ามีความทันสมัย	4.54	0.56	มากที่สุด
3. สินค้ามีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ	4.54	0.65	มากที่สุด
4. สินค้ามีวางจำหน่ายอย่างเพียงพอ	4.73	0.56	มากที่สุด
5. มีการประยุกต์รูปแบบสินค้าให้ทันสมัย	4.70	0.57	มากที่สุด
รวม	4.65	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 พบว่ากลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม ด้านผลิตภัณฑ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.56) โดยรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สินค้ามีความหลากหลาย ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.44) รองลงมา คือ สินค้ามีวางจำหน่ายอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.56) มีการประยุกต์รูปแบบสินค้าให้ทันสมัย ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.57) สินค้ามีความทันสมัย ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.56) และสินค้ามีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านราคา

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. สินค้ามีป้ายราคาติดที่ชัดเจน	4.78	0.42	มากที่สุด
2. ราคาสินค้าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้เมื่อเทียบกับร้านอื่นๆ	4.70	0.46	มากที่สุด
3. ราคาของสินค้าเมื่อเทียบกับคุณภาพที่ได้รับมีความเหมาะสม	4.59	0.55	มากที่สุด
4. ราคาสินค้าปรับขึ้นลงตามราคาตลาดอย่างเหมาะสม	4.68	0.48	มากที่สุด
5. สามารถต่อรองราคาได้	4.14	0.59	มาก
รวม	4.58	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 พบว่ากลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกค้าปลีกในเมืองในเขตจังหวัดนครพนม ด้านราคา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.50) โดยรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สินค้ามีป้ายราคาติดที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.42) รองลงมาคือ ราคาสินค้าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้เมื่อเทียบกับร้านอื่นๆ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.46) ราคาสินค้าปรับขึ้นลงตามราคาตลาดอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.48) ราคาของสินค้าเมื่อเทียบกับคุณภาพที่ได้รับมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.55) และสามารถต่อรองราคาได้ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านสถานที่

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ร้านตั้งอยู่ใกล้ชุมชน/สถานที่ท่องเที่ยว	4.32	0.71	มาก

2. ร้านมีพื้นที่จอดรถสะดวก	4.51	0.65	มากที่สุด
3. ร้านมีความปลอดภัย โปร่ง โล่ง รู้สึกสบาย	4.65	0.54	มากที่สุด
4. การจัดวางสินค้าภายในร้านเป็นหมวดหมู่สะดวกในการหาสินค้า	4.59	0.55	มากที่สุด
รวม	4.52	0.61	มากที่สุด

จากตารางที่ 15 พบว่ากลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม ด้านสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.61) โดยรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ร้านมีความปลอดภัย โปร่ง โล่ง รู้สึกสบาย ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.54) การจัดวางสินค้าภายในร้านเป็นหมวดหมู่สะดวกในการหาสินค้า ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.55) ร้านมีพื้นที่จอดรถสะดวก ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.65) และร้านตั้งอยู่ใกล้ชุมชน/สถานที่ท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านการส่งเสริมการตลาด

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีการตัดเย็บให้เมื่อซื้อผ้าเป็นผืน	4.70	0.62	มากที่สุด
2. มีการเปลี่ยน หรือ คั้น สินค้าได้หากมีการชำรุด	4.73	0.51	มากที่สุด
3. มีการโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ	4.65	0.54	มากที่สุด
4. มีการส่งเสริมการขายอย่างต่อเนื่อง	4.46	0.51	มาก
รวม	4.64	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 16 พบว่ากลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม ด้านการส่งเสริมการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.55) โดยรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการเปลี่ยน หรือ คั้น สินค้าได้หากมีการชำรุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.51) รองลงมา

คือ มีการตัดเย็บให้เมื่อซื้อผ้าเป็นผืน ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.62) มีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.54) และมีการส่งเสริมการขายอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านบุคคล

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีความกระตือรือร้นในการให้บริการ	4.73	0.45	มากที่สุด
2. มีการบริการที่เป็นมิตรกับลูกค้า	4.62	0.59	มากที่สุด
3. มีความซื่อสัตย์ต่อลูกค้า	4.78	0.42	มากที่สุด
4. มีความรู้เกี่ยวกับสินค้าภายในร้านเป็นอย่างดี	4.70	0.57	มากที่สุด
รวม	4.71	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 17 พบว่ากลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม ด้านบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.51) โดยรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความซื่อสัตย์ต่อลูกค้า ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.42) รองลงมา คือ มีความกระตือรือร้นในการให้บริการ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.45) มีความรู้เกี่ยวกับสินค้าภายในร้านเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.57) และมีการบริการที่เป็นมิตรกับลูกค้า ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้าน
กระบวนการให้บริการ

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การรับชำระเงินมีความรวดเร็ว	4.68	0.48	มากที่สุด
2. การคิดราคาและทอนเงินมีความถูกต้อง	4.54	0.56	มากที่สุด
3. การตรวจสอบสินค้าก่อนส่งมอบให้ลูกค้า	4.62	0.49	มากที่สุด
4. การประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับราคาหรือโปรโมชั่นให้กับลูกค้าได้รับทราบ	4.54	0.56	มากที่สุด
รวม	4.60	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 18 พบว่ากลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม ด้านกระบวนการให้บริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.52) โดยรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรับชำระเงินมีความรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.48) รองลงมาคือ การตรวจสอบสินค้าก่อนส่งมอบให้ลูกค้า ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.49) การคิดราคาและทอนเงินมีความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.56) และการประชาสัมพันธ์แจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับราคาหรือโปรโมชั่นให้กับลูกค้าได้รับทราบ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ

ตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านพลังงาน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. รัฐบาลมีนโยบายให้การสนับสนุน	4.73	0.61	มากที่สุด
2. มีการศึกษาข้อมูลของคู่แข่งชั้น	4.78	0.53	มากที่สุด
รวม	4.76	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 19 พบว่ากลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม ด้านพลังงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.57) โดยรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการศึกษาข้อมูลของคู่แข่งชั้น ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.53) รองลงมา คือ รัฐบาลมีนโยบายให้การสนับสนุน ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีสถานภาพสมรส และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัย เจริญ รัตนสุนทร และคณะ (2559) เรื่อง กลยุทธ์ทางการตลาดของร้านค้าปลีกผ้าไหมมัดหมี่ในเขตจังหวัดขอนแก่น การดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนมนำเงินลงทุนเริ่มแรก 150,001-200,000 บาท ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ 10 ปีขึ้นไป ประกอบอาชีพร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองเป็นอาชีพหลัก ไม่มีจ้างพนักงาน สินค้าที่จำหน่ายพ่อค้าคนกลางเป็นคนมาส่งสินค้าให้ร้าน และอาคารที่ประกอบกิจการเป็นเจ้าของตัวเอง จากการศึกษากลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ประกอบการร้านค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม ด้านผลิตภัณฑ์ ราคา สถานที่ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการให้บริการ และด้านพลังงาน ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด มีความสอดคล้องกับงานวิจัย เจริญ รัตนสุนทร และคณะ (2559) เรื่อง กลยุทธ์ทางการตลาดของร้านค้าปลีกผ้าไหมมัดหมี่ในเขตจังหวัดขอนแก่น ในด้านบุคลากรเพียงด้านเดียว

สรุปและข้อเสนอแนะ

ควรสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกผ้าพื้นเมืองในเขตจังหวัดนครพนม เพื่อสร้างความเข้มแข็ง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ควรมีการศึกษารายละเอียด แนวคิด ทฤษฎี หรือการศึกษาเชิงคุณภาพมากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกสามารถนำข้อมูลไปใช้พัฒนาแผนทางการตลาดได้ดีขึ้น

บรรณานุกรม

- กันญกานต์ เมืองสนธิ์ และดลฤทัย โกวรธนะกล. (2557). **การพัฒนาการตลาดของผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองที่จัดจำหน่ายภายในศูนย์การค้าชุมชนในแนว เส้นทาง ระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก**. วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย, 9 (2), 31-44.
- เจษฎา รัตนสุนทร, รุ่งนภา กิตติลาภ และร่มสน นิลพงษ์. (2559). **กลยุทธ์ทางการตลาดของร้านค้าปลีกผ้าไหมมัดหมี่ในเขตจังหวัดขอนแก่น**. ใน การประชุมวิชาการ และนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 1 “สร้างเสริมสหวิทยาการ ผสมผสานวัฒนธรรมไทย ก้าวอย่างมั่นใจเข้าสู่ AC” 29 กรกฎาคม 2559 (1986-2002). อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชธานี.
- ธัญญธร ศรีวีเชียร. (2561, มกราคม-เมษายน). **กลยุทธ์การตลาดบริการสำหรับธุรกิจร้านผ้าพื้นเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วารสารวิชาการแพรววาทศิลป์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, 5 (1), 60-74.
- ปัญญาณัฐ ศิลาลาย และบรรพต วิรุณราช. (2560). **กลยุทธ์การจัดการปรับเปลี่ยนมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สุ่มมหาวิทยาลัยพระปกเกล้ารำไพพรรณี**. วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย, 9 (1), 311-340.
- วรรณณี แกมเกตุ. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อันธิกา ทิพย์จำนง. (2557). **การพัฒนาตลาดผลิตภัณฑ์ผ้าทอ อำเภอกระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา**. วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 6(12), 161-171.
- Begley & D.P” Boyd. (2003). **The need for a Corporate global mind-set, MIT Sloan Management**. Review, 44(2). 25-32.
- Hammonds, K.H. (2001). Michael porter’s big ideas. **Fast Company**, 44 (March).

Hitt, M.A., Freeman, R.E. & Harrison, J.S. (Eds.). (2001). **Handbook of strategic Management**. Malden. MA: Blackwell.

การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom

รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต

Development of learning achievement for Information

Technology to Life Using Google Classroom

จุฑามาศ ใจสบาย¹

Jutamart Jaisabai¹

วิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม¹

Thatphanom Colleague Nakhon Phanom University¹

Corresponding Author, Email: Jutamart_ta@npu.ac.th¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) การสร้างบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Classroom เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต (2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ (3) การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 1 ในสาขาเทคโนโลยีพลังงาน เทคโนโลยีสารสนเทศที่ลงทะเบียนเพื่อชีวิตนักเรียน 20 คนในภาคการศึกษาที่สอง ของปีการศึกษา 2559 กลุ่มตัวอย่างถูกเลือกโดยการเลือกแบบเจาะจง หลักสูตรออนไลน์การพัฒนา บทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Classroom และการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียน การใช้แบบทดสอบออนไลน์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนการใช้แบบทดสอบออนไลน์นักเรียนจะได้รับการประเมินผ่านระบบ

บทเรียนออนไลน์ประสิทธิภาพนี้คือ 80.25 / 84.88 ซึ่งสูงกว่าชุดมาตรฐาน 80/80 คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนอยู่ที่ 37.80 และ 41.10 ตามลำดับเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ. 05 ผลการสำรวจความพึงพอใจพบว่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.27

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต

Abstract

The purposes of this study were to (1) creating online tutorials using Google Classroom, Life Technology Information Technology (2) Comparison of Learning Achievement Before and After Learning (3) Student Satisfaction Study On-line study using Google Classroom. In this research, Is a first year undergraduate student in Energy Technology. Registered Information Technology for Life 20 students in the second semester of academic year 2016. The samples were selected by purposive sampling. Online course The developed. Online tutorials using Google Classroom and a comparison of student's prior and post-learning achievement. Using the online quiz Student Satisfaction Questionnaire Using online exams, students have assessed through the system.

Online Lessons This efficiency is 80.25 / 84.88, which is higher than the standard set of 80/80. The students' average scores were 37.80 and 41.10, respectively. Comparison between pre and post-study scores. The post-test scores were significantly higher than before the study at the .05 level. The results of the satisfaction survey showed that the average score was 3.70. The standard deviation was 0.27.

Keywords: Achievement, Information Technology for Life

บทนำ

ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน รวมไปถึงด้านการศึกษา จำเป็นต้องการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคสารสนเทศการจัดการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ตามความมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเรียนการสอนมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา กระบวนการจัดกิจกรรม

การเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ รวมไปถึงวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้ทันการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว อีกสาเหตุหนึ่งที่สำคัญและเป็นปัญหาต่อการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันคือ ความรู้พื้นฐานของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน ความสามารถในการเรียนรู้ ความสนใจและสมาธิในการเรียน แตกต่างกัน (นิวัตร ศิลา. 2553 : 1)

จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาในยุคของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้และความต้องการของการศึกษาในอนาคต สื่อและอุปกรณ์การศึกษารูปแบบใหม่จะเข้ามาแทนที่สื่อแบบเก่า มีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลายนับเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมทางการศึกษาแบบใหม่ ทำให้การเรียนการสอนไม่จำกัดอยู่เฉพาะในห้องเรียนและอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้สอนเท่านั้น แต่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย โดยเฉพาะเครือข่ายอินเทอร์เน็ต กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนจัดว่าสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยแนวคิดมุ่งเน้นในเรื่องการคิดและแก้ปัญหาเป็น ซึ่งแนวคิดนี้จะต้องอาศัยเทคโนโลยีและการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายที่มีทั่วโลกมาพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนมาปรับเปลี่ยนแนวทางการเรียนรู้ใหม่จากแนวทางและวิธีการสั่งสอน มาเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแหล่งการเรียนรู้ใหม่ทางสารสนเทศ ซึ่งเป็นการจัดสภาพแวดล้อมใหม่ในการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมคิดแก้ปัญหาและนำความรู้ที่ได้มานั้นไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการนำเอาบทเรียนออนไลน์ มาเป็นสื่อการสอนจะทำให้เกิดการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน และเป็นแหล่งการศึกษาค้นคว้าโดยไม่จำกัดสถานที่ ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต โดยใช้ Google Classroom เพื่อให้เป็นบทเรียนที่เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. สร้างบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของผู้เรียน
3. ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนออนไลน์ โดยใช้

Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาหลังจากการเรียนโดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต สูงกว่าการเรียนโดยการสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีพลังงาน วิทยาลัยธาตุพนม ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 20 คนเป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีพลังงาน วิทยาลัยธาตุพนม จำนวน 8 บท
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีพลังงาน วิทยาลัยธาตุพนม ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก 50 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีพลังงาน วิทยาลัยธาตุพนม

ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด จำนวน 6 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างบทเรียนบนเครือข่าย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างบทเรียนออนไลน์ วิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต โดยใช้ Google Classroom ในการจัดการเรียนการสอนบนเครือข่าย ดังนั้นในขั้นตอนการสร้างและ หาคุณภาพการศึกษาจึงเป็นการสร้างและหาคุณภาพเฉพาะด้านเนื้อหา การทดลอง และการประเมินผล ในรายวิชาที่ได้พัฒนาเท่านั้น โดยมีตามลำดับดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้ ศึกษาหลักการ วิธีการใช้ Google Classroom

1.2 ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร คำอธิบายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต และ มคอ.3 วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต

1.3 วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อกำหนดการเรียนรู้ที่คาดหวังและกำหนดขอบเขตเนื้อหาของแต่ละหน่วยการเรียน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยได้เนื้อหาจากการวิเคราะห์ 8 หน่วย ตามลำดับดังนี้

- 1) ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
- 2) เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 3) การเลือกแหล่งและทรัพยากรสารสนเทศ
- 4) การสืบค้นสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
- 5) การประเมินคุณค่า การวิเคราะห์ สังเคราะห์สารสนเทศ
- 6) การนำเสนอสารสนเทศและการอ้างอิง
- 7) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับระบบการศึกษา
- 8) จริยธรรมและพระราชบัญญัติเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

1.4 กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

2.1 วิเคราะห์ศึกษาเอกสารตำราที่เกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบทดสอบ และวิธีหาค่าความยากง่ายค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

2.2 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อเป็นการนำไปกำหนดข้อสอบ

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กำหนดคำถามเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก 5 ข้อคำถามต่อ 1 วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.4 สร้างตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อหาความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective Congruence)

2.5 นำตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาคุณภาพของข้อสอบโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ (มนต์ชัย เทียนทอง. 2554 : 194)

+1 แน่ใจว่า แบบทดสอบวัดตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตรานี้อา

0 ไม่แน่ใจว่า แบบทดสอบวัดตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตรานี้อา

-1 แน่ใจว่า แบบทดสอบไม่ได้วัดตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตรานี้อา

2.6 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้สูตร IOC (Index of Item-Objective Congruence) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายข้อ และพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่ถือว่ามีความเที่ยงตรง ตามเนื้อหาในระดับดี สามารถนำไปวัดผลได้ จะต้องมียาค่า IOC เกินกว่า .05 ขึ้นไป (มนต์ชัย เทียนทอง. 2554 : 194)

2.7 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับทดลองนำไปทดลอง ใช้ (Try Out) กับกลุ่มผู้เรียนที่เคยเรียนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศมาแล้ว เพื่อหาค่าความยากง่าย อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบต่อไปขณะที่ทำการทดลองใช้ทดสอบ จะสังเกตพฤติกรรมการทำข้อสอบของผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ ไปปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบ ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

2.8 ตรวจสอบคะแนนจากการทำแบบทดสอบฉบับทดลองแล้วนำมาวิเคราะห์ห่าว่ามี คุณภาพหรือไม่ โดยตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพของแบบทดสอบ ได้แก่ ค่าความยากง่าย อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

2.9 พิจารณาคัดเลือกข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาจัดทำเป็นแบบสอบถามออนไลน์ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนออนไลน์
โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความเที่ยงตรงของข้อคำถาม และหาค่าความสอดคล้อง (IOC) แล้วนำมาเป็นแบบสอบถามออนไลน์

วิธีการดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้เรียนลงทะเบียน เข้าสู่ระบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) เมื่อกลุ่มตัวอย่างผ่านการแนะนำบทเรียนแล้ว ผู้วิจัยจะให้กลุ่มตัวอย่างทุกคนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน

2. ให้กลุ่มตัวอย่างทุกคนเรียนทดลองใช้บทเรียนจาก Google Classroom โดยศึกษาผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์

3. ทดลองหลังเรียน (Posttest) หลังจากทีกลุ่มตัวอย่างได้ศึกษาบทเรียนจาก Google Classroom วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิตแล้ว ให้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. การประเมินความพึงพอใจ หลังจากทีกลุ่มตัวอย่างได้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างที่ ทำแบบประเมินความพึงพอใจตอบที่เรียน Google Classroom วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต

5. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล คะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างซึ่งจะนำมา รวมและหาค่าเฉลี่ยของข้อมูลและค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนำมาเปรียบเทียบกับสมมติฐาน

ผลการวิจัย

1. สร้างบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต

เกณฑ์	เฉลี่ย	ค่าประสิทธิภาพ
E1	32.10	80.25
E2	33.95	84.88

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (E1/ E2) เท่ากับ 80.25/84.88 ดังนั้นบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 80/80

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

จากการใช้บทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต โดยมีกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน ซึ่งให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียนและดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ในบทเรียนตามลำดับขั้นตอนเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการ ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน และเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิเคราะห์ดังปรากฏในตารางที่ 2

	\bar{x}	S.D	D	S.D.D	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	37.80	4.77	3.30	2.94	5.02 *	0.0000
หลังเรียน	41.10	4.60				

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 37.80 คะแนน และ 41.10 คะแนน ตามลำดับและเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต โดยให้นักศึกษาประเมินหลังจากที่ได้ศึกษาบทเรียนจบแล้ว โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วน (Rating Scale) 5 ระดับ ผลการวิเคราะห์ ระดับความพึงพอใจแสดงดังในตารางที่ 3

รายการ	\bar{x}	S.D	การแปลความหมาย
ด้านเทคนิคและวิธีการปรับเปลี่ยนเนื้อหา	3.75	0.64	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านความสะดวกในงานใช้งาน	3.70	0.47	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง	3.95	0.60	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านภาพ เสียง และภาษา	3.20	0.70	พึงพอใจปานกลาง
ด้านตัวอักษรและสี	3.50	0.51	พึงพอใจมาก
ด้านการจัดการบทเรียน	4.10	0.31	พึงพอใจมากที่สุด
เฉลี่ยทั้งหมด	3.70	0.27	พึงพอใจมากที่สุด

จากตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.27 การกระจายข้อมูลส่วนใหญ่ นักศึกษาตอบไปในทางเดียวกัน ไม่มีความแตกต่างของการตอบแบบสอบถามมากนัก ทำให้การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การดำเนินการวิจัยการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต โดยใช้ Google Classroom ที่พัฒนาขึ้นสามารถสรุปผลจากการวิจัยดังนี้

1. สร้างบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต

จากการดำเนินการวิจัยได้ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (E1 / E2) เท่ากับ 80.25/84.88 ดังนั้นบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 80/80

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

จากการนำข้อมูลของนักศึกษาในการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์แล้ว พบว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 37.80 คะแนน และ 41.10 คะแนน ตามลำดับและเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต

จากผลของการทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.27 การกระจายข้อมูลส่วนใหญ่ นักศึกษาตอบไปในทางเดียวกัน ไม่มีความแตกต่างของการตอบแบบสอบถามมากนัก ทำให้การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

อภิปรายผล

1. สร้างบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต

จากผลการวิจัยพบว่า บทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต มีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (E1 / E2) เท่ากับ 80.25/84.88 ซึ่งค่า E1 ที่ได้คือ 80.25 หมายความว่า เป็นการประเมินพฤติกรรมต่อเนื่องจากการศึกษาเนื้อหา การทำกิจกรรมการเรียนรู้ ในกระบวนการระหว่างการเรียนรู้บทเรียนออนไลน์ ทำให้ประสิทธิภาพกระบวนการระหว่างเรียนที่ได้มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80 และค่า E2 ที่ได้คือ 84.88 หมายความว่า เป็นการประเมินพฤติกรรมสุดท้ายของนักศึกษาจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่ได้มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80 เช่นกัน

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้บทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต

จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนได้ค่าเฉลี่ยก่อนเรียน 37.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.77 และค่าคะแนนของการทำแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ย 41.10 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.60 เมื่อนำมา

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว พบว่าผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต

3. การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน

จากผลของการทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต พบว่า ในการใช้งานบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom มีความรวดเร็ว ในการเรียกใช้งาน เนื้อหา มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

สรุปและข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 จากการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ด้วย บทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต ทางการศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังนั้นสามารถนำวิธีการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ไปใช้กับเนื้อหาวิชาและผู้เรียนใน ระดับชั้นอื่น ๆ ได้

1.2 การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom วิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต ควรคำนึงถึงแหล่งข้อมูลเพิ่มเติม ที่สอดคล้องกับ เนื้อหาความรู้และมีความทันสมัยต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน ทำให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเองได้

บรรณานุกรม

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ. (2548). การออกแบบและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์และ บทเรียนบนเครือข่าย. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- นิวัตร ศิลา. (2553). การพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายแบบปรับเปลี่ยนเนื้อหา วิชา
โปรแกรมสำเร็จรูปในงานอาชีพ เรื่องการสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต.
วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
เพื่อการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.
กรุงเทพฯ : สำนักงานภาคทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา.
- พิชญ์พงษ์ศรี. (2551). การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย. กรุงเทพฯ : ด้านสุข
ธนาการพิมพ์.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2548). การออกแบบและพัฒนาคอร์สแวร์สำหรับบทเรียน
คอมพิวเตอร์. กรุงเทพฯ : ศูนย์ผลิตตำราเรียน สถาบันเทคโนโลยีพระ
จอมเกล้าพระนครเหนือ

การพัฒนาคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ
อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร

The Development of Computer-Assisted Instruction on “An
Introduction to Flute Recorder for Prathomsuksa 3 Students
at Ban Dan Muang Kham School Khok Si Suphan
District Sakon Nakhon”

ธีระวุฒิ มูลเมืองแสน¹

Teerawut Munmueangsen¹

โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร¹

Corresponding Author, Email: Pai_995@hotmail.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ 2) เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนที่เรียนระหว่าง ก่อน - หลัง การเรียนโดยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 63 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น แบบประเมินคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน แบบประเมินทักษะการปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น วิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และ t-test dependent ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้นประกอบด้วยขอบเขตเนื้อหา (1) การวางนิ้ว การวางปากและการหายใจ (2) การเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ด้วยโน้ตสากลและจังหวะ (3) การบรรเลงบทเพลงสำหรับขลุ่ยรีคอร์เดอร์มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.13/82.29 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2) หลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

คำสำคัญ: พัฒนาคอมพิวเตอร์ช่วยสอน, ซอฟต์แวร์เครื่องต้น

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop computer-assisted instruction on “An Introduction to Flute Recorder for Prathomsuksa 3 Students at Danmoungkom School Sakon Nakhon” on basis of efficiency criteria 80/80 and 2) to compare students’ learning achievement between before and after using the developed CAI. The sample included 63 Prathomsuksa 3 students. The research instruments were CAI, assessment form of CAI quality, pre- and post-test, and practical assessment form. Data was statistically analyzed in percentage, mean, standard deviation, and t-test. The findings revealed as follows. 1) The efficiency of the developed CAI involving (1) finger positioning, mouth positioning, and breathing (2) playing melodeon with musical note and rhythm and (3) playing music with melodeon measured 83.13/82.29, which was higher than the specified criteria. 2) The students’ learning achievement after learning through the developed CAI was high than that before the experiment at significance level .01.

Keywords: the development of Computer-assisted Instruction, an introduction to flute recorder

บทนำ

คอมพิวเตอร์เป็นเทคโนโลยีใหม่ ซึ่งนับวันยังมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นอย่างมากในด้านการศึกษาทั้งนี้เพราะคอมพิวเตอร์ มีคุณสมบัติและลักษณะพิเศษที่สามารถจะเอื้ออำนวยในการเรียนการสอนและการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จะช่วยเพิ่มแรงจูงใจให้กับนักเรียน เนื่องจากการเรียนรู้จากคอมพิวเตอร์เป็นประสบการณ์ที่แปลกใหม่ การใช้สื่อภาพหลายเส้นที่ดูเคลื่อนไหวตลอดจนเสียงดนตรีจะเป็นการเพิ่มความเหมือนจริงและเข้าใจต่อผู้เรียน (กิตานันท์ มลิทอง, 2536) โรงเรียนส่วนใหญ่ในเมืองไทย เริ่มนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในโรงเรียนกันมากขึ้น โดยเริ่มจากใช้เพื่อการบริหารและการจัดการก่อน เรียกว่า Computer Assisted Management เช่นโปรแกรมระบบเงินเดือน งานธุรการ ห้องสมุด

ในส่วนของดนตรีมีการพัฒนาให้เพิ่มมากขึ้นและเป็นแบบแผนตามหลักสากลมากขึ้นมาโดยตลอด ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ กระทรวง ศึกษาธิการ, 2544) ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เน้นการกระจายอำนาจในด้านการศึกษา มีการบรรจุดนตรีไว้ในหลักสูตรตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวม 12 ปี ในกลุ่มวิชาศิลปะ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการแก้ปัญหา การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีหลักการและสาระหลายประการคล้ายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แต่มีสาระสำคัญที่เปลี่ยนไป คือ เน้นมาตรฐานการเรียนรู้และผลของการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อให้สถานศึกษาพัฒนา หลักสูตรใช้เป็นกรอบ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้ถูกต้องตามวิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555)

ขลุ่ยรีคอร์เดอร์ถือว่าเป็นเครื่องดนตรีชิ้นแรกๆ ที่ทำให้เด็กวัยประถมได้รู้จักและสัมผัสกับเครื่องดนตรี และโน้ตสากลเบื้องต้นเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการเล่นเครื่องดนตรีชิ้นอื่นๆ เช่น คีย์บอร์ด เปียโน หรือเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ ในอนาคต

ขลุ่ยรีคอร์เดอร์ เป็นเครื่องดนตรีสากลจัด อยู่ในประเภทเครื่องเป่าลมไม้ โดยมีรูปแบบในการผลิตเสียงแบบเดียวกับขลุ่ยหวัด กล่าวคือ บริเวณปากเป่านั้นจะเป็นช่องลม เพื่อให้ลมพุ่งเข้ามากระทบกับปากนกแก้ว ทำให้อากาศเกิดการสั่นสะเทือน

เป็นคลื่นเสียงที่เรียงตัวภายในท่อ และเกิดเป็นระดับเสียงต่างๆ ลักษณะทั่วไปแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนหัว ส่วนกลาง และส่วนท้าย ลักษณะทั่วไปด้านหน้ามี 7 รู รูที่ 6 และ 7 แบ่งเป็น 2 รูเล็กๆ ด้านหลังมี 1 รู จึงเหมาะกับเด็กช่วยเสริมสร้างพัฒนาการของกล้ามเนื้อมัดเล็ก อย่างมือได้ดีทีเดียว และในขณะที่เป่ายังฝึกการหายใจเป็นการออกกำลังกาย ปอดอีกด้วย ส่วนประโยชน์ในทางดนตรี อาจารย์เน้นสอนการอ่านโน้ตในระบบโน้ตสากล ไปพร้อมๆ กับการเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรี จึงทำให้เด็กๆ สามารถอ่านโน้ตและจังหวะกันได้อย่างดี ซึ่งนั่นสามารถนำไปต่อยอดในการเล่นเครื่องดนตรีชิ้นต่อไป ไม่ว่าจะเป็นเปียโน เครื่องเป่าชนิดต่าง ๆ

การจัดการเรียนการสอนดนตรีในปัจจุบันนั้นเป็นการสอนแบบครูผู้สอน 1 คน ต่อผู้เรียนทั้งห้องเรียนซึ่งรายวิชาดนตรีได้ถูกบรรจุให้อยู่ในหลักสูตรของการเรียนทุกระดับและ จากจำนวนของผู้เรียนที่มีมากต่อครูผู้สอนเพียง 1 คน นั้นยังผลทำให้จุดมุ่งหมายในการเรียนดนตรีมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและผู้เรียนโดยมิได้มีจุดมุ่งหมายที่จัดกระบวนการสอน แบบตัวต่อตัวเพื่อส่งเสริมให้ไปเป็นผู้ประกอบอาชีพนักดนตรีแต่อย่างใด ดังนั้น กระบวนการสอนในปัจจุบันจึงเป็นแบบท่องจำ และการเลียนแบบจากครูซึ่งเกิดปัญหาต่อการเรียนการสอนหลายประการ (นันทิตา จันทรางศุ, 2544)

นอกจากนี้นโยบายการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการศึกษานั้น ได้มีการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในภาคการศึกษาโดยส่งเสริมให้มีการฝึกอบรม และพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษา และส่งเสริมให้เกิดการผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) เพื่อนำมาแก้ ปัญหาการขาดแคลนกำลังคนทางด้านเทคโนโลยี จึงจำเป็นต้องจัดให้มีการผลิต และพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับความต้องการกำลังคนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจัดให้มีการพัฒนา หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศในทุกระดับการศึกษา พัฒนาผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาหลักสูตรให้เอื้อต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียน การสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการจัดการเรียนการสอน

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้นผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีทักษะทางด้านดนตรีเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด โดยการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน เพื่อให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนดนตรีในปัจจุบันที่มีผู้เรียนเป็นหมู่เรียนขนาดใหญ่ รวมทั้งยังได้ดำเนินการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดของการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ ให้คิดเป็น ให้ทำเป็น และสร้างองค์ความรู้ได้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช, 2542) ตลอดจนยังสามารถนำระบบการเรียนการสอน ดนตรีโดยการใช้สื่อวีดิทัศน์ ช่วยสอนไปใช้ในการเรียนรู้ดนตรีและกลุ่มสาระวิชาอื่นๆ ต่อไป ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้การจัดการศึกษาวิชาดนตรีบรรลุวัตถุประสงค์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) สำหรับรายวิชา ขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น ที่สอนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนขึ้น ซึ่งเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน อีกทั้งผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น ที่ถูกต้องตามหลักวิชาโดยเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้จากครูเป็นศูนย์กลาง ที่มีการสอนแบบการบรรยาย และมีครูเป็นต้นแบบในการฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีมาเป็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แต่ยังคงมีครูเป็นต้นแบบ ในการฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรี มีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ได้แก่ การสอน แบบใช้คอมพิวเตอร์ เข้ามามีส่วนร่วม และมีกราฟฟิกอนิเมชันที่สามารถเสริมแรงกระตุ้นให้มีเรียนมีความเพลิดเพลินยิ่งขึ้นโดยผสมกับแบบ ฝึกหัดสำหรับการฝึกทักษะการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ ตามลำดับขั้น และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะโดยการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แบบบันทึกการคิด แบบบันทึกการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ ทั้งรายบุคคลและ กลุ่มย่อย แบบประเมินการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ของตนเอง ซึ่งชุดการฝึกเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้นนี้ เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียน ได้ใช้ทักษะการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ โดยการใช้

วิเคราะห์และประเมินการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ ของตนเองและของเพื่อนในกลุ่ม ตระหนักถึงปัญหา อีกทั้งยังสามารถเลือกแนวทางของการแก้ไขได้อย่างถูกต้องอัน จะนำไปสู่การพัฒนา การเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ ได้ด้วยตนเอง เกิดกระบวนการฝึกซ้อม อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำระบบความคิดดังกล่าวนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชา ขลุ่ยรีคอร์เดอร์ เบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ ให้ได้ประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียน ที่เรียนโดยคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น ก่อนและหลังเรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยประเภททดลองโดยการพัฒนาบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อช่วยครูในการสอนแต่ละคาบ และสนับสนุนแรงจูงใจของ ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอ โศภศรีสุพรรณ จังหวัดสุพรรณ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 63 คน

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโศภศรีสุพรรณ จังหวัดสุพรรณ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น
2. แบบประเมินบทเรียนของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ชนิด 4 ตัวเลือก สำหรับใช้ในการทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน
4. แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร จำนวน 1 ห้อง จำนวน 30 คน ซึ่งนำบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ใช้กับกลุ่มทดลอง โดยมีวิธีการดังนี้

กลุ่มทดลองที่สอนโดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จำนวน 8 สัปดาห์ๆ 2 ชั่วโมง โดยมีขั้นตอนการสอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ (1) ผู้วิจัยเตรียมสถานที่ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ เครื่องดนตรีขลุ่ยรีคอร์เดอร์ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยทำการสอนเป็นแบบในชั้นเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนเป็นตัวสนับสนุนครูให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น (2) ผู้วิจัยอธิบายจุดประสงค์ในการเรียนรู้ขั้นตอนการเรียนการสอนวิธีการสอน โดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้กับกลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองให้ทราบพร้อมทั้งคอยอธิบาย ตามภาพบนโปรเจคเตอร์และคอยบรรยายอย่างใกล้ชิดเมื่อนักเรียนมีความสงสัย (3) ให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (4) ให้นักเรียนกลุ่มทดลองปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์ก่อนเรียน

2. ขั้นสอน ผู้วิจัยได้อธิบายพร้อมทั้งเปิดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนควบคู่กันไปพร้อมทั้งคอยชี้แนะในช่วง ที่ต้องใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเข้ามา มีบทบาทในหน่วยการเรียนรู้ เช่น เรื่องอัตราจังหวะ หรือแบบฝึกหัด และคอยอธิบายทุกครั้งเมื่อนักเรียนเกิดความไม่เข้าใจ

3. ขั้นสรุป ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้วยตนเอง

4. ขั้นวัดผลและประเมินผล (1) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ (2) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (3) ประเมินความสามารถในการ ปฏิบัติเครื่องดนตรี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ ใช้เครื่องมือวิเคราะห์สถิติด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติช่วยในการคำนวณ ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และประสิทธิภาพของบทเรียน คอมพิวเตอร์ตามเกณฑ์ E_1/ E_2

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสถิติแบบไม่อิสระ (t-test Dependent)

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสถิติแบบไม่อิสระ (t-test Dependent)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามของการวิจัยข้อ ที่ 1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาชุดุรกิจคอมพิวเตอร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หรือไม่ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร

กลุ่มทดลอง	แบบฝึกหัดระหว่างเรียน				E1	E2
	นท. 1	นท. 2	นท. 3	นท. 4		
แบบฝึกหัดระหว่างเรียน	81.25	85.31	83.44	83.44	83.1 3	
แบบทดสอบหลังเรียน						84.29

*นท หมายถึง หน่วยที่

จากตารางที่ 1 พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร ที่ได้ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพ พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนมีค่าเท่ากับ 83.13 และร้อยละ ของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 84.29 แสดงว่าประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น มีค่าเท่ากับ 83.13 /84.29 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ 80/80 ปรากฏว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งยอมรับสมมุติฐานการวิจัย ข้อที่1

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร ที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น ของ นักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ
จังหวัดสกลนคร ที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

การทดสอบ	จำนวน	\bar{x}	S.D	t-test	df	Sig
แบบทดสอบก่อนเรียน	30	11.10	2.683	32.243	29	0.1
แบบทดสอบหลังเรียน	30	20.97	2.646			

จากตารางที่ 2 พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร ที่ได้ผ่านการพัฒนา มาเป็นลำดับ ได้คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.683 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 20.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.646 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน พบว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร ทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งยอมรับสมมุติฐานการวิจัย ข้อที่ 2

ตารางที่ 3 คะแนนความสามารถในการปฏิบัติ รายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร ที่สอนโดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) หน่วยที่ 1

การทดสอบ	จำนวน	\bar{x}	S.D	t-test	df	sig
แบบทดสอบก่อนเรียน	30	18.87	1.717	80.946	29	0.1
แบบทดสอบหลังเรียน	30	79.33	4.823			

จากตารางที่ 3 พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร มีความสามารถในการปฏิบัติ ขลุ่ยรีคอร์เดอร์ คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 18.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.717 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 79.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.823 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน พบว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน และหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนน เฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์ เบื้องต้น ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร ในการปฏิบัติ ทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น ซึ่ง ยอมรับสมมุติฐานการวิจัย ข้อที่ 3

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์ เบื้องต้นของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์ เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติ ในรายวิชาขลุ่ยรีคอร์เดอร์ เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร จำนวน 30 คน ใน 1 ห้องเรียน โดยการสุ่มแบบยกชั้นเรียน ตัวแปรต้นคือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ตัวแปรตามคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการปฏิบัติ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาชุดรีคอร์เดอร์ เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. พบว่าประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาชุดรีคอร์เดอร์ เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร ที่ได้ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพ พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนมีค่าเท่ากับ 83.13 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 84.29 แสดงว่าประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาชุดรีคอร์เดอร์ เบื้องต้น มีค่าเท่ากับ 83.13/ 84.29 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ 80/80 ปรากฏว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ สูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ ซึ่งยอมรับสมมุติฐานการวิจัย ข้อที่ 1

2. พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาชุดรีคอร์เดอร์ เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร ที่ได้ผ่านการพัฒนา มาเป็นลำดับ ได้คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.683 และคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนเท่ากับ 20.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.646 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน พบว่าคะแนน เฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนน เฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ใน รายวิชาชุดรีคอร์เดอร์ เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอ

โคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร ทำให้นักเรียน มีความรู้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งยอมรับ สมมุติฐานการวิจัย ข้อที่ 2

3. พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาชุดรีคอร์เดอร์ เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร มีความสามารถในการปฏิบัติ ชุดรีคอร์เดอร์ คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 18.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.717 และคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนเท่ากับ 79.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.823 เมื่อเปรียบเทียบ คะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน พบว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชา ชุดรีคอร์เดอร์ เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร ในการปฏิบัติ ทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งยอมรับสมมุติฐานการวิจัย ข้อที่ 3

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย นำไปสู่การอภิปรายผลดังนี้

1. จากผลการทดลอง พบว่าประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชา ชุดรีคอร์เดอร์ เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร ที่ได้ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพ มีค่าเท่ากับ 83.13 /84.29 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ 80/80 ปรากฏว่าบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งยอมรับสมมุติฐาน การวิจัย ข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) มีการสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ ผ่านการตรวจและแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ดนตรี ทฤษฎีดนตรี ภาษาและหาประสิทธิภาพกับ นักเรียนทั้งรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ จนปรับปรุงแก้ไขอย่างสมบูรณ์ ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2541) วารินทร์ รัศมีพรหม (2531) กล่าวว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถกระตุ้น ให้ผู้เรียนมีความสนใจและมีส่วนใน

กระบวนการ เรียนรู้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและช่วยให้การเรียนการสอนมีบรรยากาศที่ดีขึ้น อันเป็นการตอบสนอง ผู้เรียน และสามารถประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็วและมีระบบ โดยการให้ผลย้อนกลับทันทีในรูปของ คำอธิบาย สีสันท ภาพและเสียง ซึ่งมีผลทำการ การเรียนรู้ มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยเฉพาะ การปรับปรุง เนื้อหาภาพในบทเรียนสามารถทำได้ อย่างสะดวกรวดเร็ว แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีประสิทธิภาพ ถึงระดับเกณฑ์ที่กำหนดจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาคลุ่รีคอร์เดอร์ เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาคลุ่รีคอร์เดอร์ เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร ทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งยอมรับสมมุติฐานการวิจัย ข้อที่ 2 ซึ่งอาจเนื่องมาจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีกระบวนการสร้างและหาประสิทธิภาพมีการปรับปรุงแก้ไขจนมีความสมบูรณ์รวมทั้งบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนยังช่วยให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน นักเรียนไม่เกิดความเครียดในขณะที่ เรียนวิชาดนตรี และนักเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ดนตรีมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (อนุสร หงส์ขุนทด, 2548) ได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เครื่องเป่าฮาร์โมนิก้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าคะแนนทดสอบหลังเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในรายวิชาคลุ่รีคอร์เดอร์ เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด่านม่วงคำ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร มีความสามารถในการปฏิบัติ คลุ่รีคอร์เดอร์พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยได้นำทักษะ การอ่านจังหวะ การอ่านโน้ตสากล ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญใน

การเรียนวิชาดนตรีที่นักเรียนดนตรี จำเป็นต้องนำทักษะนี้ไปใช้ในการเล่นเครื่องดนตรี มาเป็นแบบฝึกในรูปแบบฝึกหัด ผสมทั้งการอ่านโน้ตสากล และการร่วมเล่นกับ Backing Track ที่นักเรียนสามารถควบคุมการฝึกได้ด้วยตนเองทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับจังหวะโน้ตสากลมากยิ่งขึ้น นักเรียนสามารถฝึกอ่านนับจังหวะกับคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนพร้อมปฏิบัติตามแบบฝึกหัดได้ สอดคล้อง กับ สุกรี เจริญสุข (2541) ที่กล่าวว่าดนตรีเป็นเรื่อง ของการได้ยิน การฟังเสียงเพื่ย้นการตอบสนองการ ฟังยอมเพี้ยนด้วย และการได้ยินเสียงที่ถูกต้องทำให้การตอบสนองนั้นยอมถูกต้องด้วย ทำให้การฝึกกับโปรแกรมบทเรียนที่มีเสียงประกอบมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ระหว่างการดำเนินการทดลองพบว่า ระยะเวลาในการเตรียมเครื่องมือและอธิบายให้นักเรียนเข้าใจใช้ระยะเวลา มาก ดังนั้นครูผู้สอนควรที่จะหาครูประจำชั้นของนักเรียนห้องดังกล่าว มาเพื่อควบคุมนักเรียนและครูผู้สอนเองควร จะเตรียมอุปกรณ์เครื่องดนตรีโดยที่วางไว้ตามเลขที่ของนักเรียนแต่ละคนเพื่อที่จะได้ ไม่เสียเวลาในการหยิบอุปกรณ์

2. เนื่องจากโรงเรียนในสกลนคร มีขนาด ห้องเรียนที่จำกัดและมี อากาศร้อน ควรนำนักเรียนไปใช้ห้องที่มีขนาดใหญ่ เช่น ห้องประชุม หรือห้องสมุด ภายในโรงเรียนเพื่อลดปัญหา ความเครียดของนักเรียน

3. ก่อนดำเนินการทดลองครูผู้สอนควรอธิบายเกี่ยวกับความน่าสนใจของ บทเรียนคอมพิวเตอร์ เพื่อให้นักเรียนเกิดแรงขับที่สนใจอยากเรียนมากขึ้น

4. สถานศึกษาควรนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องชลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไปทดลองใช้กับโรงเรียนใน จังหวัดสกลนคร เพื่อให้เป็นพื้นฐานสำหรับเด็กเล็กที่เริ่มเล่นดนตรีเป็นครั้งแรก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนใน เครื่องดนตรีเบื้องต้น ชนิดอื่นๆ เพิ่มขึ้น เช่น อังกะลุง ชลุ่ย และขลุ่ยฝรั่ง

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการปรับหลักสูตร บทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนในรูปแบบที่ครอบคลุมเนื้อหามากขึ้น มีความยากของแบบฝึกหัด และผู้เรียนรู้ที่มีอายุมากขึ้นในระดับ มัธยมศึกษาและระดับมหาวิทยาลัยต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการกระทรวง ศึกษาธิการ. (2544). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2554.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **คู่มือการจัดการสาระการเรียนรู้กลุ่ม สาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2536). **เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). **ดนตรีศึกษา : หลักการและสาระสำคัญ (ฉบับปรับปรุงแก้ไข).** พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถนอมพร (ตันพิพัฒน์) เลหาจรัสแสง. **คอมพิวเตอร์ช่วยสอน.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารินทร์ รัศมีพรหม. (2531). **สื่อการสอนเทคโนโลยีทางการศึกษาและการสอนร่วมสมัย.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สุกรี เจริญสุข. (2541). **ดนตรีกับแนวคิดของการศึกษาไทย.** นครปฐม : วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

อนุสร หงส์ขุนทด. (2548). การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการเป่า
ฮาร์โมนิกาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

Factors Affecting the Decision of People in Election of the
President of Dong Mafai Sub-District Administration Organization,
Mueang Sakon Nakhon District, Sakon Nakhon Province

ไกรลาศ พลไชย¹

Krailars Polchai¹

ละมัย ร่มเย็น อาจารย์ที่ปรึกษา²

Lamai Romyen Advisor²

จิตติ กิตติเลิศไพศาล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม³

Jitti Kittilertpaisan Co-Advisor³

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร¹

Faculty of Management Science, Sakonnakhon Rajabhat University¹

Corresponding Author, Email : Tonaorfarm@gmail.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 2) เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้ง 3) เพื่อเปรียบเทียบระดับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งตามคุณลักษณะส่วนบุคคล และ 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 380 คน เครื่องมือที่วิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ (LSD) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ระดับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้ง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
3. ผลการเปรียบเทียบระดับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้ง จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามสถานภาพการสมรส และรายได้ เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r=0.247$ เป็นความสัมพันธ์เชิงบวกและขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ, การเลือกตั้งนายก, การมีส่วนร่วมทางการเมือง

Abstract

The purpose of this research is 1) to study the level of political participation of voters 2) to study the level of decision making of the people in the election 3) to compare the level of decision of the people in the election according to the characteristics And 4) to study the relationship between political participation and the decision of the people in the prime minister election. These .com Ma Fai. The samples were 380 voters. The questionnaire data were analyzed using percentage, mean, standard deviation. T-test and test F (F-test) cases showed differences significant at the .05 level. Test the difference a couple of

ways (LSD) and coefficient. Pearson correlation (Pearson's Product Moment correlation).

Findings of the study were as follows:

1. The level of political participation of voters In overall, at a high level

2. Decisions of citizens in elections In general, it is at a medium level.

3. Comparative results of people's decision-making levels in elections Classified by personal characteristics, classified by gender, age, educational level, and occupation, found that the overall picture is not different. And classified according to marital status and the average monthly income found that, in general, the differences were statistically significant at the level of .05

4. The relationship between political participation and the decision of the people in the election of the president of Dong Mafai Subdistrict Administration Organization. Mueang Sakon Nakhon District There is a statistically significant relationship at the .05 level, with the correlation coefficient $r = 0.247$ being a positive relationship and the relationship size is low.

Keywords: Factors Affecting the Decision, Election of the President, Political Participation

บทนำ

การปกครองท้องถิ่นในประเทศไทยเริ่มต้นในช่วงรัชสมัยของรัชกาลที่ 5 โดยได้มีการเริ่มตราพระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพพ.ศ. 116 (พ.ศ. 2440) มีการจัดตั้งสุขาภิบาลท่าฉลอมเมื่อ ร.ศ. 124 (พ.ศ. 2448) ในรัชสมัยของรัชกาลที่ 6 ได้มีการทดลองจัดตั้ง “ดุสิตธานี” ในรัชสมัยของรัชกาลที่ 7 ได้มีการปรับปรุงกิจการสุขาภิบาลให้เป็นรูปแบบการบริหารแบบประชาธิปไตย (Municipality) หรือเทศบาล ในปัจจุบันจนเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบบประชาธิปไตยได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินโดยนำหลักการกระจายอำนาจการปกครองมาใช้มีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ให้เทศบาลมีฐานะเป็นนิติบุคคลมีงบประมาณมีทรัพย์สินมีเจ้าหน้าที่และมีอำนาจในการปฏิบัติงานในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ สืบเนื่องไปจนถึงการตราพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. 2495 เพื่อเร่งรัดการปกครองท้องถิ่นให้ขยายไปทั่วประเทศพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เป็นผลให้มืองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 เป็นผลให้มืองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีฐานะเป็นนิติบุคคล(แต่ก็ถูกยกเลิกในปี พ.ศ. 2515 ตามประกาศคณะปฏิวัติ) มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 โดยกำหนดให้กรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเพื่อให้มีความเป็นอิสระในการดำเนินงานมากขึ้น

นอกจากนี้ยังมีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 เพื่อกำหนดให้เมืองพัทยาเป็นเขตการปกครองในรูปแบบพิเศษโดยการทดลองนำรูปแบบผู้จัดการเทศบาล (City Manager) มาใช้ในการปกครองท้องถิ่นจนถึงช่วงหลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬหรือช่วงปฏิรูปการปกครอง (2535-2539) ได้มีกระแสความตื่นตัวในการปฏิรูปทางการเมืองและการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นอย่างมากมีการตราพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดเขตตำบลที่ไม่ได้อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลเพื่อจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีการตราพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีเขต

พื้นที่ครอบคลุมเขตของจังหวัดแม้ว่าจะทับซ้อนกับพื้นที่ของท้องถิ่นอื่นก็ตามและหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ประกอบกับความตื่นตัวทางการเมืองของภาคประชาชนที่เติบโตอย่างต่อเนื่องเป็นผลให้มีการตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะและการจัดสรรสัดส่วนภาษีอากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย, 2547. หน้า 1-47) มาจนถึงรัฐธรรมนูญปี 2550 ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นโดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารการจัดบริการสาธารณะการบริหารงานบุคคลการเงินการคลังและยังมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะอีกด้วย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550, หน้า 113)

การเลือกตั้งถือเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมที่สำคัญประการหนึ่งของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยเพราะเป็นการเลือกบุคคลที่จะเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชนรวมทั้งเป็นการเข้าไปกำหนดทิศทางการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมทางการเมืองและเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเลือกตั้งเพื่อเลือกผู้แทนของตนที่ชุมชนท้องถิ่นเลือกเข้ามาปกครองตนเองการเลือกตั้งจึงมีความสำคัญต่อการบริหารการปกครองท้องถิ่นเพราะการบริหารการปกครองท้องถิ่นเป็นวิธีการจัดการปกครองภายในของรัฐอย่างหนึ่งที่มุ่งกระจายอำนาจทั้งการเมืองและการบริหารไปให้ท้องถิ่นเพื่อบริหารและปกครองกันเองโดยใช้คนในท้องถิ่นนั้น ๆ ตามหลักการที่ว่าคนในท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและความต้องการของคนในท้องถิ่นได้ดีการเลือกตั้งโดยวิธีการใช้สิทธิออกเสียงย่อมแสดงถึงการใช้ดุลพินิจและการใช้สิทธิใช้เสียงของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ในการปกครองตนเองกล่าวคือถ้าประชาชนจะสนใจมาเลือกบุคคลที่มีความสามารถอย่างแท้จริงเข้าไปเป็นตัวแทนของตนให้เป็นไปตามหลักการเลือกตั้งสากลที่บริสุทธิ์ยุติธรรมตามหลักประชาธิปไตยผู้ที่จะไปใช้สิทธิจะต้องมีความอิสระและเต็มใจที่จะเลือกตัวแทนของ

เขาเองไม่ใช่เลือกด้วยแรงจูงใจอย่างอื่นที่เกิดจากการใช้อิทธิพลหรือแรงจูงใจในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ไปลงคะแนนเสียงเลือก ดังนั้น จึงถือได้ว่าการปกครองในระดับท้องถิ่นเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เนื่องจากมีความเกี่ยวพันใกล้ชิดกับประชาชนโดยตรงทั้งในด้านการให้บริการ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่าง ๆ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีตลอดจนการให้ความรู้ ความเข้าใจอันถูกต้องดีงามและสร้างความศรัทธาให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เจริญก้าวหน้าตามหลักการปกครอง ประชาธิปไตยการเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการปกครองระดับท้องถิ่นซึ่งในระยะหลัง ๆ การเลือกตั้งผู้บริหารระดับท้องถิ่นแต่ละแห่งมีการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นและใช้วิธีการที่หลากหลายรูปแบบในการเลือกตั้งทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมายเพื่อให้ตนเองได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง เช่น การจัดตั้งหัวคะแนน การใช้เงินซื้อเสียงและการให้สิ่งของรางวัลต่าง ๆ

ในส่วนของการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ ก็มีบริบทดังที่กล่าวมา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ เพื่อเป็นการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาในการเลือกตั้งของผู้บริหารท้องถิ่นและเพื่อปลูกฝังให้ประชาชนได้มีจิตสำนึกในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม แก้ไขปัญหาได้ตรงกับความต้องการของประชาชนและมีชีวิตที่ดีมีสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการ

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

3. เพื่อเปรียบเทียบระดับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quality Research) โดยใช้แบบสอบถามสำรวจ ความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ ซึ่งได้รวบรวมค้นคว้าเอกสาร แนวความคิด ทฤษฎี ตลอดจนผลงานที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เคยศึกษาไว้เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ เพื่อใช้ในการศึกษากับกลุ่มประชากร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง ด้านการพูดจาปรึกษาเรื่องการเมือง และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนของผู้สมัคร ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครและด้านการหาเสียงของผู้สมัคร

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้มีพื้นที่การศึกษา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

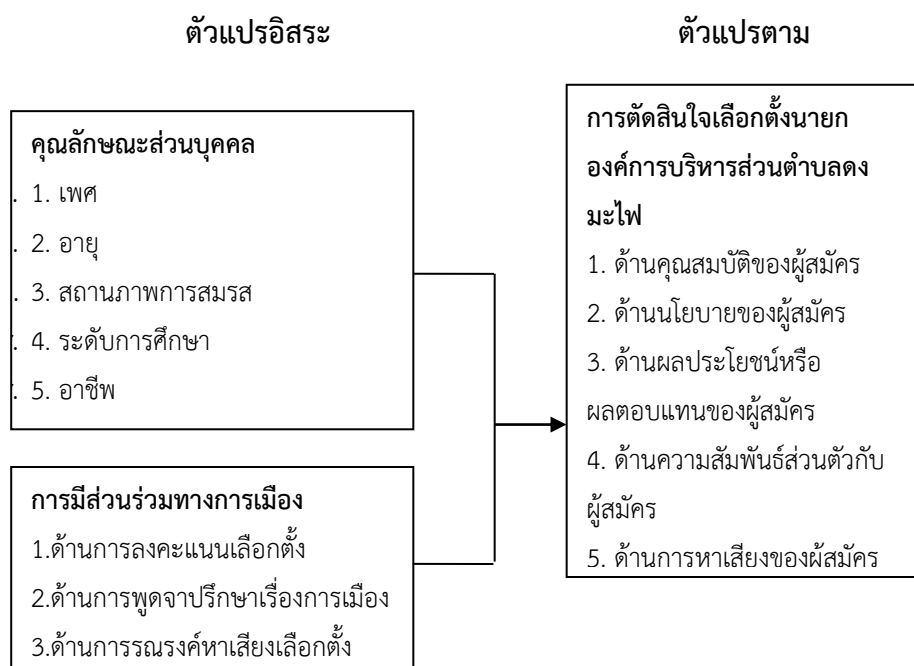
ตารางที่ 1 แสดงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	ตัวแปรอิสระ									ตัวแปรตาม				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E
1. วุฒิพงษ์ ชุมเสนา. (2551).	/	/	/	/	/	/	-	-	-	/	/	/	/	-
2. ญัฐพงศ์ นิลาทะพงศ์. (2552).	/	/	/	/	/	/	-	-	-	/	/	/	/	/
3. ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2553).	/	/	/	/	/	/	/	/	/	-	-	-	-	-
4. มยุรี ถนอมสุข. (2554).	/	/	-	-	/	/	/	/	/	-	-	-	-	-
5. บุญญฤทธิ์ โชคอุดมพร. (2556).	/	/	/	/	/	/	-	-	-	/	/	/	/	/
6. อำนาจ ศรีพระจันทร์. (2558).	/	/	-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/

หมายเหตุ 1) เพศ 2) อายุ 3) สถานภาพการสมรส 4) ระดับการศึกษา 5) อาชีพ
 6) รายได้ 7) ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง 8) ด้านการพูดจาปรึกษาเรื่อง
 การเมือง 9) ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
 A) ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร B) ด้านนโยบายของผู้สมัคร C) ด้าน
 ผลประโยชน์หรือผลตอบแทนของผู้สมัคร
 D) ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร E) ด้านการหาเสียงของผู้สมัคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหลายท่านที่ เคยศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิด ดังภาพประกอบที่ 1 ได้ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสำรวจ (Survey Research) ที่มุ่งศึกษาความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำนวนทั้งสิ้น 7,251 คน (ที่ว่าการอำเภอเมืองสกลนคร งานทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน, 2556)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) โดยการคำนวณขนาดตัวอย่าง (Sampling Size) ด้วยการใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหน่วยเลือกตั้ง

หน่วยเลือกตั้งที่	บ้าน	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
หน่วยเลือกตั้งที่ 1	ดงมะไฟ	694	36
หน่วยเลือกตั้งที่ 2	โพนก้างปลา	752	39
หน่วยเลือกตั้งที่ 3	ดงขวาง	460	24
หน่วยเลือกตั้งที่ 4	นาแก	1,083	58
หน่วยเลือกตั้งที่ 5	นากับแก	671	35
หน่วยเลือกตั้งที่ 6	เหล่านกยูง	469	25
หน่วยเลือกตั้งที่ 7	หนองไผ่	683	36
หน่วยเลือกตั้งที่ 8	โพนแดง	503	26
หน่วยเลือกตั้งที่ 9	ดงน้อย	255	13
หน่วยเลือกตั้งที่ 10	โนนสมบุรณ์	350	18
หน่วยเลือกตั้งที่ 11	ดงมะไฟประชาพัฒนา	918	48
หน่วยเลือกตั้งที่ 12	หนองไผ่	413	22
รวม		7,251	380

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยได้แบ่งแบบสอบถาม ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list)

2.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการออกเสียงเลือกตั้ง ด้านการพูดจาปรึกษาเรื่องการเมือง และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

2.3 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านนโยบายของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและด้านการโฆษณาหาเสียงของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ลักษณะของแบบสอบถามในตอนที่ 3 เป็นแบบประเมินระดับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ที่สร้างขึ้นตามลักษณะการสร้างแบบวัดทัศนคติที่เรียกว่า (Likert Scale) โดยมีตัวเลือกตอบแบบ 5 ระดับ (บุญญฤฤทธิ์ โชคอุดมพร, 2556)

2.4 ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยมีลักษณะข้อคำถามแบบปลายเปิด (Open – Ended) ในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลในการวิจัย โดยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

3.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ เพื่อทำการชี้แจงและขออนุญาตในการจัดเก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ

3.2 ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้เกี่ยวข้องพร้อมชี้แจงรายละเอียดความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถามนี้ เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในคำตอบแบบสอบถาม

3.3 ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและการลงพื้นที่จริง เพื่อนำแบบสอบถามไปให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ จำนวน 380 คน

3.4 ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำแบบสอบถามไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม คัดเลือกแบบสอบถามเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์และลงรหัสในแบบสอบถาม

4.2 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้งก่อนทำการวิเคราะห์แล้วนำไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกเป็นรายด้านและโดยภาพรวม

ข้อที่	ประเด็นการศึกษา	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1	ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง	1.59	0.41	ระดับมาก
2	ด้านการพุดจาปรึกษาเรื่องการเมือง	1.02	0.58	ระดับปานกลาง
3	ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	0.79	0.68	ระดับปานกลาง
รวม		1.13	0.47	ระดับมาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับการมีส่วนทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.13$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง ($\bar{X} = 1.59$) และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการพุดจาปรึกษาเรื่องการเมือง ($\bar{X} = 1.02$) และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X} = 0.79$)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชน ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของ
ประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมือง
สกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกเป็นรายด้านและโดยภาพรวม

ข้อที่	ประเด็นการศึกษา	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1	ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนายก องค์การบริหารส่วนตำบล	3.89	0.61	ระดับมาก
2	ด้านนโยบายของผู้สมัครนายกองค์การ บริหารส่วนตำบล	3.94	0.66	ระดับมาก
3	ด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทน ของผู้สมัครนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล	2.74	0.93	ระดับปานกลาง
4	ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	2.71	1.02	ระดับปานกลาง
5	ด้านการหาเสียงของผู้สมัครนายก องค์การบริหารส่วนตำบล	3.21	0.78	ระดับปานกลาง
รวม		3.30	0.60	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชน
ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัด
สกลนคร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า
อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป
หาน้อย ดังนี้ ด้านนโยบายของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.94$)
ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.89$) และด้านการหา
เสียงของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.21$)

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

3.1 การเปรียบเทียบความแตกต่าง ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ด้านนโยบายของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านการหาเสียงของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน

3.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามสถานภาพการสมรส พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลประโยชน์ หรือผลตอบแทนของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านการหาเสียงของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านนโยบายของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน

3.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.5 การเปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.6 การเปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านการหาเสียงของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ด้านนโยบายของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงคะแนนไฟ อำเภอมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงคะแนนไฟ อำเภอมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ตัวแปร	Y ₁		Y ₂		Y ₃		Y ₄		Y ₅		Y	
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p
X ₁	.182*	.000	.107*	.038	.151*	.003	.080	.118	.109*	.033	.163*	.001
X ₂	.035	.492	-.041	.429	.267*	.000	.283*	.000	.185*	.000	.224*	.000
X ₃	.008	.872	-.085	.097	.292*	.000	.286*	.000	.229*	.000	.229*	.000
X	.071	.166	-.026	.613	.290*	.000	.274*	.000	.216*	.000	.247*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงคะแนนไฟ อำเภอมืองสกลนคร จังหวัดสกลนครโดยรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r=0.247$ เป็นความสัมพันธ์เชิงบวก และขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรายด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยสามอันดับแรกได้แก่ ด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล $r=0.290$ ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล $r=0.274$ และด้านการหาเสียงของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล $r.=0.216$ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง $r=0.229$ ด้านการพุดจาปรึกษาเรื่องการเมือง $r=0.224$ และด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง $r=0.163$ ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร มีผลสรุปและอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นสำคัญ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.13 และมีผลสรุปรายด้าน พบว่า ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.59 ด้านการพุดจาปรึกษาเรื่องการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.02 และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.79

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 และมีผลสรุปรายด้าน พบว่า ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ด้านนโยบายของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.74 ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21

และด้านการหาเสียงของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21

3. ผลการเปรียบเทียบระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล เป็นดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 การเปรียบเทียบระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนด้านนโยบายของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านการหาเสียงของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน

3.3 การเปรียบเทียบระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านการหาเสียงของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านนโยบายของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน

3.4 การเปรียบเทียบระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.5 การเปรียบเทียบระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

3.6 การเปรียบเทียบระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านการหาเสียงของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนด้านนโยบายของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน

4. การมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยรวมมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r=0.247$ เป็นความสัมพันธ์เชิงบวก และขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

อภิปรายผล

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.13 หมายความว่า ประชาชนในเขตตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร มีความตื่นตัวในเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันยังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ไปใช้สิทธิในการ

ลงคะแนนเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นในระดับชาติรวมถึงระดับท้องถิ่น จึงเป็นสิ่งเร้าให้ประชาชนอยากมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของอลิตรา รัตตมณี (2540) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามแนวคิดของ Milbrath และ Goel คือปัจจัยด้านสิ่งเร้าจากสภาพแวดล้อม (Environmental Stimuli) หมายถึง ลักษณะของระบบสังคม (Social System) และสถานการณ์ทางการเมือง (Political Setting) ซึ่งไม่เพียงจะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลเท่านั้น แต่ยังมีส่วนให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับขอบเขตและทางเลือกต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง บุคคลแต่ละคนแม้จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันก็จะรับสิ่งเร้าจากระบบการเมืองและสังคมได้ไม่เท่ากัน เพราะบุคคลแต่ละคนจะเลือกรับรู้และเลือกสรรเฉพาะสิ่งเร้าเหมาะสมและตรงกับความต้องการของตนเองเท่านั้น

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้านคือ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านนโยบายของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้อาจเนื่องจากการตัดสินใจเลือกผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะเลือกจากผู้สมัครที่อาศัยอยู่ในตำบลเดียวกันมานานเพราะมีความรู้จักคุ้นเคยกัน มีมนุษยสัมพันธ์ดีและมีจิตอาสาไปร่วมงานของชุมชนเป็นประจำสม่ำเสมอ และมีนโยบายที่สามารถทำได้จริงและเกิดประโยชน์ต่อชุมชน

ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของณัฐพงศ์ นิลาทวงค์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งของเทศบาลตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้สมัครนายกเทศมนตรีจะเลือกผู้สมัครเพราะผู้สมัครเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีวิสัยทัศน์ดีอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านนโยบายจะเลือกนายกเทศมนตรีเพราะนโยบายของผู้สมัครนายกเทศมนตรีเป็นนโยบายที่มีประโยชน์ในการพัฒนาตำบลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผลการวิเคราะห์พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ โดยภาพรวมในแต่ละลักษณะส่วนบุคคลไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านสถานภาพการสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนโดยภาพรวมพบความแตกต่างกัน ซึ่งสามารถอภิปรายผลในแต่ละประเด็น ดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ พบว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก รัฐได้ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าเพศหญิงหรือชาย อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กล่าวถึงการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่าให้มีการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นเอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณสุขและสาธารณสุขการ ตลอดจนทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รัฐต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์และบริการประชาชนอย่างทั่วถึงซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของมารุต มาลารัตน์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

เลือกสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า เพศและอายุไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร

3.2 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเมื่อจำแนกเป็นรายคู่ของทั้ง 2 ด้าน พบว่า ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 31-40 ปี และอายุ 21-30 ปี และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 51-60 ปี มีการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 41-50 ปี 31-40 ปี 21-30 ปี และอายุ 18-20 ปี ด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 51-60 ปี มีการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18-20 ปี 31-40 ปี และอายุ 21-30 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องจาก กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 51-60 ปี และอายุ 61 ปี ขึ้นไปเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากแล้วไม่ได้อยู่ในวัยทำงาน ย่อมคำนึงถึงปัจจัยด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทน และด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีพ

3.3 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามสถานภาพการสมรส พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายได้ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผลประโยชน์

หรือผลตอบแทนของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านการหาเสียงของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเมื่อจำแนกเป็นรายคู่ของทั้ง 3 ด้าน พบว่า ด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพหม้าย มีการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส และหย่า และกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดมีการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสและหย่า ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพหม้าย มีการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส และอื่น ๆ และกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด มีการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพอื่น ๆ และด้านการหาเสียงของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพหม้าย มีการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพหย่าและอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสมีการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพอื่น ๆ และกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด มีการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพอื่น ๆ ซึ่งจากการจำแนกรายคู่จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพหม้ายและโสด มีการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพหม้ายและโสด เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีครอบครัวต้องรับผิดชอบ จึงมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชนน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส จึงทำให้การตัดสินใจเลือกตั้งโดยยึดผลประโยชน์ตอบแทนสูงกว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรสอื่น

3.4 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็น

รายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและด้านการหาเสียงของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนด้านนโยบายของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001-25,000 บาท มีการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงคะแนนไฟ จากปัจจัยทั้ง 4 ด้าน สูงกว่าผู้มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนในกลุ่มอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยดังกล่าวเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ในระดับปานกลางมีรายได้เพียงพอกับการดำรงชีพจึงทำให้การตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงคะแนนไฟ ครอบคลุมจากปัจจัยต่างในหลายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของบุญญฤทธิ์ โขคอุดมพร (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองตราด อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด ผลการศึกษา พบว่า รายได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงคะแนนไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงคะแนนไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r=0.247$ เป็นความสัมพันธ์เชิงบวกและขนาดความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นการติดตามรับฟังคำปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง การนำเรื่องราวการหาเสียงของผู้สมัครมาพูดคุยกัน เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะนำไปสู่การตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในทางการเมือง เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นปัจจัยหนึ่งของการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

1.2 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งควรร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนปลูกจิตสำนึกสร้างความเข้าใจกับประชาชนในการตัดสินใจลงคะแนนเลือกตั้ง ควรเลือกผู้สมัครที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีนโยบายที่เห็นผลและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน/ชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ควรมีการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กันไป โดยการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อศึกษาข้อมูลในเชิงลึก เพื่อจะช่วยให้ผลการวิจัยมีความชัดเจนสอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น

บรรณานุกรม

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพฯ : ไทยเนรมิตกิจ
อินเตอร์ โพรเกรสซิฟ.

ณัฐพงษ์ นิลาทะวงศ์. (2552). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีศึกษากรณีสืบ : เทศบาลตำบลท่าขอนยางอำเภอกันทรวิชัยจังหวัดมหาสารคาม**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รม. (การเมืองการปกครอง).

มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- บุญญฤทธิ โชคอุทมพร. (2556). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองตราดอำเภอเมืองจังหวัดตราด**. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (การปกครองท้องถิ่น). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2553). **รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพฯ**. รายงานการวิจัย. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- มยุรี ถนอมสุข. (2554). **การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตภาควิชาพลศึกษาและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน**. รายงานการวิจัย. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- มารุต มาลารัตน์. (2548). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี : กรณีศึกษาเทศบาล ตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ ปร.ม. (การเมืองและการปกครอง). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2550). **หมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น**.
- วุฒิพงศ์ ชุมเสนา. (2551). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเมืองคงอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา**. รายงานการศึกษาอิสระ ปร.ม. (การปกครองท้องถิ่น). วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อำนาจ ศรีประจันต์. (2558). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ศึกษาเฉพาะอำเภอบ้านผือจังหวัดอุดรธานี**. รัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- Bass, Bernard M. and Avolio, Bruce J. (1990). **Manual for the Multifactor Leadership Questionnaire**. California : Consulting Psychologists.

Cronbach, L.J. (1990). **Essentials of Psychological Testing**. 5th ed.
New York : Harper Collins.

Reddin, William J. (1970). **Managerial Effectiveness**. New York :
McGraw – Hill.

Yukl, Gary A. (1989). **Leadership in Organization**. Englewood Cliffs :
Prentice - Hall.

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสวมใส่หมวกนิรภัยของนักศึกษาวิทยาลัยธาตุพนม

มหาวิทยาลัยนครพนม

Factors Influencing to Helmet Wearing of Students at That
Phanom College, Nakhon Phanom University

มณีวรรณ บรรลุศิลป์¹

Maneewan Bunlusilp¹

ภัทรอร ดวงมาลัย²

Pattaraon Duangmalai²

วิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม¹

That Phanom College, Nakhon Phanom University¹

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยนครพนม²

Faculty of Industrial Technology, Nakhon Phanom University¹

Corresponding Author, Email: noy_111@hotmail.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสวมใส่หมวกนิรภัยของนักศึกษาวิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสวมใส่หมวกนิรภัยของนักศึกษาวิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม จำนวน 976 คน กำหนดขนาดของ กลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ ได้จำนวน 284 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม

ผลวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00 อายุ ระหว่าง 15-18 ปี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 48.20 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจและสาขาวิชาช่างยนต์ มีจำนวนเท่ากัน คือ 71 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 นักศึกษาสวมหมวกนิรภัยในการขับขี่จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 68.70 โดยนักศึกษามีหมวกนิรภัยเป็นของตัวเองจำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 87.70 นักศึกษาเคยประสบอุบัติเหตุมากกว่า 2 ครั้ง

ขึ้นไป จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 35.56 และไม่เคยถูกจับกุมความผิดเกี่ยวกับหมวกนิรภัย จำนวน 128 คน คิดเป็น ร้อยละ 45.07

ผลการวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับหมวกนิรภัย แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับหมวกนิรภัยอย่างถูกต้อง โดยทุกคนทราบว่าปัจจุบันมีการบังคับใช้หมวกนิรภัย จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษาวิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$, S.D = 0.71) สวมหมวกนิรภัยแล้วรู้สึกอึดอัด รำคาญ ($\bar{X} = 3.18$, S.D = 1.97)

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพล, หมวกนิรภัย, นักศึกษา

Abstract

The research title “Factors Influencing to Helmet Wearing of Students at That Phanom College Nakhon Phanom University” aimed to study the factors influencing to helmet wearing of students at That Phanom College, Nakhon Phanom University. The population were 976 people setting sample size by Taro Yamane formula as 284 people. The research tool was questionnaire.

The result showed the majority of respondents were male amount 176 people or 62.00 percent. Age between 15-18 years old amount 137 peoples or 48.20 percent. Program in Business Computer and Machanic amount 71 people or 25.00 percent. Diploma of Vocationnal Certificat level amount 126 peoples or 44.40 percent. Student wearing helmet while driving amount 195 people or 68.70 percent. Student owning helmet amount 249 peoples or 87.70 percent. Student used to got an accident more than 2 times amount

101 people or 35.56 percent. Most of student have not arrested on helmet illegal amount 128 peoples or 45.07 percent.

The analysis on helmet acknowledgement shown most of respondents knowing about helmet control rule amount 284 peoples or 100 percent.

The analysis of “Factors Influencing to Helmet Wearing of Students at That Phanom College, Nakhon Phanom University” are on medium level ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = 0.71) and wearing helmet make uncomfortable and annoyed ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 1.97).

Keywords: factors influencing, helmet, students

บทนำ

การสวมหมวกนิรภัยเป็นวิธีที่องค์การอนามัยโลกชี้ว่า เป็นวิธีที่ง่ายที่สุดในการลดปริมาณผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ โดยปริมาณผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ นั้น เมื่อเทียบกับโรคติดเชื้อถือว่ามากกว่าหลายเท่าตัวด้วยกัน ซึ่งสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุทางถนนของไทยจัดว่าอยู่ในขั้นรุนแรงสอดคล้องกับความกังวลขององค์การอนามัยโลกที่มีต่อปัญหานี้ เนื่องจากคนในประเทศกำลังพัฒนาใช้รถจักรยานยนต์เป็นรถครอบครัว จึงอยากให้รัฐบาลประกาศใช้นโยบายหมวกกันน็อก 100% อย่างจริงจัง มีการบังคับใช้กฎหมายเข้มงวด ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึง เปิดขายหมวกทุกขนาด ส่งเสริมเรื่องการทำข้อมูลเรื่องการใช้หมวกกันน็อกอย่างเข้มข้นให้เทียบเท่าการปราบปรามยาเสพติดและให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐบาล

จากสถิติพบว่าผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทั่วโลก ร้อยละ 23 เกิดจากรถจักรยานยนต์ และระดับอายุของผู้เสียชีวิตอยู่ระหว่าง 15-44 ปี สำหรับประเทศไทยเป็นประเทศที่มีอุบัติเหตุสูงสุดเป็นอันดับ 3 ของโลก ในจำนวนผู้เสียชีวิต 26,000 ราย พบว่า ภาพรวมผู้ใช้รถจักรยานยนต์สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 43 ใน

จำนวนนี้เป็นผู้ขับขี่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 52 ผู้โดยสารสวมหมวก ร้อยละ 20 เท่านั้น โดยกลุ่มผู้ใหญ่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 49 วัยรุ่นสวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 28 และเด็กร้อยละ 7 เท่านั้น เมื่อเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียนพบว่า มีอัตราการสวมหมวกนิรภัยสูงมาก โดยประเทศไทยได้คะแนน 6 เต็ม 10 คะแนนเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน พบว่า ประเทศสิงคโปร์ เวียดนาม ได้ 9 คะแนน อินโดนีเซีย ลาว ได้ 8 คะแนน

กลุ่มอายุระหว่างอายุ 13 - 25 ปี เมื่อเทียบกับอุบัติเหตุจากพาหนะอื่น ๆ เนื่องจากมีความคึกคะนอง ชอบสนุกสนาน ตื่นเต้น เสี่ยงภัย มักขับรถด้วยความเร็ว สูงขาดจิตสำนึกในความปลอดภัย บางรายยังไม่มี ความชำนาญที่เพียงพอและการตัดสินใจต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ไม่ทันการณ์ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ขับขี่เกิดอุบัติเหตุได้มาก รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บ และเสียชีวิต มากเป็นอันดับหนึ่งหรือประมาณ 1 ใน 3 ของผู้ได้รับอุบัติเหตุจากการจราจรบนถนน ตลอดมา (ศูนย์วิชาการความปลอดภัย , 2555) ซึ่งเกิดจากรถจักรยานยนต์ไม่มีอุปกรณ์ความปลอดภัยเท่าเทียมกับรถยนต์ ประเภทอื่น ๆ ซึ่งนำไปสู่ความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายต่อการบาดเจ็บและตายได้ถึง 10 - 50 เท่าของ การเกิดอุบัติเหตุจากการใช้พาหนะทั้งหมด (กรมการแพทย์, 2555)

อัตราสวมหมวกนิรภัยของผู้ใช้รถจักรยานยนต์ ทั้งผู้ขับขี่และผู้โดยสาร ในเขตเมืองใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 72 เขตเมืองรอง ร้อยละ 46 และเขตชุมชนชนบท มีเพียงร้อยละ 29 เท่านั้น เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุรวมผู้ขับขี่ และผู้โดยสาร พบว่า กลุ่มผู้ใหญ่ สวมหมวกนิรภัย คิดเป็นร้อยละ 49 กลุ่มวัยรุ่นร้อยละ 23 และกลุ่มเด็กเฉพาะผู้โดยสาร มีการสวมหมวกนิรภัยเพียงร้อยละ 7 เท่านั้น โดยผลการสำรวจอัตราการสวมหมวกนิรภัยในกลุ่มเด็ก มีการคาดการณ์จำนวนเด็กที่ยังไม่มีหมวกนิรภัยสวมใส่สูงถึง 1.253 ล้านคน จากการศึกษาวิจัยพฤติกรรมกรรมการสวมหมวกนิรภัยของผู้ใช้รถจักรยานยนต์พบสาเหตุและแนวโน้มของผู้ใช้รถจักรยานยนต์ที่จะไม่สวมหมวกนิรภัย คือ 1) รู้สึกไม่มีความเสี่ยงที่จะถูกตรวจจับ 2) ไม่ค่อยพบเห็นจุดตรวจ/ด่านตรวจ และหลบเลี่ยงเพราะรู้สถานที่และเวลาของจุดตรวจ/ด่านตรวจ 3) ไม่รู้ว่าหากผู้โดยสารไม่สวมหมวกนิรภัย “ผิดกฎหมาย” และ 4) รู้สึกว่าตำรวจไม่กวาดค้นจับกุมอย่างเข้มงวด จากผลการศึกษาดังกล่าว ขอเสนอ

ทิศทางการขับเคลื่อนส่งเสริมการสวมหมวกนิรภัย 100% คือ 1) เน้นรณรงค์บริเวณนอกเขตเมืองของทุกจังหวัด 2) ทดลองใช้นวัตกรรมรูปแบบการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ และมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ในพื้นที่นำร่อง เช่น การสุ่มเวลาและสถานที่ตรวจจับ 3) การส่งเสริมการสวมหมวกนิรภัยให้เป็นเรื่อง “วัฒนธรรมความปลอดภัย” และเร่งสร้างให้เกิด “มาตรการองค์กร” ในการสวมหมวกนิรภัย 100% และ 4) สร้างการรับรู้ของประชาชนในเรื่องกฎหมาย โดยเฉพาะเรื่องผู้โดยสารไม่สวมหมวกนิรภัย ถือว่า “ผิดกฎหมาย” ผ่านการตรวจจับจริงให้ผู้สัญจรได้พบเห็นและรับรู้ (มูลนิธิไทยไรด์ส์ และเครือข่ายเฝ้าระวังสถานการณ์ความปลอดภัยทางถนน, สำนักงานข่าวสร้างสุข, ดร. ปิยพงษ์ 2556. ออนไลน์)

วิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม เป็นสถานศึกษาแห่งหนึ่งที่มีนักศึกษาที่ใช้จักรยานยนต์เป็นพาหนะในการเดินทางมาเรียนเป็นจำนวนมาก ซึ่งถ้าหากนักศึกษากลุ่มนี้ไม่มีพฤติกรรมสวมใส่หมวกนิรภัยแล้ว ก็อาจจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดอันตรายในการขับขี่ได้ ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษาวิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสวมใส่หมวกนิรภัยของนักศึกษาวิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาวิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนมจำนวน 976 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 284 คน โดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane อ้างโดย มารยาท โยทองยศ และปราณี สวัสดิ์สรรพ)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นตามวัตถุประสงค์ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับหมวกนิรภัย ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสวมใส่หมวกนิรภัยของนักศึกษาวิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. เตรียมแบบสอบถาม ให้เพียงพอจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำไปเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเขตพื้นที่ของวิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม ซึ่งแบบสอบถามทุกฉบับสมบูรณ์ นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแยกตามตัวแปรเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	176	62.00
หญิง	108	38.00
รวม	284	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00 และเพศหญิง จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
15-18 ปี	137	48.20
19-20 ปี	113	39.80
21 ปี ขึ้นไป	34	12.00
รวม	284	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 15-18 ปี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 48.20 รองลงมาคือ มีอายุ 19-20 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 39.80 และอายุ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชา

สาขา	จำนวน	ร้อยละ
สาขาวิชาช่างยนต์	71	25.00
สาขาวิชาช่างไฟฟ้า	40	14.08
สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์	13	4.58
สาขาวิชาการบัญชี	63	22.18
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	71	25.00
สาขาวิชาเทคโนโลยีพลังงาน	26	9.16
รวม	284	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กำลังศึกษาในสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจและสาขาวิชาช่างยนต์ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมาคือ สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 22.18 สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 14.08 สาขาวิชาเทคโนโลยีพลังงาน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.16 และสาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.58 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	118	41.50
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	126	44.40
ปริญญาตรี (วศ.บ.)	40	14.10
รวม	284	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 รองลงมาคือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50 และปริญญาตรี (วศ.บ.) จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาสวหมวกนิรภัยในการขับขี่และโดยสารรถจักรยานยนต์

นักศึกษาสวหมวกนิรภัยในการขับขี่และโดยสารรถจักรยานยนต์	จำนวน	ร้อยละ
สวมเป็นประจำ	195	68.70
สวมบางครั้ง	68	23.90
ไม่สวม	21	7.40
รวม	284	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สวมหมวกนิรภัยเป็นประจำ จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 68.70 รองลงมาคือ สวมหมวกนิรภัยบางครั้ง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 23.90 และไม่สวมหมวกนิรภัย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 7.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีหมวกนิรภัยเป็นของตัวเองหรือไม่

นักศึกษาที่มีหมวกนิรภัยเป็นของตัวเองใช่หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
มี	249	87.70
ไม่มี	35	12.30
รวม	284	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สวมหมวกนิรภัยจำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 87.70 และไม่มีหมวกนิรภัย จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 12.30 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาเคยประสบอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์

นักศึกษาเคยประสบอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	96	33.80
เคย 1 ครั้ง	36	12.68
เคย 2 ครั้ง	51	17.96
มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป	101	35.56
รวม	284	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยประสบอุบัติเหตุมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 35.56 รองลงมาคือ ไม่เคยประสบอุบัติเหตุ จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 เคยประสบอุบัติเหตุ 2 ครั้ง จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 17.96 และเคยประสบอุบัติเหตุ 1 ครั้ง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 12.68 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาเคยถูกจับกุมความผิดเกี่ยวกับ หมวกนิรภัย

นักศึกษาเคยถูกจับกุมความผิดเกี่ยวกับหมวกนิรภัย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	128	45.07
เคย 1 ครั้ง	26	9.15
เคย 2 ครั้ง	21	7.40
มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป	109	38.38
รวม	284	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยถูกจับกุมความผิดเกี่ยวกับหมวกนิรภัย จำนวน 128 คน ร้อยละ 45.07 รองลงมาคือเคยถูกจับกุมในความผิดเกี่ยวกับหมวกนิรภัย มากกว่า 2 ครั้ง ขึ้นไป จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 38.38 เคยถูกจับกุมในความผิดเกี่ยวกับหมวกนิรภัย 1 ครั้ง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.15 และเคยถูกจับกุมในความผิดเกี่ยวกับหมวกนิรภัย 2 ครั้ง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 7.40 ตามลำดับ

2 ความรู้เกี่ยวกับหมวกนิรภัย

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับหมวกนิรภัย

ความรู้เกี่ยวกับหมวกนิรภัย	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปัจจุบันมีการบังคับใช้หมวกนิรภัย	284	100.00	0	0
กฎหมายหมวกนิรภัยบังคับใช้เฉพาะผู้ขับขี่ แต่ไม่บังคับใช้กับผู้โดยสาร	206	72.50	78	27.50
ผู้ที่ฝ่าฝืนไม่สวมหมวกนิรภัยมีโทษปรับไม่เกิน 500 บาท	223	78.50	61	21.50

ความรู้เกี่ยวกับหมวกนิรภัย	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หมวกนิรภัยที่กฎหมายบังคับให้ใช้มี 2 แบบ คือ แบบเต็มใบและแบบครึ่งใบ	205	72.20	79	27.80
บัลลมของหมวกนิรภัยต้องทำจากวัสดุ โปรงใสและมีสี	188	66.20	96	33.80
หมวกนิรภัยที่มีเครื่องหมาย มอก.รับรอง กับหมวกที่ไม่เครื่องหมาย มอก.รับรอง สามารถลดความรุนแรงของอุบัติเหตุได้ เท่ากัน	165	58.10	119	41.90
กฎหมายกำหนดให้ภิกษุ สามเณร นักรบต นักรบวช หรือผู้นับถือศาสนาอื่น ไม่ต้องสวมหมวกนิรภัย	146	51.40	138	48.60
ไม่ควรนำหมวกนิรภัยที่ได้รับแรง กระแทกจากอุบัติเหตุแล้วมาใช้อีก	181	63.70	103	36.30

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับหมวกนิรภัย ที่ค่อนข้างถูกต้องโดยทุกคนทราบว่า ใน ปัจจุบันมีการบังคับใช้หมวกนิรภัย ตอบถูก จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ตอบผิด จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0 รองลงมาคือผู้ที่ฝ่าฝืนไม่สวมหมวกนิรภัยมีโทษปรับไม่เกิน 500 บาท ตอบถูก จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 78.50 ตอบผิด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50 กฎหมายหมวกนิรภัยบังคับใช้เฉพาะผู้ขับขี่ แต่ไม่บังคับใช้กับผู้โดยสาร ตอบถูก จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 ตอบผิด จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 หมวกนิรภัยที่กฎหมายบังคับให้ใช้มี 2 แบบ คือ แบบเต็มใบและแบบครึ่งใบ ตอบถูก จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 72.20 ตอบผิด จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80 บัลลมของหมวกนิรภัยต้องทำจากวัสดุโปรงใสและมีสี ตอบถูก จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 66.20 ตอบผิด จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80

ไม่ควรนำหมวกนิรภัยที่ได้รับแรงกระแทกจากอุบัติเหตุแล้วมาใช้อีก ตอบถูก จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 63.70 ตอบผิด จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 36.30 หมวกนิรภัยที่มีเครื่องหมาย มอก.รับรองกับหมวกที่ไม่มีเครื่องหมาย มอก.รับรอง สามารถลดความรุนแรงของอุบัติเหตุได้เท่ากัน ตอบถูก จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 58.10 ตอบผิด จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 41.90 กฎหมายกำหนดให้ภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช หรือผู้นับถือศาสนาอื่นไม่ต้องสวมหมวกนิรภัย ตอบถูก จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 63.70 ตอบผิด จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 36.30

3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสวมใส่หมวกนิรภัยของนักศึกษาวิทยาลัย ธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสวม
ใส่หมวกนิรภัยของนักศึกษาวิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสวมใส่หมวกนิรภัย	\bar{X}	S.D	ระดับความ พึงพอใจ
สวมหมวกนิรภัยแล้วรู้สึกอึดอัด รำคาญ	3.18	1.97	ปานกลาง
สวมหมวกนิรภัยแล้วทำให้ขี้หรือโดยสาร รถจักรยานยนต์ไม่สะดวก	3.00	0.89	ปานกลาง
หมวกนิรภัยมีชิ้นตอนการสวมใส่ที่ยุงยาก	2.84	0.88	ปานกลาง
รูปทรงของหมวกนิรภัยไม่น่าสวมใส่	2.79	0.39	ปานกลาง
สวมหมวกนิรภัยแล้วทำให้เสียบรรยากาศ/ เฟลิดเฟลินในขณะที่ขี่รถจักรยานยนต์	2.94	0.91	ปานกลาง
สวมหมวกนิรภัยแล้วทำให้เสียบุคลิกภาพ	2.77	0.88	ปานกลาง
สวมหมวกนิรภัยแล้วทำให้การได้ยินเสียงและ การมองเห็นไม่ชัดเจน	2.85	0.86	ปานกลาง
ไม่สะดวกในการพกพา	2.92	1.05	ปานกลาง
รวม	2.91	0.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$, S.D = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สวมหมวกนิรภัยแล้วรู้สึกอึดอัด รำคาญ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$, S.D = 1.97) สวมหมวกนิรภัยแล้วทำให้ขี้หรือโดยสารรถจักรยานยนต์ไม่สะดวก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$, S.D = 0.89) สวมหมวกนิรภัยแล้วทำให้เสียบรรยากาศ/เพิลิตเพลินในขณะที่ขี่รถจักรยานยนต์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$, S.D = 0.91) ไม่สะดวกในการพกพา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.92$, S.D = 1.05) สวมหมวกนิรภัยแล้วทำให้การได้ยินเสียงและการมองเห็นไม่ชัดเจน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$, S.D = 0.86) หมวกนิรภัยมีขั้นตอนการสวมใส่ที่ยุ่งยากอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84$, S.D = 0.88) รูปทรงของหมวกนิรภัย ไม่น่าสวมใส่ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.79$, S.D = 0.39) สวมหมวกนิรภัยแล้วทำให้เสียบุคลิกภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.77$, S.D = 0.88)

อภิปรายผล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00 ส่วนใหญ่อายุ 15-18 ปี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 48.20 สาขาวิชาช่างยนต์และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 โดยนักศึกษาสวมหมวกนิรภัยในการขี่และโดยสารรถจักรยานยนต์เป็นประจำ จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 68.70 มีหมวกนิรภัยเป็นของตัวเอง จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 87.70 เคยประสบอุบัติเหตุมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 35.56 และส่วนใหญ่ไม่เคยถูกจับกุมความผิดเกี่ยวกับหมวกนิรภัย จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 45.07

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับหมวกนิรภัยที่ถูกต้อง โดยทุกคนทราบว่า ในปัจจุบันมีการบังคับใช้หมวกนิรภัย ตอบถูก จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือผู้ที่ฝ่าฝืนไม่สวมหมวกนิรภัยมีโทษปรับไม่เกิน 500 บาท ตอบถูก จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 78.50 ตอบผิด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50 กฎหมายหมวกนิรภัยบังคับใช้เฉพาะผู้ขี่ แต่ไม่บังคับใช้กับ

ผู้โดยสาร ตอบถูก จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 ตอบผิด จำนวน 78 คน คิดเป็น ร้อยละ 27.50 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาลินี นิยมชาติ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับหมวกนิรภัยอยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสวมใส่หมวกนิรภัยของนักศึกษาวิทยาลัยธาตุพนม มหาวิทยาลัยนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$, $S.D = 0.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สวมหมวกนิรภัยแล้วรู้สึกอึดอัด รำคาญ อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$, $S.D = 1.97$) สวมหมวกนิรภัยแล้วทำให้ขี้ขี้หรือ โดยสารรถจักรยานยนต์ ไม่สะดวก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$, $S.D = 0.89$) สวมหมวกนิรภัยแล้วทำให้เสียบรรยากาศ/เฟลิดเฟลินในขณะที่ขับขี่รถจักรยานยนต์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$, $S.D = 0.91$) ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจง พลไชย และ อุทัยวรรณ สุภิมานิล ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยของ นักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยนครพนม พบว่า พฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมและอบรมให้ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้หมวกนิรภัยในขณะที่ขับขี่รถจักรยานยนต์
2. ควรเพิ่มสื่อด้านการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษา ผู้รับบริการ และเจ้าหน้าที่ในเขตวิทยาลัยธาตุพนม ได้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้หมวกนิรภัย

บรรณานุกรม

กรมการแพทย์. (2555). สถิติอุบัติเหตุและสาธารณสุขในประเทศไทย. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.

- บรรจง พลไชย และ อุทัยวรรณ สุภิมานิล. (2554). **พฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัยของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยนครพนม**. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มูลนิธิไทยโรดส์. (2556). **ผลสำรวจอัตราการสวมหมวกนิรภัยของผู้ใช้รถจักรยานยนต์ในประเทศไทย ปี 2556**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก. <http://trso.thairoads.org/> (สืบค้นวันที่ 12 มกราคม 2560)
- ศูนย์วิชาการความปลอดภัย. (2555). **หมวกนิรภัยใส่ก่อนบิด**. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิชาการความปลอดภัย.
- สาลินี นิยมชาติ. (2553). **ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม การสวมหมวกนิรภัยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี**. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน), มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สมภพ รอดเสียงล้ำ. (2552). **พฤติกรรม การสวมหมวกนิรภัยของนักเรียน**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://brary.cmu.ac.th/> (สืบค้นวันที่ 25 มกราคม 2560)
- สุรพล พะยอมแย้ม. 2541. **จิตวิทยาอุตสาหกรรม**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชาติ. 2543. **การปรับพฤติกรรม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม. (2542). **ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน**. วารสารไฟฟ้าและอุตสาหกรรม.

มโนทัศน์เรื่องเกณฑ์ความดีในพุทธปรัชญาเถรวาท

The Concept of Goodness in Theravada Buddhist Philosophy

ศาสตราจารย์ ดร. สาคกร พรหมโคตร¹

Sakhorn Phromkhot¹

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย¹

Loei Rajabhat University¹

Corresponding Author, Email: sakhorn.phr@gmail.com¹

บทคัดย่อ

ความดีหรือความชั่ว มักมีปัญหาเกี่ยวกับความหมายและเกณฑ์ที่จะวินิจฉัย เช่น อะไรและอย่างไร จึงจะเรียกว่าดี อะไรและอย่างไร จึงเรียกว่า ชั่ว แต่ปัญหาเช่นนี้อาจจะมีเฉพาะแต่ในภาษาไทยเท่านั้น ส่วนทางธรรม ที่ใช้คำบัญญัติจากภาษาบาลี ความหมายและเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องนี้นับได้ว่าชัดเจน ดังนั้น คำว่า ดีและชั่ว ในภาษาไทย มีความหมายกว้างมาก เฉพาะคำว่า ดี มีความกว้างยิ่งกว่าคำว่าชั่ว คนประพฤติดีมีศีลธรรม ก็เรียกว่าคนดี อาหารอร่อยถูกใจผู้ที่กิน ก็อาจพูดว่า อาหารมีอนี้ดี เครื่องยนต์ที่มีประสิทธิภาพหรือทำงานเรียบร้อย คนก็เรียกว่า เครื่องยนต์ดี ไม้ค้อนที่ใช้ได้สำเร็จประโยชน์สมประสงค์ คนก็ว่าค้อนนี้ดี ภาพยนตร์ที่สนุกสนานถูกใจ คนที่ชอบภาพยนตร์เรื่องนี้ดี ภาพเขียนสวยงาม คนก็ว่าภาพนี้ดี หรือถ้าภาพนั้นอาจขายได้ราคาสูง คนก็ว่าภาพนั้นดีเช่นเดียวกัน โรงเรียนที่บริหารงานและมีการสอนได้ผล นักเรียนเก่ง ก็เรียกว่า โรงเรียนดี คนสามคนบอกว่า ดี แต่ความหมายที่ว่าดีนั้นอาจไม่เหมือนกัน คนหนึ่งว่าดี เพราะสวยงามถูกใจ อีกคนหนึ่งว่าดีเพราะเหมาะแก่การใช้งานของเขา ในทำนองเดียวกัน ของที่คนหนึ่งว่า ดี อีกหลายคนอาจบอกว่าไม่ดี ของบางอย่างมองในแง่หนึ่งว่าดี มองในแง่อื่นอาจว่าไม่ดี ความประพฤติหรือการแสดงออกบางอย่าง ในถิ่นหรือสังคมหนึ่งว่าดี อีกถิ่นหรืออีกสังคมหนึ่งว่าไม่ดี ดังนั้นเป็นต้น หากที่ยุติไม่ได้ หรืออย่างน้อยไม่ชัดเจน อาจต้องจำแนกเป็นดีทางจริยธรรม ดีในแง่สุนทรียภาพ ดีในแง่เศรษฐกิจนั่นเอง

คำสำคัญ: มโนทัศน์, ความดี, พุทธปรัชญาเถรวาท

Abstract

Goodness or evil are problems with the meaning and criteria for diagnosis. For example, what and how to call goodness or evil, but this problem may be only in the Thai language, the only way to use the Pali word. The meaning and the criteria for this matter is that of Jane, so the word goodness and evil in Thai has a very broad meaning, only the word 'goodness' is broader than the word 'evil'. People behave morally is called good people. Delicious food that people eat may be said that this meal is good, this is a good restaurant. The engine is powerful or works neatly; people are called good engines, hammer ready to use so this is a good hammer. Favorite movie People who like this movie are good. Beautiful paintings People say that this picture is good or if the image may sell high prices people like that picture is the same. The school is managed and taught effectively. It's called a good school, the same three people say that good, but the meaning is that it may not be the same because it is good. The other one is good because it is suitable for his use, the other one is good because he will sell a lot of profits, Likewise The one that many good people may say that is not good. Some look on the one hand as good. Look at other aspects may not be good, some behaviors or expressions, in a local or social good. The other one is not good. As so I cannot or at least not clear, May be classified as good ethics. Good in aesthetics well in the economic sense itself.

Keywords: concept, goodness, Theravada Buddhist philosophy

บทนำ

เมื่อพูดถึงเรื่องความดีก็ยังคงเป็นเรื่องที่ต้องถกเถียงกันโดยเฉพาะในแง่ภาษาไทย ที่ต้องพูดถึงเกี่ยวกับคุณค่าทั่วไป ความหมายจึงกว้างขวางและผันแปรได้มากเกินไป เกณฑ์ตัดสินจริยธรรม คือ หลักและมาตรการที่ใช้ตัดสินพฤติกรรมหรือการกระทำอย่างหนึ่งว่า ดีหรือชั่ว ถูกหรือผิด เป็นปัญหาอย่างหนึ่งของจริยศาสตร์ ซึ่งเมื่อคนหนึ่งกระทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งลงไป จะใช้เกณฑ์หรือมาตรการอะไรมาตัดสินว่าการกระทำนั้นถูกหรือผิด และมีเหตุผลอย่างไรที่ใช้ในการตัดสินหรือในกรณีที่เกิดอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องเลือกตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง มีเกณฑ์อันใดที่จะชี้ว่าควรทำอย่างนี้ ไม่ควรทำอย่างนั้น ความดีจึงมีมิติที่น่าถกเถียงหาเกณฑ์การตัดสินที่เป็นเหตุเป็นผลอย่างไร มีผู้ศึกษาความดีหรืองานนิพนธ์ต่าง ๆ อย่างเช่น

Abraham Velez de Cea เขียนบทความเรื่อง เกณฑ์ความดีในบาลีนิคายและธรรมชาติของพุทธจริยศาสตร์ (The Criteria of Goodness in the Pali Nikayas and the Nature of Buddhist Ethics) (Abraham Velez de Cea, 2015: pp 123-140) สรุปใจความว่า เกณฑ์ความดีของพระพุทธศาสนาเถรวาท คือ โอนบอกว่า เกณฑ์ความดีมีตามแนวคิดพระอภิธรรมปรากฏอยู่ในอัมพลลัทธิการากุโลวาหะสูตร พระพุทธเจ้าทรงแนะนำพระราหุล ควรไตร่ตรองไว้ก่อน ขณะทำ และหลังทำทางกาย ทางวาจา หรือทางใจ หรือไม่กระทำ อาจจะนำไปสู่ความทุกข์ หรือความทุกข์อื่น ๆ หรือความทุกข์ทั้งสองคือทางกาย ทางวาจา กระทำทางใจ กับความเจ็บปวด กับผลความทุกข์ เกณฑ์มีอยู่สองอย่างคือ ส่วนที่หนึ่งเป็นประโยชน์ที่ชัดเจน เพราะเป็นสภาวะที่ชัดเจนซึ่งเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาหรือไม่ใช่ผลของการกระทำซึ่งจะนำไปสู่ความทุกข์สังวัตเตยยะ หรือจะเป็นความทุกข์ของตัวเอง (อัตเตยยะภทฺทียะ) สรุปส่วนที่หนึ่งเกณฑ์ที่ทำให้ความทุกข์น้อยลงรวมไปถึงทุกข์ของตนเอง และอื่น และทั้งสองของตนเองและคนอื่น ส่วนที่สองเกณฑ์ ซึ่งปีเตอร์ ฮาร์วี ไม่ได้กล่าวถึงในการอภิปรายของเขาในคัมภีร์ สามารถตีความถึงลักษณะทั้งสังจนิยมของศีลธรรมกับจริยศาสตร์คุณธรรม ขึ้นอยู่กับความไม่บริสุทธิ์หรือความบริสุทธิ์ที่เข้าใจกัน การกระทำที่บริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์มีเป็นปัจจัยที่ความสำคัญอย่างมากสำหรับการอธิบายการทำความดี ในบาลีนิคายการกระทำดีหรือชั่วพิจารณาจากทางกายหรือทาง

วาทะและการกระทำทางใจ (จริยศาสตร์คุณธรรม) ส่งเสริมไปถึงการพิจารณาผลของการกระทำสำหรับความสุขของตนเองและอื่น (ประโยชน์นิยม) ความยากลำบากและความยากจนผลก็มาจากการกระทำทางจริยศาสตร์คุณธรรมซึ่งก็คือเป็นเกณฑ์ความดีด้วย

พระสมปอง มนต์ชาโต (วงศ์สะอาด) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบเกณฑ์ตัดสินความดีในปรัชญาของเพลโตกับพุทธปรัชญาเถรวาท (พระสมปอง มนต์ชาโต, 2553: 1-2) สรุปใจความว่า เกณฑ์ความดีของเพลโต พิจารณาโดยหลักสำคัญของจริยธรรมที่วางบนพื้นฐานของสัจภาพของมนุษย์ทั้งปวงทั้งในมิติปัจเจกภาพและมิติความเป็นสมาชิกของมนุษยชาติตามหลักสิทธิ เสรีภาพ ภารดรภาพ ความเสมอภาค ความยุติธรรม อย่างเท่าเทียมในฐานะเป็นมนุษย์ด้วยเหตุผล และสติปัญญาที่สำคัญคือ คุณธรรมของเพลโตที่มีความกลมกลืนกัน 4 ประเภท คือ 1) คุณธรรมทางปัญญา 2) คุณธรรมทางความกล้าหาญ 3) คุณธรรมทางความรู้จักประมาณ 4) คุณธรรมทางยุติธรรม คุณธรรมทั้ง 4 ของเพลโตถือว่าเป็นคุณธรรมที่จะปกครองทางสังคมและปัจเจกชนที่แสวงหาความยุติธรรมทางคุณธรรม ทางสังคมที่ทำให้จิตใจขัดเกลาด้วยความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และรวมกันโดยมีสันติมีกฎเกณฑ์ และมีกติกาในสังคม ส่วนเกณฑ์ตัดสินความดีของพุทธปรัชญาเถรวาท มีหลักการดำเนินชีวิตในสังคมที่มีจุดมุ่งหมายสูงสุด ที่เป็นอุดมคติของชีวิตในเกณฑ์ตัดสินว่า การกระทำใดดีหรือไม่ดี ควรหรือไม่ควร เพื่อให้บุคคลมีชีวิตที่ดีช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคมได้เป็นอย่างดี ในการดำเนินชีวิตที่ดีพุทธปรัชญาเถรวาทจึงได้จัดระบบของเกณฑ์ตัดสินความดีไว้ 3 ระดับ คือ 1) ระดับศีล 2) ระดับกุศลกรรมบถ 10 3) ระดับมรรค 8

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) ในหนังสือชื่อว่า พุทธธรรม ฉบับขยายธรรม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2553: 245-254) ความตอนหนึ่งว่า เกณฑ์วินิจฉัยกรรมดีและกรรมชั่วในแง่ของกรรมให้ถือเอาเจตนาเป็นหลักตัดสินว่าเป็นกรรมหรือไม่ และในแง่ที่ว่ากรรมนั้นดีหรือชั่ว ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังนี้ คือ 1. เกณฑ์หลัก ตัดสินด้วยความเป็นกุศลหรืออกุศลโดยพิจารณามูลเหตุว่า เป็นเจตนาที่เกิดจากกุศลมูล คือ โลภะ โทสะ โมหะ หรือเกิดจากอกุศลมูลคือ โลภะ

โทสะ โมหะ พิจารณาจากสภาวะว่า เป็นสภาพกึ่งอกุศลกึ่งชีวิตจิตใจหรือไม่ ทำให้จิตใจสบาย ไร้โรคปลอดโปร่ง ผ่องใส สมบูรณ์หรือไม่ ส่งเสริมหรือบั่นทอนคุณภาพและสมรรถภาพของจิต ช่วยให้กุศลธรรมทั้งหลายงอกงามขึ้น อกุศลธรรมทั้งหลายลดน้อยลง หรือทำให้กุศลลดน้อยลง อกุศลธรรมทั้งหลายเจริญงอกงามขึ้น ตลอดจนมีผลต่อบุคลิกภาพอย่างไร 2. เกณฑ์ตัดสินร่วม เป็นข้อที่นำมาประกอบตัดสินโดยให้มีการถ่วงดุลอย่างละเอียดเพื่อพิจารณาอย่างถี่ถ้วนอีกชั้นหนึ่ง คือ พิจารณาความยอมรับของวิญญูชน หรือดำเนินคดีเตียน พิจารณาลักษณะและผลของการกระทำที่เกิดขึ้นต่อตนเองและต่อผู้อื่นโดยดูว่า เป็นการเบียดเบียนตน เบียดเบียนผู้อื่น ทำให้ตนเองหรือผู้อื่นให้เดือดร้อนหรือไม่ เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขหรือเป็นไปเพื่อทุกข์ ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น

พระฤกษ์ดำรง ปณฺญาโร (จันทร์แสง) เขียนไว้ในวิทยานิพนธ์ (พระฤกษ์ดำรงค์ ปณฺญาโร (จันทร์แสง), 2554: ก-ข) เรื่อง ศึกษาวิเคราะห์และรูปแบบการนำเสนอเรื่องกฎแห่งกรรมที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ : เรื่องเหย้าฟ้าทำดิน สรุปได้ว่าการกระทำดีหรือกระทำชั่ว ล้วนมาจากกฎแห่งกรรมซึ่งประกอบด้วยเจตนา คือ ทำด้วยความจงใจ หรือจงใจทำ ไม่ว่าจะเป็นการทำดีหรือทำชั่วก็ แต่เมื่อเป็นการกระทำที่ดีเรียกว่า กรรมดี การกระทำที่ชั่วเรียกว่า กรรมชั่ว แต่กฎแห่งกรรมที่สะท้อนในละครโทรทัศน์นั้นเป็นกฎแห่งกรรมที่ต้องการสื่อให้เห็นถึงกรรมดีหรือกรรมฝ่ายกุศलय่อมชนะฝ่ายอกุศลหรือธรรมะย่อมชนะอธรรม เกณฑ์ในการวิจัยสะท้อนการกระทำใดที่จงใจและเป็นกรรมกรรมดีย่อมเป็นสิ่งที่ได้ดี

MICHAEL J.SANDEL ในหนังสือเรื่อง JUSTICE WHAT'S THE RIGHT THING TO DO? ความยุติธรรม (สฤณี อาชวานันทกุล แปล, 2554: 15-26) มีใจความว่า พายุเฮอริเคนซารีย์พัดผ่านรัฐฟลอริดาไปยังมหาสมุทรแอตแลนติก ส่งผลให้สูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินเป็นอย่างมาก ส่งผลให้เกิดภาวะขาดแคลนและทำให้สินค้ามีราคาสูง ค่าซ่อมแซมบ้านเรือนสิ่งของต่างๆที่เป็นค่าแรงเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว ซึ่งก็มีการถกเถียงเรื่องความเหมาะสมในการขึ้นราคาต่างๆ เป็นความท้าทายระหว่างเศรษฐศาสตร์กับศีลธรรม มีหนังสือพิมพ์ต่างๆพากันโจมตีรัฐที่ไม่สามารถเข้าไปจัดการช่วยเหลือการถูกเอาเปรียบในด้านสินค้า ค่าแรงที่สูงขึ้น ซึ่งไม่เป็นธรรม

กับประชาชน จนเป็นที่มาของวิวาทะด้วยการค้ากำไรเกินควรที่เกิดภายหลังอุบัติภัยจากเฮอริเคนซาร์ลีย์ก่อให้เกิดคำถามต่างๆด้วยศีลธรรมและกฎหมายผิดหรือเปล่าที่ผู้ขายสินค้าและบริการจะฉวยโอกาสจากภัยธรรมชาติ ตั้งราคาอย่างไรก็ได้เท่าที่ตลาดแบกรับไหว ถ้าผิดกฎหมายควรจัดการกับกรณีนี้อย่างไร รัฐควรห้ามค้ากำไรเกินควรหรือไม่ เพื่อไม่ให้เกิดการแทรกแซงเสรีภาพของผู้ซื้อและผู้ขายในการตกลงทำธุรกรรมกัน ซึ่งก็เป็นการถกเถียงเรื่องความดีการไม่เอาเปรียบ โจมตีคนที่ฉกฉวยโอกาสในการขึ้นราคาสินค้าอุปโภคบริโภค รวมทั้งค่าแรง ที่อาศัยอุปสงค์ที่มากและอุปทานก็มากมาเป็นความชอบธรรมโดยมองกลไกตลาดเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจทางจริยธรรมของตัวเอง แต่ในขณะเดียวกันคนที่เดือนร้อนก็มองถึงการเอาเปรียบการบิดเบือนกลไกตลาดสร้างความเดือนร้อนให้กับผู้อื่นที่ได้รับผลกระทบจากพายุกครั้งนี้ ถือเป็นการถกเถียงกันเรื่องความดีคือจริยธรรม ความไม่ได้ดีคือการละเมิดจริยธรรมไม่สร้างความยุติธรรมนั่นเอง

สรุปจากผลงานของนักคิดหรือผลงานวิจัยล้วนกล่าวถึงความดีที่แสดงให้ถึงสถานะในด้านจริยธรรมเสียส่วนใหญ่แสดงว่าความดีมีมิติของตัวของมันเอง ขึ้นอยู่กับว่า อะไรที่ดีเป็นที่ยอมรับพึงพอใจ คุณค่าของสิ่งนั้นก็จะเป็นสิ่งที่ดีเสมอ เช่น คนกินอาหารร้านนี้ อร่อยถูกปากก็จะบอกว่า ร้านนี้อาหารอร่อยที่สุดดีมาก เป็นต้น ถ้าเกี่ยวข้องกับมนุษย์ เช่น คนนี้ชอบไปวัด ทำบุญสุนทานไม่ขาด คนนี้ถือเป็นคนดี เป็นต้น ที่กล่าวมาล้วนมาจากการให้คุณค่าจากคนในสังคมหรือสิ่งแวดล้อมนั้นๆ ในขณะที่การให้แนวคิดต่างๆในทางตะวันตกหรือตะวันออกก็คงไม่ต่างกันในแง่ของความดี ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับการให้คุณค่าหรือหลักการหรือมาตรการหรือเกณฑ์ของแต่ละคนที่จะนำเสนอซึ่งก็เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน

๑. ความดีในพุทธปรัชญา

ความดีเป็นคนละด้านกับความชั่ว และทั้งความดีและความชั่วเป็นสองด้านของชีวิตมนุษย์ เพราะในชีวิตประจำวันของมนุษย์ตามความเป็นจริงนั้น หากไม่ทำความดีก็ทำชั่วหรือหากไม่ทำชั้วก็ทำดี การที่มนุษย์จะอยู่เฉยๆโดยไม่ทำดีหรือไม่ทำชั้วเลยนั้นเป็นไปได้ เรื่องของความดี ความชั่ว หรือเรียกรวมๆว่าเป็นเรื่องของศีลธรรม จึงถือว่าเป็นเรื่องของชีวิตมนุษย์โดยตรงไม่ว่ามนุษย์จะรู้หรือไม่รู้เรื่องความ

ดีความชั่ว มนุษย์ทำดีบ้างทำชั่วบ้างอยู่เป็นประจำ มนุษย์ทุกคนควรจะรู้และควรทำ เพราะเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับตนเองและผู้อื่นโดยตรง ดังปรากฏตามพระพุทธพจน์ว่า

“เมื่อกรรมชั่วยังไม่ให้ผล คนชั่วอาจเห็นกรรมชั่วเป็นกรรมดี แต่เมื่อกรรมชั่วให้ผล เขาย่อมเห็นกรรมชั่วว่า เป็นกรรมชั่ว ส่วนคนดีอาจเห็นกรรมดีเป็นกรรมชั่ว เมื่อกรรมดียังไม่ให้ผล แต่เมื่อใดกรรมดีให้ผล เมื่อนั้นเขาย่อมเห็นกรรมดีเป็นกรรมดี”

ลักษณะของความดี ที่มนุษย์จะกระทำปรากฏในพระไตรปิฎก และกล่าวถึงลักษณะของคนดีไว้ที่จะต้องมียกเกณฑ์ตามหลักที่ปฏิบัติดังกล่าวจึงได้ชื่อว่าเป็นคนดี คือ 1. เว้นจากปาณาติบาต 2. เว้นจากอทินนาทาน 3. เว้นจากกาเมสุมิฉฉาจาร 4. เว้นจากพุดมุสาวาท พุดส่อเสียด พุดคำหยาบ พุดเพ้อเจ้อ 5. ไม่โลภอยากได้ของคนอื่น 6. ไม่พยาบาทปองร้ายคนอื่น 7. เห็นชอบตามทำนองครองธรรม (มีสัมมาทิฐิ) จากที่กล่าวมาสามารถแบ่งเป็นกายสุจริต วจีสุจริต และมโนสุจริต ที่กระทำทั้งสามด้านจะต้องอาศัยเจตนาเป็นเครื่องตัดสินจริยธรรมในคุณสมบัติของสิ่งเหล่านี้ เจตนาเหล่านี้เป็นกุศลเจตนา (ประเวศ อินทองปาน, 2553: 263) เมื่อกล่าวถึงกุศล ซึ่งแปลโดยทั่วไปว่าดี แต่แท้ที่จริงแล้ว หากตรงกันทีเดียวไม่สภาวะบางเป็นกุศล แต่อาจไม่เรียกว่าดีในภาษาไทย เป็นสภาวะที่เกิดขึ้นในจิตใจ และมีผลต่อจิตใจก่อน แล้วจึงมีผลต่อบุคลิกภาพ และแสดงผลนั้นออกมาภายนอก ความหมายของกุศลและอกุศล จึงเพ่งไปที่พื้นฐาน คือเนื้อหาสาระและความเป็นไปภายในจิตใจเป็นหลัก ซึ่งความหมายของกุศลแปลตามศัพท์ว่า ชำนาญ ฉลาด สบาย เอื้อหรือเกื้อกูล เหมาะสม ดิ๊งาม เป็นบุญ คล่องแคล่ว ตัดโรคหรือตัดสิ่งชั่วร้ายที่น่ารังเกียจ ในความหมายเชิงอธิบายเชิงทางธรรมของกุศล ได้มีหลัก 4 อย่าง (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2555: 246-247) คือ 1. อโรคยะ ความไม่มีโรค คือสภาพจิตที่ไม่มีโรค สุขภาพจิต หมายถึง สภาวะหรือองค์ประกอบที่เกื้อกูลแก่สุขภาพจิต ทำให้จิตไม่ป่วยไข้ ไม่ถูกบีบคั้น ไม่กระสับกระส่ายไม่โหมม ไม่อ่อนแอ เป็นจิตที่แข็งแรง คล่องแคล่ว สบาย ใช้งานได้ดี เป็นต้น 2. อนวัชชะ ไม่มีโทษ หรือไร้ตำหนิ แสดงถึงภาวะที่จิตสมบูรณ์ ไม่บกพร่อง ไม่เสียหาย หรือไม่มีของเสียไม่มัวหมอง ไม่ขุ่นมัว สะอาด เกลี้ยงเกลา เอี่ยมอ่อง ผ่องแผ้ว เป็นต้น 3. โทศลสัมภุต เกิดจากปัญญา หรือเกิดจากความฉลาด หมายถึง ภาวะที่จิตประกอบอยู่ด้วยปัญญาหรือมีคุณค่าสมบัติต่างๆ ซึ่งเกิดจาก

ความรู้ความเข้าใจ สว่าง มองเห็นหรือรู้เท่าทันความเป็นจริงสอดคล้องกับหลักที่ว่า กุศลธรรมมีโยนิโสมนสิการ คือความรู้จัดคิดแยกคายหรือรู้จักทำใจอย่างฉลาดเป็นฐาน 4. สุขวิบาก มีสุขวิบาก คือสภาพที่ทำให้มีความสุข เมื่อกุศลกรรมเกิดขึ้นในใจ ย่อมเกิดความสุขสบายคล่องใจในทันที ไม่ต้องรอจะมีผลตอบแทนหรือไม่ เหมือนกับว่า เมื่อร่างกายแข็งแรงไม่มีโรคเบียดเบียน(อโรค) ไม่มีสิ่งสกปรกเสียหาย ปราศจากมลทินหรือของที่เป็นพิษภัยมาพองพาน (อนวัชชะ) และรู้ว่าอยู่ในที่มั่นคงปลอดภัย ถูกต้องเหมาะสม (โกศลสัมภุต) ถึงจะได้เสพสวดยสิ่งใดพิเศษออกไป ก็ย่อมมีความสุขสบาย ได้เสวยสุขอยู่แล้วในตัว

สรุปพุทธปรัชญาได้เสนอ ความดีเป็นหลักสากลที่มีมุมมองที่แตกต่างกันไปตามแต่จะสมมติบัญญัติหรือสังคมบัญญัติ ด้วยเหตุนี้ ความดีหรือความไม่ดีที่เป็นเช่นนี้เพราะในบางพื้นที่ทำแล้วอาจจะส่งผลต่อชีวิต บางพื้นที่อาจจะไม่มีความผิด เช่น ในบางประเทศ พอสามีเสียชีวิต ภรรยาก็ต้องกระโดดเข้ากองไฟตายตาม แต่ในบางพื้นที่ทำไม่ได้ เป็นต้น เกณฑ์ตัดสินความดีจึงมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน 2 ทศนะ ทศนะที่หนึ่งถือเจตนาและหน้าที่เป็นเครื่องมือตัดสิน ชั่ว นักปราชญ์คนสำคัญดังกล่าวอิมมานูเอล คานท์ ส่วนทศนะหนึ่งยึดหลักจอห์น สจิวท มิลล์ ถือผลการกระทำเป็นตัดสินการกระทำนั้นๆถูกหรือผิด (ประเวศ อินทองปาน, 2553: 264-266) ตามหลักพระพุทธศาสนาเรื่องความดีและความชั่วนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานความจริง ความดี และความชั่วไม่ใช่สิ่งที่ใครหรือคนใดกำหนดขึ้น ความดีและความชั่วตามแนวพระพุทธศาสนามี 2 ลักษณะ คือ เชิงเหตุ และเชิงผล และเป็นไปตามธรรมชาติหรือสภาวะของมันเอง ซึ่งเทียบได้กับพระพุทธศาสนาเชื้อหลักการหรือธรรมชาติของความดี ความชั่วเป็นเชิงวัตถุวิสัย (Objective) มีอยู่แล้วในธรรมชาติของมันโดยไม่มีอำนาจใดๆมาเป็นตัวบังคับหรือควบคุมกระบวนการความดีความชั่วตามหลักพระพุทธศาสนาจึงมีลักษณะก่อให้เกิดผล และผลย่อมมาจากเหตุ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า เมื่อมีสาเหตุ ย่อมมีผลตามและเมื่อผลปรากฏ ยิ่งค่าที่เป็นเกี่ยวกับความดีคือ กุศล ถึงจะไม่กันตรงเสียทีเดียว

2. เกณฑ์ของความดีในพุทธปรัชญา

กรรมนิยามมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่สุดกับจิตนิยามและสมมตินิยาม และความสัมพันธ์ใกล้ชิดอาจเป็นเหตุให้เกิดความเข้าใจสับสนได้ง่าย ควรต้องทำความเข้าใจเรื่องกรรมตีกรรมชั่วให้ชัดเจน ด้วยการแยกขอบเขตระหว่างนิยามเหล่านี้ก่อน กรรมนิยามอาศัยจิตนิยามเหมือนซ้อนอยู่บนจิตนิยาม แต่จุดตัดระหว่างกรรมนิยามและจิตนิยามก็ชัดเจน เจตนาเป็นเนื้อหาสาระและเป็นตัวทำการของกรรมนิยาม ทำให้กรรมนิยามเป็นอิสระออกมาเป็นนิยามหนึ่งต่างหาก หรือทำให้มนุษย์เป็นอิสระ มีบทบาทเป็นของตนเองต่างหากจากนิยามอื่นๆสามารถสร้างโลกแห่งเจตจำนงของตนเองขึ้นมาได้ จนถึงกับยกตนขึ้นเทียมเท่าหรือแข่งขันกับธรรมชาติ และแบ่งแยกว่าตนมีโลกแห่งการประดิษฐ์สร้างสรรค์ต่างหากจากโลกของธรรมชาติ ความเป็นดีเป็นเรื่องของคนดีหรือสังคมบัญญัติกันขึ้น การกระทำอย่างเดียวกัน สังคมถึนหนึ่งหรือสมัยหนึ่งว่าดี อีกถึนหนึ่งหรืออีกสมัยว่าไม่ดี ดังนั้น ความดีจึงเป็นบัญญัติสังคม ซึ่งก็เป็นเรื่องของบัญญัติสังคมหรือสมมตินิยาม ความดีเป็นกุศลก็เป็นเรื่องของกรรมนิยาม สรุปลง ความดีเป็นบัญญัติของสังคม เป็นเรื่องสังคม อยู่ในขอบเขตของสมมตินิยาม กุศลที่เป็นคุณสมบัติของกรรม เป็นเรื่องของกรรม อยู่ในกรรมนิยามเป็นเรื่องต่างหากกัน แต่สัมพันธ์กัน สิ่งที่เป็นตัวการสร้างความสัมพันธ์ และเป็นทั้งจุดตัดแยกระหว่างกันของนิยามทั้งสองนี้ เช่นเดียวกันกับในกรณีระหว่างกรรมนิยามกับจิตนิยาม คือได้แก่เจตนา หรือเจตจำนง สิ่งที่สังคมบัญญัติ มองในแง่กรรมนิยาม แบ่งได้ 2 ประเภท คือ (ประเวศ อินทองปาน, 2553: 264-266)

1) สิ่งที่บัญญัติ เป็นสิ่งที่สังคมบัญญัติเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่นให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างดีมีความสุข เป็นทำนองข้อตกลงหรือพันธสัญญา ระหว่างกัน บัญญัติขึ้นมาในรูปแบบต่างๆอาจเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีตลอดถึงกฎหมายเป็นเรื่องสมมตินิยาม อาจเปลี่ยนไปเปลี่ยนมาไม่ใช่กรรมนิยาม ถ้าผู้ใดไม่ปฏิบัติตามในสิ่งที่สังคมบัญญัติ เขาจะต้องมีเจตนาฝ่าฝืนละเมิดหรือไม่ปฏิบัติตามและจะต้องรู้เจตนาที่ไม่อาจปิดบังหรือหลอกตัวเองได้ เจตนาเป็นจุดเริ่มต้นของกรรมนิยามในระบบทางธรรม จะเริ่มต้นที่ศีลและเป็นกฎเกณฑ์ของมนุษย์เข้ามาเกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ธรรมชาติ เป็นเรื่องของสมมติไม่เกี่ยวกับธรรมนิยามโดยตรง หมายถึง

ยังมีแง่ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อมได้ เช่น สังคมถือข้อปฏิบัติกันมาอย่างหนึ่งว่าเป็นสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ทุกคนต้องปฏิบัติ ต่อมีผู้มีปัญญาคนหนึ่งมองว่าข้อปฏิบัติไม่ดีจริง ไม่มีประโยชน์ หรือเป็นผลร้ายต่อสังคมนั้น บุคคลนั้นอาจเพียรพยายามชี้แจงให้ชนทั้งหลายผู้ร่วมสังคมเข้าใจตาม การกระทำของผู้นั้นมีใจเกิดจากเจตนาขุ่นมัวเหมือนอย่างในกรณีก่อน แต่เกิดจากเจตนาอันประกอบด้วยปัญญาของผู้ที่จะแก้ไขเพื่อประโยชน์สุขของมนุษย์ทั้งหลายเนื้อหาที่จะเป็นไปในกรรมนิยาม แต่ขึ้นอยู่กับเจตนาผู้กระทำย่อมรู้ตระหนกในสิ่งที่มันเป็นและจะต้องรับผลในแง่ของกรรมนิยาม ซึ่งจะ เป็นเจตนาที่เป็นกุศลหรืออกุศลก็ขึ้นอยู่กับตัวของเขาตนเอง การกระทำบางอย่างจึง เป็นสิ่งที่สังคมบัญญัติขึ้นมาและปฏิบัติกันมา เช่น ตัวอย่างคนสองคนมาอยู่ร่วมกัน เพื่อให้การอยู่ร่วมกันอำนวยความสะดวกและแก้กฏเกณฑ์การดำเนินชีวิตของทั้งสองฝ่าย จึงตั้งมีกติการ่วมกันว่า เขาทั้งสองทำงานคนละแห่ง กลับถึงบ้านไม่พร้อมกัน แต่ควร จะรับประทานอาหารเช้าพร้อมกัน ครั้นจะรอกันอย่างไม่มีขอบเขต จึงให้แต่ละคน ไม่รับประทานอาหารเช้าก่อน 19.00 น. พวกเขาสองคน คนหนึ่งชอบแมว อีกคนไม่ชอบ สุนัข อีกคนชอบสุนัข แต่ไม่ชอบแมว เพื่อความสงบสุขให้ถือว่า การนำสัตว์เลี้ยงใดๆ เข้ามาในบ้านเป็นความไม่ดีงาม ไม่สมควร เมื่อตกลงกติกาอย่างนี้แล้ว ถ้าหากคนใด คนหนึ่งไม่ทำตามกฏกติกา

เจตนาละเมิดก็ย่อมเกิดขึ้น และกรรมก็เกิดขึ้นตามกรรมนิยาม ทั้งๆที่ เมื่อว่าโดยสภาวะแล้ว การรับประทานอาหารเช้าก่อน 19.00น.ก็ดี การนำสัตว์เลี้ยงเข้ามาในบ้านก็ดีจะเป็นความดีหรือความชั่วโดยตัวของมันเองก็หาไม่ คนคู่อื่นอาจวาง กติกาที่ตรงข้ามนี้ก็ได้ และในกรณีต่อมาคนหนึ่งในเขาทั้งสองนั้น พิจารณาเห็นว่า กติกาที่ได้วางไว้ไม่เป็นไปเพื่อผลดีแก่ชีวิตร่วมกันของเขาทั้งสอง เขาจะต้องยกขึ้นมา พุดให้ตกลงยกเลิกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงกติกานั้นก่อน การที่จะไม่ปฏิบัติตามของ เขาจึงจะเป็นไปได้ โดยไม่ประกอบด้วยเจตนาที่จะละเมิดหรือฝ่าฝืน วินัยซึ่งเป็น บัญญัติแก่สังฆะ ก็สัมพันธ์กับเจตนาในการปฏิบัติที่สำเร็จเป็นศิลปบุคคล ในลักษณะ อย่างนี้ เรื่องความดีความชั่ว ความผิดความถูก ที่เป็นบัญญัติอันไม่เที่ยงแท้แน่นอน ของสังคม กับความเป็นไปแห่งกุศลและอกุศลอันแน่นอนของกรรมนิยาม มีขอบเขต ที่แยกกันได้ และมีความสัมพันธ์เนื่องถึงกัน อันพึงเข้าใจโดยนัยนี้

2) สิ่งที่ยุติธรรมนั้น กระทั่งถึงบุคคลและอบุคคลในกระบวนการของกรรมนิยาม ในกรณีเช่นนี้ สังคมอาจบัญญัติความดีความชั่วด้วยความรู้ความเข้าใจว่าจะอะไรเป็นบุคคล คือรู้ว่าอะไรคืออบุคคล อะไรเป็นโทษแก่ชีวิตจิตใจมนุษย์ หรืออาจบัญญัติด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจเลยก็ได้ แต่ไม่ว่าสังคมจะบัญญัติว่าอย่างไรก็ตาม ความเป็นไปตามกรรมนิยามก็ย่อมเป็นไปตามของมันตามปกติ หาได้เปลี่ยนไปตามบัญญัติทางสังคมไม่ ยกตัวอย่างเช่น สังคมหนึ่ง ถือว่า คนเสพสิ่งเสพติดมีนเมาเป็นการกระทำที่ผิด ทำให้คนมีความสุข ควรสนับสนุน ถือว่าการมีอารมณ์รุนแรงเป็นสิ่งที่ดี ถือว่าควรปลูกเร้าคนให้ตื่นเต้นเคร่งเครียด อยากรได้อยากเอา วังหา แข่งขันอยู่เสมอ จะได้ทำงานสร้างสรรค์ได้มาก ถือว่าฆ่าคนพวกอื่นเป็นความดี หรือประณีตขึ้นมาอีกกว่า ฆ่าสัตว์ดิรัจฉานไม่บาปเป็นต้น กรณีเช่นนี้ถือได้ว่าความดีความชั่วในสมมติด้วย ชัดกับบุคคลและอบุคคลในกรรมนิยาม

ถ้ามองในแง่สังคม บัญญัติหรือข้อยึดถือเหล่านี้ อาจก่อให้เกิดผลดีบ้าง ผลร้ายบ้างแก่สังคม เช่น การถือว่าเสพสิ่งเสพติดมีนเมาเป็นการดี อาจช่วยให้รัฐบาลมีรายได้จากอากรสรรพสามิตเป็นต้นเพิ่มขึ้นไม่น้อย แต่พร้อมกับทำให้คนจำนวนมากในสังคมนั้นเป็นคนเรื้อยเปื่อยเฉื่อยชา สังคมนั้นมีอาชญากรรม เช่น ลักขโมยมาก มีคนเจ็บป่วยไม่สมประกอบเนื่องจากเหตุนี้ เป็นต้น หรือการมีชีวิตที่เคร่งเครียด แข่งขันตลอดเวลาอาจทำให้สังคมนั้นเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว แต่ก็ส่งผลกระทบต่ออีกมากมาย เช่น คนเป็นโรคจิตและโรคหัวใจ มีการฆ่าตัวตาย ปัญหาทางจิตและปัญหาสังคมอื่นๆ ผลทางสังคมที่กล่าวมาหลายอย่างสืบเนื่องมาจากกรรมนิยาม แต่พิจารณาเบื้องต้นทางสังคมก็เป็นผลในแง่ของสังคม ผลในด้านกรรมนิยาม ก็พิจารณาในแง่ของกรรมนิยาม ว่าโดยผลในด้านกรรมนิยาม เจตนาในเรื่องนี้ซ้อนกันอยู่เป็นสองชั้น คือ เจตนาที่ประกอบด้วยความยึดถือตามบัญญัติที่แสดงออกเป็นความเชื่อถือและค่านิยมเป็นต้น

เจตนาทางธรรมจะมีความละเอียดอ่อนกว่าที่กล่าวกันทั่วไปในทางภาษาไทย กล่าวคือ ภาษาไทยมักใช้เจตนาต่อเมื่อต้องการเชื่อมโยงความคิดที่อยู่ภายใน กับการกระทำที่แสดงออกมาภายนอก เช่นว่า พุดพลั้งไป ไม่ได้เจตนา เป็นต้น แต่ในทางธรรม คือตามหลักกรรม การกระทำการพุดที่แสดงออกภายนอกโดยจง

ใจก็ดี ความคิดต่างๆแม้เล็กๆน้อยๆที่เกิดขึ้นๆชั่วครู่ชั่วขณะแล้วผ่านไป ภายใ จิตใจก็ดี การคิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ความรู้สึกและท่าทีของ จิตใจต่อสิ่งต่างๆที่ได้ประสบทางตาหูจมูกลิ้นกายและที่ระลึกหรือนึกขึ้นมาในใจก็ดี ล้วนมีเจตนาประกอบอยู่ด้วยทั้งสิ้น

เจตนาจึงเป็นเจตจำนง ความจงใจ การเลือกอารมณ์ของใจ ตัวนำที่หัน หะชึกพาทำให้จิตเคลื่อนไหว โน้มโน้มไปหา หรือผลไปจากสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใด เรื่องหนึ่ง หรือมุ่งไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง เป็นหัวหน้าเป็นผู้จัดการ หรือตัวเจ้าก็ เจ้าการของจิตว่าจะเอาอะไรไม่เอาอะไรกับเรื่องใดอย่างไร เป็นตัวจัดแจงแต่งวิถีทาง ของจิตและในที่สุดก็เป็นตัวการปรุงแต่งจิตนั้นเป็นไปต่างๆ เจตจำนง คือ เจตนา หรือกรรมนั้น แม้เล็กน้อยก็ไม่ได้ไร้ผล ดังปรากฏอยู่ในพุทธศาสนสุภาษิตว่า

“กรรมดี หรือชั่ว ทุกอย่าง ที่คนสั่งสมไว้ ย่อมมีผล ขึ้นชื่อว่า กรรมแม้จะนิดหน่อย ที่จะว่างเปล่าไปเลย ย่อมไม่มี” และว่า “กรรมไม่ว่าดีหรือชั่ว ย่อมไม่สูญเปล่าเลย”

ผลด้านกรรมนิยามในระดับจิตนี้ คนจำนวนมากจะมองข้าม ดังนั้นสมมติ นิยาม กับกรรมนิยาม แยกแตกต่างกัน ผลในฝ่ายธรรมนิยามย่อมดำเนินไปตาม กระบวนการของมันเอง ไม่ขึ้นต่อบัญญัติของสังคมที่ขัดกับกรรมนิยาม แต่ทั้งสอง นิยามจะมีความสัมพันธ์กัน ดังที่ผู้ปฏิบัติถูกต้องในแง่ของกรรมนิยาม คือทำตามหลัก กุศล ก็อาจจะประสบปัญหาจากสมมตินิยามที่ขัดแย้งนั้นได้ เช่น ผู้ที่อยู่ในสังคมที่ขึ้น ชอบการเสพสิ่งมีเงินมา แต่ไม่ยอมเสพด้วย เขาย่อมได้รับผลตามกรรมนิยาม คือไม่ เสียคุณภาพจิตที่โปร่งผ่องใสไปเพราะเหตุจากมีเงินเท่านั้น แต่ในแง่ของสังคมซึ่งต่าง จากกรรมนิยาม ซึ่งอาจถูกเหยียดหยันล้อเลียน เช่นว่าไม่เข้มแข็ง หรือดูมอมในทางไม่ ดีในแง่สังคมอย่างอื่นๆ และแม้ในแง่ของกรรมนิยามเองก็อาจจะประสบปัญหาจาก เจตนาฝ่าฝืนข้อนิยามนี้ของสังคมอย่างที่กล่าวในข้อหนึ่ง เกิดความขัดแย้งในทางจิตใจ จะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับปัญญาที่ปลดเปลื้องจิตใจของตนเองได้ และในสภาพ สังคมที่เจริญ คนที่มีปัญญาก็มักอาศัยประสบการณ์ซึ่งได้สะสมมาของมนุษย์รุ่นเก่าๆ ได้เรียนรู้ว่าอะไรก็ก่อผลแก่ชีวิตจิตใจของมนุษย์อย่างแท้จริง อะไรไม่ก่อผล แล้วชอบ บัญญัติกฎเกณฑ์ข้อกำหนดเกี่ยวกับความดีความชั่วฝ่ายสมมตินิยาม ให้สอดคล้อง กับหลักฝ่ายกุศลและอกุศลในฝ่ายกรรมนิยาม ซึ่งความสามารถปัญญาหลักฝ่าย

สังคม ให้สอดคล้องกับหลักฝ่ายกรรมนิยาม อันจะเป็นเครื่องวัดถึงความเจริญที่แท้จริงหรืออารยธรรมของสังคมนั้นอย่างหนึ่ง โดยนัยนี้ เมื่อมีปัญหาจะวินิจฉัยข้อบัญญัติเกี่ยวกับความดีและความชั่ว ซึ่งควรจะพิจารณาเป็น 2 ชั้นคือพิจารณาในแง่สมมตินิยามว่า ข้อบัญญัตินั้นเป็นไปเพื่อผลดี ข้อบัญญัติเช่นนั้น สังคมพึงตกลงกันยกเลิกเสีย หรืออาจต้องอาศัยผู้มีปัญญาที่ใจบริสุทธิ์ก่อปรด้วยกรุณาขึ้นมา เช่นที่พระพุทธเจ้าทรงกระทำต่อประเพณีเกี่ยวกับการบูชาัญญและวรรณะ 4 ของสังคมอินเดีย เป็นต้น เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อบัญญัตินั้นเกื้อกูลในแง่สังคม จะช่วยให้เกิดความเจริญแก่หมู่มนุษย์ แต่ไม่สอดคล้องกับหลักแห่งกุศลธรรมตามกรรมนิยาม กรณีนี้ควรตั้งข้อสงสัยว่า บางทีคนอาจหลงผิดมองเห็นสิ่งที่ไม่เกื้อกูลแก่สังคมอย่างแท้จริง ว่าเป็นสิ่งเกื้อกูลก็ได้ คืออาจหลงพอใจในความเจริญก้าวหน้าที่ผิดๆเป็นที่ชื่นชมน่าพอใจในเวลาสั้นๆแต่ก่อโทษในระยะยาว สิ่งทีเกื้อกูลแท้จริงน่าจะสอดคล้องกันในแง่สมมตินิยามและในแง่กรรมนิยาม ในการวินิจฉัยว่าอะไรเป็นความดี อะไรเป็นความชั่วนี้ เมื่อพูดในทางปฏิบัติเพื่อให้คนทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ทุกระดับ พระพุทธเจ้าสอนให้ถือข้อพิจารณาเกี่ยวกับกุศลและอกุศลเป็นหลักแกนกลาง จากนั้นทรงผ่อนขยายออกไป ให้ใช้สำนึกเกี่ยวกับความดีความชั่วของตนเอง อย่างที่เรียกว่ามโนธรรม และให้ถือมติของผู้รู้เป็นหลักประกอบหรืออ้างอิง (สองอย่างนี้เป็นฐานของหิริโอตตปปะ) และยังให้พิจารณาที่ผลของการกระทำอันจะเกิดแก่ตนเองและแก่ผู้อื่น หรือแก่บุคคลและสังคม เกณฑ์วินิจฉัยกรรมดีและกรรมชั่วในแง่ของกรรม ให้ถือเอาเจตนาเป็นหลักตัดสินใจว่าเป็นกรรมหรือไม่ และในแง่ที่ว่ากรรมนั้นดีหรือชั่ว ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้ (ประเวศ อินทองปาน, 2553: 261-262)

2.1 เกณฑ์หลักของความดี

(1) ตัดสินด้วยความเป็นกุศล หรืออกุศลโดยพิจารณาดังต่อไปนี้

- มูลเหตุว่า เป็นเจตนาที่เกิดจากกุศลมูล คือ อโลภะ อโทสะ โมหะ
- ตามสภาวะว่า เป็นสภาพเกื้อกูลแก่ชีวิตจิตใจหรือไม่ ทำให้จิต

สบาย ไร้โรค ปลอดภัย ผ่องใส สมบูรณ์หรือไม่ ส่งเสริมหรือบั่นทอนคุณภาพและสมรรถภาพของจิต ช่วยให้เกิดกุศลธรรม (สภาพเกื้อกูล) ทั้งหลายเจริญงอกงามขึ้น

อกุศลธรรมทั้งหลายลดน้อยลง หรือทำให้ออกุศลธรรมลดน้อยลง ออกุศลธรรม เจริญงอกงามขึ้น ตลอดจนมีผลต่อบุคลิกภาพอย่างไร

2.2 เกณฑ์ร่วมของความดี

(1) ใช้มนธรรม คือ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของตนเองพิจารณาว่าการที่กระทำนั้น ตนเองดีเทียบตนเองได้หรือไม่ เสียความเคารพตนหรือไม่

(2) พิจารณาความยอมรับของวิญญูชน หรือนักปราชญ์ หรือบัณฑิตชน ว่าเป็นสิ่งที่วิญญูชนยอมรับ หรือไม่ ขึ้นชมสรรเสริญ หรือตำหนิเทียบ

(3) พิจารณาลักษณะ และผลของการกระทำ ต่อตนเอง1 ต่อผู้อื่น 1
-เป็นการเบียดเบียนตน เบียดเบียนผู้อื่น ทำตนเองหรือผู้อื่นให้เดือนร้อนหรือไม่

-เป็นไปเพื่อประโยชน์สุข หรือเป็นไปเพื่อโทษทุกข์ทั้งแก่ตน และแก่ผู้อื่น
หลักเกณฑ์อาจสรุปได้อีกแนวทางหนึ่ง ด้วยสำนวนแสดงการจัดประเภทของเกณฑ์ที่ใช้ตัดสิน แต่มีข้อที่ต้องทำความเข้าใจกันไว้ก่อนบางอย่าง กล่าวคือ

ประการที่หนึ่ง ให้ถือว่า การพิจารณาในแง่ของกุศลมูล ออกุศลมูล และ กุศล ออกุศลนั้น ว่าโดยสาระเป็นอันเดียวกัน

ประการที่สอง การยอมรับหรือไม่ยอมรับของปราชญ์ การดีเทียบหรือสรรเสริญของวิญญูชนนั้น เมื่อมองอย่างกว้างๆ หรือมองในระดับสถาบัน และเมื่อว่าโดยส่วนใหญ่ มติของวิญญูหรือปราชญ์จะปรากฏอยู่ในรูปของบัญญัติทางศาสนา บ้าง ขนบธรรมเนียมประเพณีบ้าง กฎหมายบ้างเป็นต้น แม้ทบัญญัติและสิ่งที่ถือตามกันมาเหล่านี้ ไม่จำเป็นต้องเป็นมติของวิญญูเสมอไป และการปฏิบัติที่ขัดแย้งแปลกออกไปจากบทบัญญัติและสิ่งที่ถือตามกันมาเหล่านี้ ก็ไม่จำเป็นต้องเป็นข้อที่วิญญูดีเทียบเสมอไป แต่ก็เป็นที่วิญญูชนจะต้องหมั่นสอบสวนตรวจตราในเรื่องเหล่านี้แต่ละกาลแต่ละสมัยแต่ละครั้งแต่ละคราวเรื่อยๆไป สอดคล้องกับพุทธพจน์ที่ทรงตรัสว่า “อนุวิจจ วิญญู” วิญญูชนใคร่ครวญ จึงดีเทียบหรือสรรเสริญ คือยอมรับหรือไม่ยอมรับ วิญญูชนเมื่อใคร่ครวญจึงเป็นผู้ทำงานแก้ไขเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ยึดถือปฏิบัติกันมาผิดๆ หรือคลาดเคลื่อนจากความหมายที่ถูกต้อง สรุปหลักเกณฑ์ของความดีความชั่ว หรือกรรมดีกรรมชั่ว ทั้งตามแนวกรรมนิยามล้วน ๆ และกรรมนิยามที่สัมพันธ์กับ

สมมตินิยาม ทั้งโดยสภาวะและโดยคุณค่า ซึ่งเป็นคุณค่าโดยสภาวะบ้าง คุณค่าตามที่กำหนดให้บ้าง ดังมีใจความคาบเกี่ยวกัน ดังนี้

1) ว่าโดยคุณโทษต่อชีวิต หรือต่อจิตใจและบุคลิกภาพ คือเป็นสภาวะที่ก่อกุศลแก่ชีวิตจิตใจหรือไม่เอื้อหรือไม่ต่อคุณภาพชีวิต ส่งเสริมหรือบั่นทอนคุณภาพและสมรรถภาพของจิต ทำให้กุศลหรืออกุศลทั้งหลายลดถอย หรือเจริญงอกงาม ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ตั้งงามหรือไม่

2) ว่าโดยคุณโทษต่อบุคคล คือ เป็นการเบียดเบียนตนหรือไม่ ทำให้ผู้อื่นให้เดือดร้อนหรือไม่ เป็นไปเพื่อทำลายหรืออำนวยความสะดวกที่แท้จริงแก่ตน

3) ว่าโดยคุณโทษต่อสังคม คือ เป็นการเบียดเบียนผู้อื่นหรือไม่ ทำให้ผู้อื่นให้เดือดร้อนหรือไม่ เป็นไปเพื่อทำลายหรืออำนวยความสะดวกสุขแก่ผู้อื่น และแก่ส่วนรวม

4) ว่าโดยมโนธรรม หรือโดยสำนึกอันมีตามธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ คือ พิจารณาเห็นด้วยความรู้สึกลึกซึ้งของตัวของตัวเองว่า การนั้นเมื่อทำแล้วตนเองดีเทียบหรือกล่าวโทษตนเองหรือไม่

5) ว่าโดยมาตรฐานทางสังคม คือ ตามบัญญัติทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และสถาบันต่างๆทางสังคม เช่น กฎหมายเป็นต้น ซึ่งขึ้นต่อการใคร่ครวญตรวจสอบกลับกรองของวิญญูชนทั้งหลาย ตามกาลสมัยที่จะมีให้ถือกันโดยมโนธรรมหรือผิดพลาดคลาดเคลื่อน ตลอดจนการใคร่ครวญแล้วยอมรับหรือไม่ของวิญญูชนเหล่านั้นในแต่ละกรณี

โดยสรุปเกณฑ์ความดีในพุทธปรัชญา จะมองไปที่การกระทำที่ประกอบไปด้วยการกระทำทางกาย การกระทำทางวาจา และการกระทำทางใจ รวมถึงการกระทำเป็นกุศลธรรมซึ่งประกอบด้วยอโลภะ อโทสะ และอโมหะ เกณฑ์ของความดีจึงถือเอาการกระทำที่เกิดจากเจตนาหรือความตั้งใจอันมีกุศลธรรมเป็นเครื่องผลักดันให้เกิดความกระทำ ในฐานะที่พุทธปรัชญาเป็นกรรมวาท เน้นการกระทำย่อมมีผล ทำกรรมดีย่อมได้รับผลดี เกณฑ์ของความดี และจะมีหลักเกณฑ์ของความดีร่วมที่ต้องมองไปที่มโนธรรม ที่เป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดี รวมทั้งวิญญู

ชนให้คำปรึกษาแนะนำ ตำนานคติเดียน และยังต้องพิจารณาถึงผลกระทบต่อตนเอง หรือผู้อื่นหรือไม่และเป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลหรือไม่อย่างไร

3. กรณีตัวอย่างในการใช้เกณฑ์ความดีมาตัดสิน

กรณีตัวอย่างที่ 1 ความดีที่สามารถนำมาเป็นเกณฑ์ตัดสินความดีซึ่งจะตรงตามหลักของพระพรหมคุณาภรณ์(ป.อ.ปยุตฺโต) คือ เรื่องของคุณสอน กล้าศึก ผีบ้าปลูกป่า ซึ่งพื้นฐานของลุงที่ได้ศึกษาธรรมะจนเข้าใจความจริงที่ว่า การปลูกป่า จะทำให้เกิดความร่มเย็นเป็นที่อยู่ที่อาศัยมนุษย์และของสัตว์ทั้งหลายและเป็นการปฏิบัติธรรม สายตาชาวบ้านมองลุงเป็นคนบ้าปลูกป่า และแก้มิมโนธรรมที่มองเห็นคนบวชแล้วห่มผ้าเหลืองไม่ได้เป็นพระที่ดี ลาสึกขาออกมาก็อยู่ในอบายมุขเช่น ต้มเหล้า เป็นต้น มุมมองที่เกิดแรงบันดาลใจคือย้อนอดีตถึงพระพุทธเจ้าที่ทรงใช้ชีวิตอยู่กับป่า ทรงมีป่าไม้เป็นอาจารย์ จุดเริ่มต้นคือการปลูกป่า ป่าคือชีวิต ป่าไม้ให้ร่มเย็น ป่าไม้ไม่เคยว่าคนมีแต่ให้ประโยชน์กับคน ทำให้ลุงสอนปลูกป่าตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ชาวบ้านว่าแกเป็นผีบ้าปลูกต้นไม้ ต่อมาต้นไม้เจริญเติบโต ให้ดอกให้ผล คนกลับมามองลุงสอนเป็นคนดี มีจิตเสียสละทำประโยชน์ส่วนรวม จากเหตุการณ์นี้นำหลักความดี มาวิเคราะห์ได้ดังนี้ คือ

เกณฑ์หลักความดี ลุงสอน กล้าศึก มีจิตที่ไม่ประกอบด้วยโลภะ โทสะ และโมหะ แต่มองเห็นถึงประโยชน์แก่ส่วนร่วมแล้วชักชวนให้คนมาร่วมปลูกป่า เพื่อให้ชาวบ้านได้ความร่มเย็นเป็นสุขมีประโยชน์ต่อส่วนร่วมและตนเองก็มีความสุข ยิ่งเผื่อแผ่ไปยังสิ่งที่มีชีวิต

เกณฑ์ร่วมของความดี ลุงสอนใช้มโนธรรม คือ ความรู้สึกที่ได้ปลูกต้นไม้จะเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์และสัตว์ได้อาศัย ทุกคนยอมรับการกระทำนั้นคือสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม คนในสังคมยอมรับทั้งชื่นชมในการกระทำของลุงสอน กล้าศึกเป็นสิ่งที่ประโยชน์ทำให้ทุกคนหันมาใส่ใจในการปลูกป่าเพื่อทำให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุข ผลของการกระทำของลุงสอน ทำให้แกมีความสุข และคนอื่นเห็นค่าของต้นไม้ร่วมกันหันมาปลูกต้นไม้

จากตัวอย่างที่ได้กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงเกณฑ์ความดีที่เกิดจากการได้รับประโยชน์จากผลที่ได้กระทำคือการปลูกป่าแล้วต้นไม้เจริญเติบโต ถนนร่มเย็น คนได้พักผ่อนและสัตว์ทั้งหลายได้มาอาศัยต้นไม้ จากการกระทำที่มองเห็นเป็นสิ่งที่ไร้ประโยชน์ในตอนต้น แต่พอผลแห่งการกระทำทุกคนมองเป็นเรื่องดีมีประโยชน์สุขทั้งตนเอง คนอื่นและสังคมร่วม จนมองกันว่า นี่คือความดี(ลุงสอน กล้าศึก, 2561: ออนไลน์)

กรณีตัวอย่างที่ 2 เหตุการณ์ในเนเธอร์แลนด์เห็นชอบให้ทำการรณรงค์หาหนิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศตั้งแต่เด็กอายุ 10 ปี ตามที่คนใช้ร้องขอ หลังวินิจฉัยอาการป่วยทางจิตของเธอหมดหนทางรักษาได้ หญิงสาววัย 20 ปีกว่าๆ ตกเป็นเหยื่อการทารุณเด็กทางเพศระหว่างอายุ 5-15 ปี และมีความผิดปกติทางจิต เกิดภาวะเครียดและกดดันคุกคามอย่างรุนแรง นับตั้งแต่ต้องเจอประสบการณ์แสนเลวร้าย เธอมีอาการเบื่ออาหารอย่างรุนแรงจนร่างกายซูบผอม ซึมเศร้าเรื้อรังอารมณ์แปรปรวน คิดฆ่าตัวตาย ทำร้ายตัวเอง หลอนและหมกมุ่นย้ำคิดย้ำทำ เขาได้รับการบำบัดฟื้นฟูอย่างเข้มข้น แต่อาหารไม่ดีขึ้น ด้วยสภาพดังกล่าวทำให้เธอต้องนอนอยู่บนเตียงคนใช้ตลอดเวลา และจิตแพทย์ที่ทำการรักษา ระบุว่า ไม่มีโอกาสหรือความหวังใดๆแล้วสำหรับเธอ เป็นภาวะที่ไม่สามารถทนต่อไปได้อีกแล้ว เมื่อคนใช้ร้องขอใช้สิทธิ์ตาย ทีมแพทย์จึงอนุมัติให้ฉีดยาพิษเข้าเส้นเลือด เพื่อให้พ้นจากความทุกข์ทรมาน กรณีดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อปีที่แล้ว และมีการนำรายละเอียดมาเปิดเผยโดยกลุ่มต่อต้านการรณรงค์ เพื่อให้มีการพิจารณาตรวจสอบเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าวอีกครั้ง รวมถึงส.ส.พรรคแรงงาน เพราะเห็นว่า ในกรณีนี้เป็นการส่งสารบอก ว่า หากเป็นเหยื่อทารุณทางเพศแล้วป่วยทางจิต เท่ากับว่าจะถูกลงโทษด้วยความตาย ซึ่งเป็นโทษสำหรับผู้ก่ออาชญากรรมทั้งเนเธอร์แลนด์ออกกฎหมายรองรับการรณรงค์เมื่อปี 2002 และเมื่อปีที่แล้วมีสถิติการตายจากการรณรงค์ 5,561 ราย เมื่อปีแล้ว

ประเด็นของการทำการรณรงค์ในผู้ที่ถูกละเมิดทางเพศขั้นรุนแรง ถือเป็นปัญหาทางจริยศาสตร์ที่เกี่ยวกับความดีหรือทางศีลธรรม หลักความดีที่ต้องพิจารณากรณีนี้ถ้ามองโดยผิวเผินจะเห็นถึงความถูกต้องในแง่การกระทำปาณาติบาต

ที่ไม่ต้องรับโทษโดยมีกฎหมายที่สังคมรับรองว่าเป็นกติกากฎที่ทุกคนยอมรับร่วมกันและเป็นความดีที่ถือเป็นการปลดปล่อยผู้ที่ทรมานจากการโดยทำร้ายร่างกายและจิต การกระทำในแง่ทางพุทธศาสนาอย่างนี้เมื่อมองจากความไม่โลภ ความไม่โกรธ และความไม่หลง ก็ยังมองไม่เห็นถนัดนัก แต่ความเข้าใจในสิ่งที่กระทำด้วยการทำกา รุณยฆาตก็อาจจัดเข้าว่าเป็นโมหะ ทำให้เขามีสิทธิ์ที่จะต้องตายด้วยเหตุผลเพียงไม่ อยากรอยู่หรือว่าทางเลือกของการมีชีวิตอยู่ค่อนข้างจำกัดเท่านั้นหรือ การกระทำใน กรณีนี้อาจส่งผลตามมาคือการเพิ่มการฆ่ามากขึ้น เพราะมีกฎหมายรับรองว่าดีในการ สามารถทำการุณยฆาตได้ ประเด็นนี้จึงเป็นปัญหาของเกณฑ์ความดีในพุทธปรัชญาที่ มีเป้าหมายไม่ให้เกิดการเบียดเบียนซึ่งกันและกัน ไม่ให้เกิดผลกระทบต่อกันและ ผู้อื่นตลอดถึงส่วนร่วมนั่นเอง (ข้าวสาด, 2559: ออนไลน์)

4. สรุปรูปเกณฑ์ความดีในพุทธปรัชญา

พุทธปรัชญามองการทำความดีจะต้องประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนทาง ภายเรียกว่า กายกรรม การกระทำทางวาจา เรียกว่า วจีกรรม และการกระทำทางใจ เรียกว่า มโนกรรม และมีเจตนาหรือความจงใจเป็นแรงผลักดันที่จะทำให้เกิด ความอโลภะ โทสะ และโมหะ ซึ่งถือเป็นกุศลมูลหรือรากเหง้าแห่งความดี ใน ฐานะเป็นกรรมวาท สอนว่าการกระทำย่อมมีผล ทำกรรมดีย่อมได้รับผลดี ซึ่งเงื่อนไข ของเกณฑ์ความดีจะมีทั้งที่เป็นสมมตินิยามหรือสังคมบัญญัติขึ้นมา แต่สมมตินิยาม จะมีความสัมพันธ์กับกรรมนิยามเสมอ เกณฑ์ของความดีมีความเห็นที่แตกต่างอยู่ 2 ทศณะคือ ทศณะที่หนึ่งถือเจตนาและหน้าที่เป็นเครื่องตัดสินความดี ทศณะนี้มอง เจตนาของความดีเป็นคุณค่าทางศีลธรรม การกระทำดี จะต้องดีเสมอโดยไม่เลือก เวลา สถานที่ สิ่งแวดล้อม หรือตัวบุคคลแต่อย่างใด เช่น ถ้ามองว่า การพูดความจริง เป็นความดี ก็จะต้องดีเสมอโดยปราศจากเงื่อนไข ไม่ว่าจะพูดเมื่อใด ที่ไหน กับใคร และในสภาวะการณ์อย่างไร กลุ่มทศณะนี้มองว่าผลการกระทำที่เกิดขึ้นมิใช่ตัวตัดสิน การกระทำ เนื่องจากผลที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งซึ่งไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับเวลาและสิ่งแวดล้อม หากถือประโยชน์เป็นเครื่องตัดสินก็จะทำให้ความดีกลายเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปเปลี่ยน มา ส่วนอีกทศณะหนึ่งเอาผลของการกระทำเป็นเครื่องตัดสินดี เห็นว่าการกระทำใด ก็ตามที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์หรือความสุขมากที่สุด คือ การกระทำดี การกระทำ

บางอย่างอาจก่อให้เกิดทั้งสุขและทุกข์ แต่ถ้าหักลบกันแล้วฝ่ายสุขมากกว่าก็นับได้ว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้อง ทักษะนี้จึงเห็นว่า ประโยชน์เป็นดัชนีความดี จากสองทักษะจะเห็นได้ว่า ทักษะแรกเน้นในเรื่อง เอกัตภาพ และเน้นเจตนา ถือว่า ค่าทางจริยธรรมเป็นสิ่งตายตัว การกระทำตามเหตุผลหรือหลักการเป็นการกระทำที่ถูกต้องเสมอ ตรงกันข้ามทักษะที่สองซึ่งเน้นสังคมมากกว่าตัวบุคคล และเน้นที่ผล เพราะถือว่าสังคมดีคนแต่ละคนก็จะดีขึ้นเอง

ที่กล่าวมาเพื่อเปรียบเทียบกับทางพุทธปรัชญาให้เห็นว่า พุทธปรัชญาเป็นกรรมวาท หรือเน้นการกระทำและต้องมีเจตนาเป็นตัวหลัก มีกุศลเป็นแรงผลักดันในการทำจึงจะเรียกว่าเป็นการทำดี และการทำดีจะต้องเน้นทางสามทาง คือ (เดือนคำดี, 2534: 144-148) ทางกาย ทางวาจา ทางใจ คือ การกระทำดีทางกายเรียกว่า กายสุจริต ประกอบด้วย การไม่ฆ่าสัตว์ (รวมถึงการไม่เบียดเบียนให้ผู้อื่นหรือสัตว์อื่นประสบทุกข์ภัย) การไม่ลักทรัพย์ และการไม่ประพฤตินิโคตติในกาม การทำดีทางวาจาเรียกว่า วาจาสุจริต ประกอบด้วย การไม่พูดเท็จ การไม่พูดส่อเสียด การไม่พูดคำหยาบ และการไม่พูดเพื่อเจ้อเหลวไหลไร้สาระ การกระทำดีทางใจ เรียกว่า มโนสุจริต ประกอบด้วย การไม่คิดเบียดเบียนสัตว์อื่น การไม่คิดพยาบาทปองร้ายผู้อื่น และการไม่เห็นผิดจากทำนองคลองธรรม รวมเป็นเรียกว่า กุศลธรรม 10 ความดีในพุทธปรัชญาจัดว่าเป็นสมมติบัญญัติ โดยปรมาตถแล้วไม่มี มีแต่สังฆธรรม และอสังฆธรรมเท่านั้น ที่กล่าวมาสมมติมิได้ความว่าเป็นเรื่องที่ต่างคนต่างคิดกันเอง ผู้ใดเห็นว่า อะไรดี อะไรไม่ดีก็ได้ตามใจ โดยนัยแห่งพุทธปรัชญา ความดีไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวบุคคล ความดีเป็นสิ่งที่อยู่แต่ในฐานะสิ่งสมมติ เพราะกำหนดว่า การกระทำอย่างไรดี อย่างไม่ชัด ก็โดยมีความหลุดพ้นเป็นเกณฑ์วัดได้ ซึ่งเป็นข้อที่ใช้พิจารณากว้างๆ อันหนึ่ง เช่น ถือว่าการกระทำใดที่นำไปสู่ความหลุดพ้นก็จะเป็นการกระทำที่ดี การกระทำใดที่นำออกห่างจากความหลุดพ้นก็จัดเป็นการกระทำที่ไม่ดี ความดีและความชั่วจึงเป็นสิ่งที่มิระดับมากน้อยต่างกันตามทิศทางว่า จะนำไปสู่หรือนำออกห่างจากความหลุดพ้น ฉะนั้นการพิจารณาเกณฑ์ของความดี จึงพิจารณาจากการกระทำในลักษณะที่อยู่ระหว่างทางไปสู่ความหลุดพ้นหรือนิพพานตามทัศนะพุทธปรัชญา แต่ระดับยังไม่ระดับขอบเขตจริยศาสตร์นั้นยังไม่ถึงขั้นนิพพาน แต่อยู่ในระดับสมมติ

บัญญัติซึ่งเป็นความจริงระดับหนึ่งที่พุทธปรัชญารับรอง นิพพานอันเป็นจุดหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนานั้นสามารถนำไปใช้เป็นหลักพิจารณาเกณฑ์ของความคิดโดยทั่วไปได้ แต่จะว่าใช้ได้ ก็ออกจากทางไกลและแคบที่ว่า ทางไกล เพราะพุทธศาสนิกชนโดยปกติจะทราบว่า จุดมุ่งหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนาคือการบรรลุนิพพาน การเอานิพพานเป็นเกณฑ์ของความคิดจึงเป็นเรื่องที่ห่างไกลการกระทำของสามัญทั่วไปเกินไป ที่บอกว่าแคบเป็นลักษณะเฉพาะของชาวพุทธเท่านั้น ถ้าเป็นศาสนาอื่นไม่ได้เกี่ยวกับเกณฑ์ความคิดของเขาเลย เกณฑ์ความคิดของพุทธปรัชญาจึงเน้นไปที่วิธีการวินิจฉัยที่ท่านพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้แสดงไว้ในหนังสือพุทธธรรม ดังสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์ความคิดหลักและเกณฑ์ความคิดร่วม

เกณฑ์ความคิดหลัก	เกณฑ์ความคิดร่วม
1. ตัดสินด้วยความเป็นกุศลหรืออกุศลโดยพิจารณามูลเหตุว่า เป็นเจตนาที่เกิดจากกุศลมูลคือ อโลภะ อโทสะ อโมหะ	1. ใช้มโนธรรม คือ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของตนเองพิจารณาว่า การกระทำนั้นตนเองดีเทียบตนเองได้หรือไม่ เสียความเคารพตนหรือไม่
2. พิจารณาตามสภาวะว่า เป็นสภาพเกื้อกูลแก่ชีวิตจิตใจหรือทำให้จิตใจสบาย ไร้โรคดปลดอดโปร่ง ผ่องใส สมบูรณ์หรือไม่ ส่งเสริมหรือบั่นทอนคุณภาพและสมรรถของจิต	2. พิจารณาความยอมรับของวิญญูหรือนักปราชญ์ หรือบัณฑิตชน ว่า เป็นสิ่งที่วิญญูยอมรับหรือไม่ชื่นชมสรรเสริญ หรือตำหนิติเตียน
3. ช่วยให้อกุศลธรรมเจริญงอกงามขึ้น อกุศลธรรมทั้งหลายลดน้อยลง หรือทำให้อกุศลธรรมลดน้อยลง อกุศลธรรมทั้งหลายเจริญงอกงามขึ้น ตลอดจนมีผลต่อบุคลิกภาพอย่างไร	3. พิจารณาลักษณะและผลของการกระทำ ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ซึ่งมองเป็นเบียดเบียนตน เบียดเบียนผู้อื่น ทำตนเองหรือผู้อื่นให้เดือดร้อนหรือไม่ เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขหรือทุกข์ ทั้งแก่ตน และแก่ผู้อื่น

เกณฑ์ความดีในพุทธปรัชญาจึงเป็นกรรมนิยามล้วนๆ และกรรมนิยามก็มีความสัมพันธ์กับสมมตินิยาม ทั้งโดยสภาวะหรือโดยคุณค่า เจตนาหรือความจงใจ จึงเป็นตัวผลักดันให้เกิดการกระทำจะเป็นกุศลหรือเป็นอกุศล ดีหรือชั่วเช่นกัน ดังที่พระพุทธพจน์ที่ตรัสว่า “ ภิกษุทั้งหลาย เจตนาอันเองคือ กรรม บุคคลจงใจแล้วจึงกระทำด้วยกาย วาจา ใจ ” เพราะฉะนั้น เกณฑ์ความดีในพระพุทธปรัชญาจึงดูที่เจตนาเป็นสำคัญ แม้บางคนอาจจะโต้แย้ง การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น มีเจตนาอย่างไร คำตอบก็ต้องดูจากการกระทำ เพราะกรรมเป็นเครื่องส่อเจตนา แต่ว่าการที่บุคคลกระทำดีตัวเองเท่านั้นที่จะเป็นผู้รู้เอง แม้จะโกหกผู้อื่น แต่ตนเองเท่านั้นที่รู้ความจริงเป็นอย่างไร ประเด็นของเกณฑ์ความดีจึงไม่ใช่แต่เพียงสมมติบัญญัติหรือสังคมบัญญัติเท่านั้นยังรวมถึงกรรมบัญญัติหรือเป็นสิ่งที่เป็นปัจเจกบุคคลด้วย และสิ่งสำคัญคือเจตนาเป็นสำคัญ และการกระทำที่ดีคือการกระทำที่เกิดจากเจตนาดี ไม่มีความโลภ ความโกรธ ความหลง เจื้อปน ดังปรากฏในเกสบุตสุตตราว่า

“เมื่อใดท่านทั้งหลายพึงรู้ด้วยตนเองว่า ธรรมเหล่านี้เป็นกุศล ธรรมเหล่านี้ไม่มีโทษ ธรรมเหล่านี้ท่านผู้สรรเสริญ ธรรมเหล่านี้ใครสมาทานให้บริบูรณ์แล้วเป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความสุข เมื่อนั้นท่านทั้งหลายควรเข้าถึงธรรมเหล่านั้นอยู่”

การกระทำที่ไม่เป็นไปเพื่อการเบียดเบียน อันเป็นสิ่งดีเพราะไม่มีโทษอันเป็นเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแล้ว ยังต้องเป็นสิ่งที่บุคคลไม่ติเตียนด้วย จึงจะเรียกว่าดีพร้อมซึ่งมูลเหตุแห่งการติเตียนนั้น อาจเกิดจากการกระทำขัดประเพณีนิยมของบุคคลในสังคม เช่น การฆ่าบิดา กับ ชำมัด แม้ผลที่เกิดขึ้นคือการตายเหมือนกัน แต่การฆ่าบิดานั้นบุคคลทั่วไปย่อมติเตียน แม้ในทุกศาสนาก็ตำหนิการกระทำและพระพุทธศาสนาก็ถือหลักอนุวัตรตามโลกเช่นเดียวกัน หมายความว่าชาวโลกถือประเพณีนิยมว่า การฆ่าบิดาเป็นสิ่งที่ไม่มีใครสรรเสริญและได้รับการตำหนิติเตียน การกระทำที่ดีอันเกิดจากเจตนาที่ไม่โลภ โกรธ หลง เจื้อปนก็ดี ความไม่เบียดเบียนก็ดี ล้วนเป็นทางให้เข้าใจจุดหมายสูงสุด หรือความดีสูงสุดของพุทธปรัชญา อันได้แก่พระนิพพาน ในการที่บุคคลใดไม่เบียดเบียน จิตของบุคคลนั้นจะต้องไม่มีความโลภ ความโกรธ ความหลง เพราะถ้ามีความโลภ ความโกรธ ความ

หลง ก็เท่ากับยังเบียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่น ถ้าวัดจากความโลภ ความโกรธ ความหลง ก็เรียกได้ว่าสัมพันธ์นิพพาน ซึ่งถือเป็นเกณฑ์ความดีขั้นสูงสุด

บรรณานุกรม

- เดือน คำดี. (2534). **พุทธปรัชญา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ.ปยุตฺโต. (2553). **พุทธธรรมฉบับปรับขยาย**. พิมพ์ครั้งที่ 36 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผลิธัมม.
- พระสมปอง มนต์ชาติ (วงศ์สะอาด). (2553). **การศึกษาเปรียบเทียบเกณฑ์ตัดสินความดีในปรัชญาของเพลโตกับพุทธปรัชญาเถรวาท**, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พระฤกษ์ดำรงค์ ปญญาธโร (จันทร์แสง). (2554). **ศึกษาวิเคราะห์และรูปแบบนำเสนอเรื่องกฎแห่งกรรมที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ : เรื่องเหยี่ยวฟ้าทำดิน**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาปรัชญา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ประเวศ อินทองปาน. (2553). **พุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Abraham Velez de Cea. (2015). **The Criteria of Goodness in the Pali Nikayas and the Nature of Buddhist Ethics**, Journal of Buddhist Ethics, Theology Department Georgetown University.
- MICHAEL J.SANDEL, **JUSTICE WHAT'S THE RIGHT THING TO DO?** ความยุติธรรม (สฤณี อาชวานันทกุล แปล), (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ openworld, ๒๕๕๔), พิมพ์ครั้งที่แรก, หน้า๑๕-๑๖.

วารสารธาตุพนมปริทรรศน์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 | มกราคม - มิถุนายน 2562

การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตตำบลดงหลวง

อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

The development of political roles for women In Dong Luang

Subdistrict Dong Luang District, Mukdahan Province

พระมหาสนอง ปจฺโจปการี¹

มานิตย์ แขวงเมือง¹

Phramaha Sanong Pacchopakari²

Manit Khvangmueng²

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม¹

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Phanom Buddhist College¹

Corresponding Author, Email: Sanong250909@gmail.com¹

บทคัดย่อ

วิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ประชากรกลุ่มตัวอย่างคือ คณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาลตำบลดงหลวง ผู้ใหญ่บ้าน และอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน 59 คน โดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับความคิดเห็นการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเลือกตั้ง ด้านการแสดงออกของประชาชน ด้านการเสนอความคิดเห็น ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร และด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ ตามลำดับ

2) แนวทางการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร มีดังนี้

2.1) **ด้านการเลือกตั้ง** เสนอว่า ควรไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง และตรวจสอบ ผู้ลงสมัครเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต

2.2) **ด้านการเสนอความคิดเห็น** เสนอว่า ควรเข้าร่วมเสนอความคิดเห็นในเวทีประชาคมของตำบลทุกครั้งเมื่อมีโอกาส และควรเข้าร่วมรับฟังการประชุมและเสนอความคิดเห็น

2.3) **ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์** เสนอว่า ควรชักชวนคนในชุมชนรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มต่างๆ เพื่อทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ส่วนรวม

2.4) **ด้านการแสดงออกของประชาชน** เสนอว่า ควรเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เทศบาลจัดขึ้น เช่น การฝึกอบรมอาชีพ กิจกรรมวันพ่อและควรชักชวนญาติให้เข้าร่วมกิจกรรม

2.5) **ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร** เสนอว่า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นกับหน่วยงานรัฐ และควรเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ

คำสำคัญ: การพัฒนา, บทบาททางการเมือง, สตรี

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the development of women 's political roles and 2) to study the guidelines for the development of women' s political roles. The sample population Executive Officer Dong Luang district and village health volunteers (VHV.) 59 questionnaire tool. The statistics used in the research were percentage, mean (\bar{x}) and standard deviation (S.D.).

The result of the research are

1) Level of opinion, the development of political roles of women In the area of Dong Luang Subdistrict Municipality, Dong Luang District, Mukdahan Province The overall picture is in the high level (\bar{X})

= 4.39). When considering each aspect found that Election The expression of people As for the opinions Changing the organizational culture and the establishment and consolidation of interest groups respectively

2) Guidelines for the development of political roles for women In the municipality of Dong Luang Subdistrict, Dong Luang District, Mukdahan Province are as follows

2.1) Regarding the election, it is recommended that if there is an election, it should go to use the voting right every time and check the candidates to prevent corruption.

2.2) Regarding the opinions, it is recommended that every member should participate in the community forum when there is an opportunity. And should attend the meeting and offer opinions

2.4) Regarding the establishment and integration of interest groups, it is suggested that persuade community members to form various groups. To do activities that are generally beneficial

2.4) Regarding the expression of people, it is suggested that they should participate in various projects or activities. The municipality held as vocational training. Father's Day activities and to persuade relatives to attend the event.

2.5) The change in the corporate culture that should offer opportunities for public comment with the government. And should represent the public to monitor the performance of government agencies.

Keyword: The development, Political role, Women

บทนำ

ในอดีตรากฐานความคิดทางประเพณีและวัฒนธรรมสำหรับความเป็นสตรี กำหนดให้สตรีมีบทบาทในการเป็นแม่บ้านที่ต้องดูแลสมาชิกในครอบครัว ปรนนิบัติสามี และเลี้ยงดูบุตรหรือทำงานฝีมือเนื่องจากผู้หญิงถูกมองว่าเป็นผู้อ่อนแอ ส่วนผู้ชายมีหน้าที่หลักสำคัญในการหาเลี้ยงครอบครัว เช่น การรับราชการตามกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ เพราะผู้ชายถูกมองว่าเข้มแข็ง อดทน มีความเป็นผู้นำทั้งภายใน และภายนอกครอบครัว อย่างไรก็ตามเมื่อปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างหญิงและชายก็ปรับเปลี่ยนตามไปด้วย เช่น สตรีมีโอกาสด้านการศึกษา และเข้ามาเป็นกำลังแรงงานในตลาดแรงงานเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้บทบาทดั้งเดิมของหญิงและชายค่อยๆ คลายความชัดเจนลง สตรีเริ่มมีบทบาทในทุกสาขาอาชีพ (ณัฐรินทร์ เณลิมฤทธิ์วัฒน์, 2559: บทนำ)

นานาประเทศได้มีความพยายามอย่างจริงจังในการดำเนินการให้โครงการพัฒนาต่างๆ เอื้อโอกาสและผลประโยชน์แก่หญิงและชายอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น พิจารณาได้จากการที่สหประชาชาติทำให้เกิดการเคลื่อนไหวทั้งในระดับชาติ และระดับนานาชาติเพื่อให้เกิดผลที่ดีขึ้นต่อสถานภาพและวิถีชีวิตที่ดีขึ้นของสตรี โดยทั่วไป จากการประชุมสตรีโลกครั้งที่ 4 ว่าด้วยเรื่องสตรี ที่มีเนื้อหาในการประชุมเน้นหนักในเรื่องการส่งเสริมบทบาทสตรีกับการพัฒนาอย่างชัดเจน รวมทั้ง บทบาทในการตัดสินใจในระดับต่างๆ ผลลัพธ์อย่างหนึ่งที่ได้ของการประชุมสตรีนี้ คือการได้มาซึ่งอนุสัญญาและสนธิสัญญา ซึ่งเป็นเอกสารที่ยกระดับของเพศหญิงและสิทธิที่ขอบรรณต่างๆ ที่สตรีพึงมี ดังนั้น หลังจากได้รับแรงผลักดันจากสหประชาชาติ การพัฒนาสถานภาพสตรีในประเทศไทยนับว่ามีความก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ (พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ และอลงกรณ์ คูตระกูล, 2549:26)

ภายหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 27 ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพ และได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าจะด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่น

กำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560: 8) ทำให้มีการตื่นตัวด้านสิทธิเสรีภาพมากขึ้น องค์กรสตรีต่างได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิของสตรี โดยรณรงค์ให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น มีการแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ในเรื่องของการกีดกันสตรีไม่ให้เข้ามามีบทบาทในส่วนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความก้าวหน้าด้านอาชีพ การดำรงตำแหน่งสำคัญๆ ในหน่วยงานราชการต่างๆ และการดำรงตำแหน่งทางด้านการเมืองและการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ (สุพินดา เกิดมาลี, 2547: 1-2)

อย่างไรก็ตาม แม้สังคมจะตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีมากขึ้นและได้มีการดำเนินการในด้านต่างๆ หลายด้าน เพื่อส่งเสริมให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในด้านการเมืองและการบริหารในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศและระดับนานาชาติ จากตัวเลขสถิติในปี พ.ศ. 2558 พบว่า แนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้นของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง ยังคงมีสัดส่วนที่น้อยกว่าผู้ชายมาก โดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป ในปี พ.ศ. 2554 พบว่าผู้หญิงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.00 และแบบบัญชีรายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 15.20 และในปี พ.ศ. 2557 ผู้หญิงได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา คิดเป็นร้อยละ 15.58 ในขณะที่ผู้ชายได้รับเลือกเป็นวุฒิสภาสมาชิกร้อยละ 84.42 ส่วนการเมืองในระดับท้องถิ่นมีผู้หญิงได้รับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารในทางการเมืองท้องถิ่นน้อยกว่าร้อยละ 12 มีเพียงนายกเทศบาลนครที่ผู้หญิงได้รับเลือกตั้งถึงร้อยละ 13.04 ในขณะที่ผู้ชายมีสัดส่วนได้รับเลือกตั้งเป็นนายกและสมาชิกสภาสูงถึงร้อยละ 80 - 90 ซึ่งยังคงเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าผู้หญิงอยู่มาก (สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2558: ออนไลน์) จากข้อมูลเบื้องต้นชี้ให้เห็นว่า ผู้หญิงมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองและการบริหารในระดับต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ การที่สตรีต้องเผชิญกับปัญหาทั้งใน

ด้านทัศนคติทั้งจากทางสังคมในภาพรวมจากบุรุษและสตรีด้วยกันเอง ซึ่งยังไม่เอื้ออำนวยเท่าที่ควรต่อการให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมและการที่สตรีต้องมีภาระในเรื่องของครอบครัวก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้กระทบต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีด้วย (สุกฤตดา จินดาพรม, 2555: 2)

ตำบลดงหลวง เป็นตำบลเก่าแก่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในเขตเทือกเขาภูพานตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 2 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อปี พ.ศ. 2359 โดยมีชนเผ่าโซ่อพยพมาจากแขวงคำม่วน และแขวง สะหวันนะเขต ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) โดยการนำของท้าวเพี้ยแก้ว นครอินทร์ ขยายอาณาบริเวณอยู่ในเขตอำเภอดงหลวง จนมาถึงปัจจุบัน เดิมตำบลดงหลวงเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ต่อมากฎดาหารได้ยกฐานะขึ้นเป็นจังหวัด ดงหลวงได้ยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอ เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2520 และได้ยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ในวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2527 ตำบลดงหลวงจึงเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอดงหลวงตั้งแต่นั้นมา ต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลดงหลวงได้ยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 และได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลดงหลวง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยและมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ส่วนสำนักงานเทศบาลตำบลดงหลวง ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 บ้านดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร เป็นเทศบาลขนาดเล็ก ต่อมาได้เป็นเทศบาลขนาดกลาง เมื่อวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2557 (เทศบาลตำบลดงหลวง, ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป:ออนไลน์) ในปัจจุบันตำบลดงหลวง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน มีจำนวน 1,822 ครัวเรือน และมีจำนวนประชากร 5,820 คน (ธารรัตน์ เชื้อเมืองแสน, ประวัติตำบลดงหลวง: ออนไลน์)

การมีบทบาททางการเมืองของสตรีในเทศบาลตำบลดงหลวง ถือเป็นพื้นฐานของกระบวนการทางการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย เพื่อนำไปสู่กระบวนการให้ได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองอันชอบธรรมในสังคมประชาธิปไตย และสิ่งสำคัญประการหนึ่ง คือการที่สตรีมีบทบาทในการปกครองประเทศหรือใช้สิทธิเพื่อแสดงบทบาทต่างๆ ในทางการเมืองได้โดยตรง ภายใต้กรอบ

ของกฎหมายนั้น ถือเป็นเงื่อนไขอันจำเป็นของระบอบประชาธิปไตย ทั้งในแง่ของหลักการและอุดมการณ์ การมีบทบาททางการเมืองของสตรีในเทศบาลตำบลดงหลวงถือเป็นหัวใจสำคัญ เพราะประชาธิปไตยคงเกิดขึ้นไม่ได้หากปราศจากการมีบทบาทของบุรุษและสตรี ดังนั้นการมีบทบาททางการเมืองของสตรีในเทศบาลตำบลดงหลวง จึงเป็นสิทธิทางการเมืองอย่างเต็มตัว การเข้าร่วมในกระบวนการทางการเมืองเพื่อแสดงเจตนาเกี่ยวกับอำนาจ ผลประโยชน์ แม้กระทั่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยก็บัญญัติรับรองสิทธิความเสมอภาคของบุรุษและสตรีไว้อย่างชัดเจน สังคมไทยได้เปิดโอกาสให้สตรีได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่นเดียวกับบุรุษ โดยเฉพาะการเข้ามามีบทบาททางการเมืองซึ่งมีการยอมรับบทบาทและความสามารถของสตรีมากยิ่งขึ้นจนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป จึงกล่าวได้ว่าสตรีได้กลายเป็นกลุ่มพลังทางการเมืองที่มีความสำคัญในสังคม จากค่านิยมในปัจจุบันเชื่อว่าอำนาจทางการเมืองควรที่จะกระจายอำนาจไปสู่สตรีโดยไม่จำกัดเพศชนชั้น เชื้อชาติ หรือศาสนา ดังนั้นสตรีควรมีบทบาททางการเมืองอย่างแท้จริง ซึ่งนับว่าเป็นผลดีต่อการเปลี่ยนแปลงในสถานภาพทางการเมืองของสตรีมีปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ คือการให้สตรีได้รับโอกาสทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาบทบาทการเมืองของสตรี ของเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาบทบาทการเมืองของสตรี ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน หมู่บ้าน และตำบลของตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์บทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณเรื่อง “การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร” คณะวิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล 5) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 6) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้กำหนดเอา คณะผู้บริหารสมาชิกสภาเทศบาล และข้าราชการส่วนท้องถิ่นในเทศบาลตำบลดงหลวง จำนวน 59 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัด “การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร” ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะปัจจัยบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร รวม 5 ด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการเสนอความคิดเห็น ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ ด้านการแสดงออกของประชาชน และด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร

ตอนที่ 3 แนวการพัฒนาบทบาทการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้หาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาความค่าเที่ยงตรง (Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร เพื่อให้ได้ข้อมูลในการดำเนินการวิจัยที่ถูกต้องแม่นยำ

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม และรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.3 สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเนื้อหา เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และแก้ไขตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะ

3.5 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขออนุญาตความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากสำนักงานวิชาการหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม ถึงเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

4.2 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 59 ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมด

4.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จแล้ว มาตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์แล้วนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยเชิงสังคมศาสตร์ โดยผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าสถิติ ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) เพื่ออธิบายถึงการพัฒนาบทบาทการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

5.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ตามตัวแปร ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา และสถานภาพปัจจุบัน

5.3 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร รวม 5 ด้าน มาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และเพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ ดำเนินการหาค่าทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอในรูปแบบตาราง ประกอบคำบรรยาย ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร

6.2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6.3 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร จากแบบสอบถามประเมินค่า 5 ระดับ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง “การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร” ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 40 คน ด้านอายุส่วนมากมีอายุ 30-39 ปี จำนวน 20 คน ด้านระดับการศึกษาส่วนมากมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และด้านสถานภาพปัจจุบันส่วนมากเป็นหัวหน้าส่วนราชการ/ข้าราชการ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการพัฒนาบทบาทการเมืองของสตรีของเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร พบว่าความคิดเห็นของคณะผู้บริหาร, สมาชิกสภาเทศบาล และข้าราชการส่วนท้องถิ่นในเทศบาลตำบลดงหลวง ที่มีต่อการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีดังนี้

2.1 ด้านการเลือกตั้ง พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ด้านการเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ข้อ 1. เมื่อมีการเลือกตั้งท่านได้ไปใช้สิทธิทางการเมือง รองลงมาคือ ข้อ 4. ท่านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่นทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ข้อ 5. ท่านได้แนะนำให้ผู้อื่นไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ข้อ 2. ท่านมีความเข้าใจชัดเจนในวัตถุประสงค์และเห็นความสำคัญของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ข้อ 8. การใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะผู้สมัครให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา ข้อ 7. การใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะกลัวจะเสียสิทธิทางการเมือง ข้อ 6. การใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะถูกชักชวนจากญาติ เพื่อนฝูง และข้อ 3. ท่านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับชาติ (สส. สว.) ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ตามลำดับ

2.2 ด้านการเสนอความคิดเห็น พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ด้านการเสนอความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ข้อ 6. ท่านทำงานร่วมกับกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในชุมชน รองลงมาคือ ข้อ 3. มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการต่างๆ ในตำบล ข้อ 4. สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการตรวจสอบการทำงานของนักรการเมืองท้องถิ่นและหน่วยงานราชการที่ทุจริต ข้อ 7. เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ในชุมชนของท่านกับหน่วยงานราชการ ข้อ 1. เข้าร่วมเสนอความคิดเห็นในเวทีประชาคมของตำบล ข้อ 5. เคยปรึกษาประสานงานกับทางราชการเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในชุมชน ข้อ 2. เข้าร่วมรับฟังการประชุมและเสนอความคิดเห็นของการประชุมท้องถิ่น และ ข้อ 8. ท่านชักชวนให้สมาชิกในชุมชนของท่านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาชุมชนตามลำดับ

2.3 ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ข้อ 7. ผลักดันให้องค์กรเครือข่ายต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมผลักดันนโยบายของรัฐให้เป็นประโยชน์กับส่วนรวม รองลงมาคือ ข้อ 8. ร่วมกับองค์กรเครือข่ายในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รวมทั้งการเป็นปาก เป็นเสียงให้กับ ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนหรือมีความทุกข์ยาก ข้อ 4. ท่านและกลุ่มของท่านร่วมกันต่อรองกับผู้บริหารของเทศบาลเมื่อพบโครงการที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชน เช่น โครงการก่อสร้างโรงงานในพื้นที่การเกษตร ข้อ ๓. ท่านและกลุ่มของท่านเรียกร้องสิทธิประโยชน์จากผู้บริหารของเทศบาลให้กับกลุ่มของท่าน เช่น จัดการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ในการประกอบอาชีพ ข้อ 2. ท่านเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ของท้องถิ่น เช่น กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ กลุ่มเกษตร กลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมหรือกลุ่มอาสาสมัครต่างๆ ในท้องถิ่น ข้อ 1. ท่านชักชวนคนในชุมชนรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มต่างๆ เพื่อทำกิจกรรมอันเป็น

ประโยชน์ต่อกลุ่มของท่าน ข้อ 5. เมื่อท้องถิ่นของท่านมีปัญหาท่านรวมตัวกับคนในชุมชนเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาหารือกัน และข้อ 6. การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งขององค์กรเครือข่ายภาคประชาชน ตามลำดับ

2.4 ด้านการแสดงออกของประชาชน พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของ ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ด้านการแสดงออกของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้คือข้อ 1. ท่านเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เทศบาลจัดทำขึ้น เช่น โครงการฝึกอบรม อาชีพ, กิจกรรมวันพ้อ เป็นต้น รองลงมาคือ ข้อ 6. ท่านกับกลุ่มเพื่อนนัดพูดคุยกันเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองและปัญหาสังคมเสมอ ข้อ 5. กรณีท่านพบเห็นหรือมีการกระทำที่เป็นการทุจริตของเทศบาลท่านเคยร้องเรียนหรือชี้เบาะแสด้วยวิธีการต่างๆ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและตรวจสอบ ข้อ 7. ท่านเข้าร่วมชุมนุมฟังการปราศรัยของนักการเมือง ท้องถิ่น หรือนักการเมืองระดับชาติ ข้อ 8. ท่านเข้าร่วมชุมชนประท้วงเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน ภาครัฐที่ทุจริต ข้อ 4. ท่านคัดค้านการบริหารงานของเทศบาลที่ดำเนินการแล้วไม่เป็นที่พึงพอใจหรือไม่เป็นประโยชน์กับท้องถิ่นต่อผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ข้อ 3. ท่านติดต่อซักถามหรือขอข้อมูลต่างๆ ของเทศบาลที่เป็นประโยชน์กับตัวเอง และข้อ 2. ท่านชักชวนผู้อื่นหรือญาติพี่น้องให้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล ตามลำดับ

2.5 ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้คือข้อ 3. กรรมการชุมชนหรือตัวแทนของประชาชนต้องเพิ่มการ ตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ รองลงมาคือ ข้อ 4. มีส่วนในการผลักดันให้องค์กรกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้ผลจริง ข้อ 8. ผลักดันให้หน่วยงานลงพื้นที่ออกรับฟังปัญหาของประชาชน ข้อ 7. มีส่วนในการคัดเลือกพนักงานข้าราชการ และนักการเมืองในการเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ ข้อ 6. สอดส่องดูแลการ

ปฏิบัติงานของพนักงานข้าราชการในการมาทำงานและเลิกงานให้ตรงเวลา ข้อ 5. แสดงความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ข้อ 2. ผลักดันการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นหรือ ร้องเรียนความเดือดร้อนกับหน่วยงานรัฐได้โดยตรง และข้อ 1. ท่านคาดหวังให้พนักงานข้าราชการของรัฐรวมทั้งนักการเมืองปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องและเป็นธรรม ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร มีดังนี้

3.1 ด้านการเลือกตั้ง พบว่า ควรไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งเมื่อมีการเลือกตั้ง และสอดส่องดูแลผู้ลงสมัครเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต

3.2 ด้านการเสนอความคิดเห็น พบว่า ควรเข้าร่วมเสนอความคิดเห็นในเวทีประชาคมของตำบลทุกครั้งเมื่อมีโอกาส และควรเข้าร่วมรับฟังการประชุมและเสนอความคิดเห็นของการประชุมท้องถิ่น

3.3 ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ พบว่า ควรชักชวนคนในชุมชนรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มต่างๆ เพื่อทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มของท่าน และเรียกร้องสิทธิประโยชน์จากผู้บริหารของเทศบาลให้กับกลุ่มของท่าน เช่น จัดการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ในการประกอบอาชีพ

3.4 ด้านการแสดงออกของประชาชน พบว่า ควรเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เทศบาลจัดทำขึ้น เช่น โครงการฝึกอบรม อาชีพ, กิจกรรมวันพ่อ เป็นต้น และควรชักชวนผู้อื่นหรือญาติพี่น้องให้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล

3.5 ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร พบว่า ควรร่วมผลักดันการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นหรือ ร้องเรียนความเดือดร้อนกับหน่วยงานรัฐได้โดยตรง และร่วมเป็นกรรมการชุมชนหรือตัวแทนของประชาชน เพื่อตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาบทบาทการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร” มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านการเลือกตั้ง พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1. เมื่อมีการเลือกตั้งท่านได้ไปใช้สิทธิทางการเมือง รองลงมาคือ ข้อ 4. ท่านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่นทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ข้อ 5. ท่านได้แนะนำให้ผู้อื่นไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ข้อ 2. ท่านมีความเข้าใจชัดเจนในวัตถุประสงค์และเห็นความสำคัญของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ข้อ 8. การใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะผู้สมัครให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา ข้อ 7. การใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะกลัวจะเสียสิทธิทางการเมือง ข้อ 6. การใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะถูกชักชวนจากญาติ เพื่อนฝูง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 3. ท่านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับชาติ (สส. สว.) ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชิงชัย ศิริโวหา (ชิงชัย ศิริโวหาร, 2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านน้อยชุมขี้เหล็ก อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนไปลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนได้มีการติดตามข่าวสารการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งอยู่เสมอ ได้เข้าร่วมรับฟังการปราศรัยหาเสียงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากสื่อต่างๆ มากมาย เช่น โทรทัศน์วิทยุ หนังสือพิมพ์ทำให้ประชาชนได้มีแนวทางในการตัดสินใจในการนำไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทั้งการเมืองระดับประเทศหรือการเมืองระดับท้องถิ่น อีกทั้งในปัจจุบันการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนให้ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องไปเลือกตั้ง ไม่อย่างนั้นจะเสียสิทธิในด้านต่างๆ มากมาย จึงอาจเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ประชาชนให้ความสำคัญในการเลือกตั้ง

ผู้วิจัยมีแนวคิดว่า การใช้สิทธิเลือกตั้ง หมายถึง การที่ราษฎรใช้สิทธิของตนเองลงคะแนนเสียงเลือกตัวแทน เพื่อทำหน้าที่แทนตนในการปกครองแต่ละระดับของประเทศ เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด เป็นต้น กล่าวคือต้องเปิดกว้างให้อิสระในการตัดสินใจทั้งในแง่ของผู้สมัครและผู้ออกเสียงทั้งนี้ต้องเป็นไปโดยบริสุทธิ์และยุติธรรมไม่มีการขี้นำหรือบังคับให้เลือก การเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตยนั้นต้องเป็นการเลือกตั้งโดยเสรี ส่วนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หมายถึง การส่งสารไปยังประชาชนเพื่อชักจูงใจให้ยอมรับ เพราะการยอมรับจะนำมาซึ่งการปฏิบัติตาม การรณรงค์ในทางการเมือง หมายถึง การแจ้งข่าวสารไปยังประชาชนผ่านสื่อมวลชนเพื่อให้เกิดการยอมรับและปฏิบัติตาม

2. ด้านการเสนอความคิดเห็น พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง โดยภาพรวมอยู่ใน**ระดับมาก** เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 6. ท่านทำงานร่วมกับกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับการแก้ปัญหาในชุมชน รองลงมาคือ ข้อ 3. มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการต่างๆ ในตำบล ข้อ 4. สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นและหน่วยงานราชการที่ทุจริต ข้อ 7. เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ในชุมชนของท่านกับหน่วยงานราชการ ข้อ 1. เข้าร่วมเสนอความคิดเห็นในเวทีประชาคมของตำบล ข้อ 5. เคยปรึกษาประสานงานกับทางราชการเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในชุมชน ข้อ 2. เข้าร่วมรับฟังการประชุมและเสนอความคิดเห็นของการประชุมท้องถิ่น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 8. ท่านชักชวนให้สมาชิกในชุมชนของท่านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภูสิทธิ์ ชันติกุล (ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” **ผลการวิจัยพบว่า** ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง 2 ระดับได้แก่ ปานกลาง และมาก ซึ่งรายด้านที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง และด้านการสนทนาเรื่อง

การเมือง ส่วนรายด้านที่อยู่ระดับมากได้แก่ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของชุมชน

ผู้วิจัยมีแนวคิดว่า การเสนอความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่อยู่บนความแน่นอนหรือความจริง แต่ขึ้นอยู่กับจิตใจบุคคลจะแสดงออกโดยมีข้ออ้าง หรือการแสดงเหตุผลสนับสนุนหรือปกป้องความคิดเห็นนั้น ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลของการแปลความหมายของข้อเท็จจริงซึ่งขึ้นอยู่กับคุณสมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งในที่นี่กำหนดเอาการเสนอความคิดเห็นของสตรีด้านการเมืองเป็นสำคัญ

3. ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 7. ผลักดันให้องค์กรเครือข่ายต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมผลักดันนโยบายของรัฐให้เป็นประโยชน์กับส่วนรวม รองลงมาคือ ข้อ 8. ร่วมกับองค์กรเครือข่ายในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รวมทั้งการเป็นปาก เป็นเสียงให้กับ ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนหรือมี ความทุกข์ยาก ข้อ 4. ท่านและกลุ่มของท่านร่วมกันต่อรองกับผู้บริหารของเทศบาลเมื่อพบโครงการที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชน เช่น โครงการก่อสร้างโรงงานในพื้นที่การเกษตร ข้อ 3. ท่านและกลุ่มของท่านเรียกร้องสิทธิประโยชน์จากผู้บริหารของเทศบาลให้กับกลุ่มของท่าน เช่น จัดการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ในการประกอบอาชีพ ข้อ 2. ท่านเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ของท้องถิ่น เช่น กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ กลุ่มเกษตร กลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมหรือกลุ่มอาสาสมัครต่างๆ ในท้องถิ่น ข้อ 1. ท่านชักชวนคนในชุมชนรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มต่างๆ เพื่อทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มของท่าน ข้อ 5. เมื่อท้องถิ่นของท่านมีปัญหาท่านรวมตัวกับคนในชุมชนเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหา ร่วมกัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 6. การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งขององค์กรเครือข่ายภาคประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศลิริ อิ่มนพรัตน์ (ศลิริ อิ่มนพรัตน์, 2555: 15) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงาน ปตท. โรงแยกก๊าซ จังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงาน

ปตท. จำกัด (มหาชน) โรงแยกก๊าซ จังหวัดระยอง และเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงาน ปตท. จำกัด (มหาชน) โรงแยกก๊าซ จังหวัดระยอง ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงาน ปตท. จำกัด (มหาชน) โรงแยกก๊าซ จังหวัดระยอง โดยภาพรวมและรายด้านภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ผู้วิจัยมีแนวคิดว่า การจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่รวมกันโดยการจัดตั้งของบุคคลหรือสถาบัน เพราะมีอาชีพหรือมีจุดประสงค์อย่างเดียวกัน หวังผลทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่ง กลุ่มผลประโยชน์ในทางรัฐศาสตร์หรือทางการเมืองจึงมีลักษณะหวังผลทางการเมืองเป็นสำคัญ วัตถุประสงค์อาจเป็นเพื่อการรักษาผลประโยชน์ของตนเอง หรือรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม กลุ่มผลประโยชน์มักมีแนวคิด ชัดความคิด เหตุผล ที่ชัดเจนของตัวเอง มีความสามารถในการหักล้างข้อโต้แย้งฝ่ายตรงข้าม

4. ด้านการแสดงผลของประชาชน พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรีในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่าชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1. ท่านเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เทศบาลจัดทำขึ้น เช่น โครงการฝึกอบรม อาชีพ, กิจกรรมวันพ่อ เป็นต้น รองลงมาคือ ข้อ 6. ท่านกับกลุ่มเพื่อนนัดพูดคุยกันเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองและปัญหาสังคมเสมอ ข้อ 5. กรณีท่านพบเห็นหรือมีการกระทำที่เป็นการทุจริตของเทศบาลท่านเคยร้องเรียนหรือชี้เบาะแสด้วยวิธีการต่างๆ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและตรวจสอบ ข้อ 7. ท่านเข้าร่วมชุมนุมฟังการปราศรัยของนักการเมือง ท้องถิ่น หรือนักการเมืองระดับชาติ ข้อ 8. ท่านเข้าร่วมชุมชนประถังเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน ภาครัฐที่ทุจริต ข้อ 4. ท่านคัดค้านการบริหารงานของเทศบาลที่ดำเนินการแล้วไม่เป็นที่พึงพอใจหรือไม่เป็นประโยชน์กับท้องถิ่นต่อผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ข้อ 3. ท่านติดต่อซักถามหรือขอข้อมูลต่างๆ ของเทศบาลที่เป็นประโยชน์กับตัวเอง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 2. ท่านชักชวนผู้อื่นหรือญาติพี่น้องให้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรณีย์ กมลวิทย์ศิริกุล ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีจำแนกตามตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และการแสดงออกของประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ สตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า สตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ ระยะเวลาที่เข้าอยู่อาศัยในพื้นที่ และการแสดงออกของประชาชน

ผู้ศึกษามีแนวคิดว่า สิทธิที่เราสามารถที่จะแสดงออกหรือสื่อสารความรู้สึกนึกคิดหรือความเห็น ทั้งด้วยการพูด การแสดงท่าทาง หรือการสื่อสารด้วยตัวหนังสือ ไม่ว่าจะบนหน้ากระดาษหรือในโลกออนไลน์ ตลอดจนในรูปแบบอื่นๆ เช่น เสียงเพลง ภาพถ่าย ภาพกราฟฟิกหรือภาพเคลื่อนไหว นอกจากนี้ยังรวมถึงสิทธิในการค้นคว้า เข้าถึงหรือได้รับข้อมูล ความรู้สึกนึกคิด ความเห็นที่มีการสื่อสารและเผยแพร่ด้วย

5. ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร พบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตเทศบาลตำบลดงหลวง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 3. กรรมการชุมชนหรือตัวแทนของประชาชนต้องเพิ่มการ ตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ รองลงมาคือ ข้อ 4. มีส่วนในการผลักดันให้องค์กรกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้ผลจริง ข้อ 8. ผลักดันให้หน่วยงานลงพื้นที่ออกรับฟังปัญหาของประชาชน ข้อ 7. มีส่วนในการคัดเลือกพนักงาน ข้าราชการ และนักการเมืองในการ

เข้าไปปฏิบัติหน้าที่ ข้อ 6. สอดส่องดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานข้าราชการในการมาทำงานและเลิกงานให้ตรงเวลา ข้อ 5. แสดงความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ข้อ 2. ผลักดันการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นหรือ ร้องเรียนความเดือดร้อนกับหน่วยงานรัฐได้โดยตรง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 1. ท่านคาดหวังให้พนักงานข้าราชการของรัฐรวมทั้งนักการเมืองปฏิบัติงานด้วยความถูกต้อง และเป็นธรรม

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัลยา หนูสาย (กัลยา หนูสาย, 2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะทางกายภาพของชุมชน และความรู้ความเข้าใจต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมือง และปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้ อาชีพ ลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัยและความรู้ความเข้าใจต่อการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ผู้วิจัยมีแนวคิดว่า เป็นวิถีชีวิตที่คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา ซึ่งจะกลายเป็นนิสัยและความเคยชิน และกลายเป็นขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีประเพณีปฏิบัติ ความเชื่อ ค่านิยม รวมทั้งภาษาวัตถุสิ่งของต่างๆ วัฒนธรรมทำให้คนรวมตัวกันเป็นสังคม มีการอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบ ผลของวัฒนธรรมจะออกมาในรูปจริยธรรม ตลอดจนค่านิยมที่ใช้ในการตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการจริยธรรมองค์การถือเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานขององค์การก้าวหน้าและส่งผลให้องค์การได้รับความเชื่อถือจากสังคม ดังนั้นองค์การทุกประเภทจึงจำเป็นต้องมีจริยธรรมมาใช้ในการบริหารและแก้ไขปัญหาองค์การอย่างถูกวิธีเพื่อให้

ได้รับความเชื่อถือ ภาพพจน์ที่ดี อันนำมาซึ่งชื่อเสียง เกียรติยศและความก้าวหน้าในระยะยาวขององค์กร

สรุป

จากงานวิจัยเรื่องการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี ในเขตตำบล ดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ทำให้ทราบว่า การพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วน แนวทางการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรี พอประมวลได้ดังนี้

1. ประชาชนควรออกไปเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการจัดการเลือกตั้งทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ
2. ประชาชนควรเข้าร่วมรับฟังการประชุมและเสนอความคิดเห็นของการประชุมท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการต่างๆ ในตำบล
3. ประชาชนควรชักชวนคนในชุมชนรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มต่างๆ เพื่อทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มของท่าน และเรียกร้องสิทธิประโยชน์จากผู้บริหารของเทศบาลให้กับกลุ่มของท่าน
4. บุคลากรในภาคส่วนราชการที่อยู่ในท้องถิ่น ควรลดช่องว่างและเพิ่มการมีมวลชนสัมพันธ์กับประชาชนในท้องถิ่น นำไปสู่ผลการรับรู้ข่าวสารและมีส่วนร่วมของประชาชน
5. ควรเปิดช่องให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนในการสอดส่องดูแล ตรวจสอบการทำงานของท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่

บรรณานุกรม

กัลยา หนูสาย. (2550). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กร บริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช. รายงานการศึกษาอิสระ ทางรัฐ

ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัย
การปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชิงชัย ศิริโวหาร. (2550). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษา
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านน้อยซุ้มขี้เหล็ก อำเภอเนินมะปราง
จังหวัดพิษณุโลก**. รายงานการศึกษาอิสระ ร.บ.ม. การปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชุตีระ ระบอบ และคณะ. (2552). **ระเบียบวิธีวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2553). **รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขต
ดุสิต กรุงเทพมหานคร**. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ยุทธ ไกยวรรณ. (2545). **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

วรรณิ กมลวิทย์ศิริกุล. (2550). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่
องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุพรรณ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัด
สุพรรณบุรี**. รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.
สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). **ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็
พลาดได้ในข่าวสารการวิจัยการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

ศศิรี อิ่มนพรัตน์. (2555). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงาน ปตท. โรงแยก
ก๊าซ จังหวัดระยอง**. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
เศรษฐศาสตร์การเมือง และการบริหารจัดการ คณะรัฐศาสตร์และ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

วารสารธาตุพนมปริทรรศน์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 | มกราคม - มิถุนายน 2562

การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัด

มหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

A Study of Satisfaction of Teachers of Wat Mahathat

Phrapariyattidhamma School, Mueang District,

Nakhon Phanom Province

พระครูศรีปริยัติการ¹

Phrakhru Sripariyattikarn¹

พระมหาประกาย ปลูกญาวิชโร¹

Phramaha Prakai Pannavachiro¹

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม¹

Mahachulalongkornrajavidyalaya University¹

Nakhonphanom Buddhist College

Corresponding Author, Email: vivo250462@gmail.com¹

Corresponding Author, Email: wandee253325332533@gmail.com¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ รวม 5 คือ ด้านลักษณะงาน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านความสำเร็จของงาน และด้านความมั่นคงในงาน 2) เพื่อศึกษาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จำนวน 13 รูป/คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณารายด้านมีดังนี้ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (4.44) ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.38$) ด้านความมั่นคงในงาน ($\bar{X} = 4.33$)

ด้านความสำเร็จของงาน ($\bar{x} = 4.18$) และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ($\bar{x} = 4.15$) ตามลำดับ

2. อุปสรรคในการปฏิบัติงาน พบว่า มีวันหยุดมากเกินไปทำให้สอนไม่ครบเนื้อหา ขาดอุปกรณ์ทำความสะอาดและอุปกรณ์ทดลองทางวิทยาศาสตร์ ขาดทักษะการสื่อสารที่เหมาะสม ขาดความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ และ ขาดสวัสดิการที่เหมาะสม

3. แนวทางเสริมสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มีดังนี้คือ ไม่ควรลดเซเว่นเรียนในวันเสาร์-อาทิตย์ ควรมีอุปกรณ์ทำความสะอาดและอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ที่จำเป็น ควรพัฒนาทักษะความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ควรมีกิจกรรมร่วมกันสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และควรมีระบบสวัสดิการที่เหมาะสม

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ, การปฏิบัติงาน, โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ

Abstract

The objectives of this research were as follows: 1) to study the level of duty performance satisfaction of teachers at Wat Mahathat Pariyadithamma School, including 5 aspects namely; aspect of characteristics of work, aspect of working environment, aspect of relations between colleagues, aspect of the work success, and aspect of job security, 2) to study obstacles in duty performance, and 3) to study guidelines for enhancing duty performance satisfaction. The sample population was 13 teachers at Wat Mahathat Pariyadithamma School. Statistics used in data analysis were percentage, mean and standard deviation.

The results of the research revealed as follows:

1. In overall, the duty performance of teachers was at a high level ($\bar{x} = 4.29$). While considering each aspect, the result revealed as follows: an aspect of relations between colleagues (4.44), characteristics

of work (\bar{x} = 4.38), job security (\bar{x} = 4.33), work success (\bar{x} = 4.18), and the working environment (\bar{x} = 4.15) respectively.

2. In obstacles in duty performance, it was found that there were too many holidays, lack of cleaning equipment and scientific experiment, lack of proper communication, lack of cooperation in various activities and lack of appropriate welfare.

3. Guidelines for enhancing duty performance satisfaction were as follows: should not compensate for school hours on Saturday-Sunday, should have cleaning equipment and necessary scientific equipment, should develop relationship skills with colleagues, should have joint activities once a week, and should have an appropriate welfare system.

Keywords: Satisfaction, Duty Performance, Wat Mahathat Pariyadithamma School

บทนำ

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จัดตั้งขึ้นเนื่องมาจากการจัดตั้งโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษาและบาลีวิสามัญศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้ง 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเปิดดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2432 และ พ.ศ. 2489 ตามลำดับ ต่อมามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้จัดแผนกมัธยมศึกษาขึ้น เรียกว่า “โรงเรียนบาลีมัธยมศึกษา” เมื่อโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษาได้แพร่หลายออกไป ทางคณะสงฆ์โดยองค์กรศึกษา จึงได้กำหนดให้เรียกโรงเรียนประเภทนี้ว่า “โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษาสำหรับนักเรียน” โดยสังฆมนตรี จากนั้นกระทรวงศึกษาธิการได้ออกเป็นระเบียบกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 ต่อมาปี พ.ศ. 2507 ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีขึ้นใหม่เรียกว่า “บาลีศึกษาสามัญและ

ปริยัติศึกษา” พร้อมทั้งยกเลิกระเบียบสังฆมนตรีว่าด้วยการศึกษาของโรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษาสำหรับนักเรียน ต่อมาพิจารณาเห็นว่า การศึกษาทางโลกเจริญก้าวหน้ามากขึ้น จึงเห็นควรให้มีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาขึ้น เพื่อให้ผู้ศึกษาได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป จึงได้มีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พุทธศักราช 2514 ออกมารองรับ และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พุทธศักราช 2535 ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบัน (วิชัย ธรรมเจริญ, 2543:4)

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ.2535 กำหนดว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นในวัดหรือที่ธรณีสงฆ์หรือที่ดินของมูลนิธิทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้การศึกษาแก่พระภิกษุ - สามเณร ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจะจัดตั้งขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ และด้วยความเห็นชอบของประธานสภาการศึกษาสงฆ์ โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจะให้การสนับสนุนเป็นเงินอุดหนุนตามกำลังงบประมาณและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษากำหนด(วิชัย ธรรมเจริญ, 2543:35) และโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุได้ก่อตั้งและได้รับใบอนุญาตเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2542 ซึ่งเปิดดำเนินการมาโดยลำดับเป็นระยะเวลา 22 ปี มีผู้จบการศึกษาตามหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายแล้วจำนวนมาก ปัจจุบันมีครูและผู้บริหารจำนวน 10 รูป / คน (โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ ,2543) มีระบบและกลไกการบริหารงานเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษากำหนด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ ในด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านความสำเร็จของงาน และด้าน

ความมั่นคงในงาน เพื่อจะได้ทราบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการส่งเสริมให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรอันจะเป็นประโยชน์แก่การบริหารงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ในด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านความสำเร็จของงาน และด้านความมั่นคงในงาน
- 2) เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคต่อการสร้างเสริมความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ในด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านความสำเร็จของงาน และด้านความมั่นคงในงาน
- 3) เพื่อทราบแนวทางในการสร้างเสริมความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ในด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านความสำเร็จของงาน และด้านความมั่นคงในงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (mixed Research) โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

- 1) การศึกษาเอกสาร เพื่อค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ ทั้ง 5 ด้าน คือ ในด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านความสำเร็จของงาน และด้านความมั่นคงในงาน

2) การศึกษาเพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ 5 ข้อ 2) ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน 5 ข้อ 3) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน 5 ข้อ 4) ด้านความสำเร็จของงาน 5 ข้อ และ 5) ด้านความมั่นคงในงาน 5 ข้อ

2. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

1) สร้างข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จากนั้นนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ความชัดเจนของสำนวนภาษา แล้วหาค่า IOC คัดเลือกข้อที่มีค่า 0.5 ขึ้นไป 3 รูป ได้แก่ 1) พระมหาวิเชียร วชิรเมธี, ดร.อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต 2) พระอธิการทัตเทพ ฐานโกโร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต 3) พระสมุห์อดิเรก อาทิจจพโล, ดร. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต

2) นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วได้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่าตามแนวความคิดของลิเคิร์ต (Likert) โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป : ประกอบด้วย อายุ, ระดับการศึกษา, สถานภาพสมรส, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน, ประเภทงานที่ปฏิบัติ, และประสบการณ์การทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการและการเขียนกรอกข้อมูล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม : ลักษณะแบบสอบถามเป็นการประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ เพื่อทราบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมฯ โดยกำหนดการให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยรวมรายด้าน แบ่งกลุ่มค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ คือ มีความพึงพอใจมากที่สุด มีความพึงพอใจมาก มีความพึงพอใจปานกลาง มีความพึงพอใจน้อย และมีความพึงพอใจน้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์การแบ่งระดับของลิเคิร์ต ดังนี้

1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับน้อย

2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง

3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับมาก

4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะปัญหาอุปสรรคความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม

3. ขั้นตอนการ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้ 1) ทำหนังสือขออนุญาตกลุ่มเป้าหมายเพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม 2) ติดต่อกับผู้ประสานงานโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุเพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล 3) นำแบบสอบถามที่ได้กลับมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำคะแนนของ

กลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป 5) การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดใช้วิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ (1) ค่าร้อยละ (Percentage) (2) ค่าเฉลี่ย (Mean) (3) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5. ชั้นการสรุป

เป็นการนำเอาผลการวิเคราะห์ในบทที่ 3 และ 4 มาสรุปตอนท้าย พร้อมทั้งอภิปรายผลและเสนอแนะต่อไป

ผลการวิจัยและอภิปราย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง “การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม” ซึ่งผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาไว้ 4 ตอน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกมีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย เป็นสภาวะรับรู้ภายในซึ่งเกิดจากความคาดหวัง ถ้าได้รับตามที่คาดหวังความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้น แต่ถ้าได้น้อยกว่าที่คาดหวังก็จะทำให้เกิดความไม่พอใจ โดยกำหนดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนมเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ 2) ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ได้แก่ ความพึงพอใจในการทำงาน 3) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน 4) ด้านความสำเร็จของงาน และ 5) ด้านความมั่นคงในงาน

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีอายุอยู่ระหว่าง 25-30 ปี ขึ้นไป จำนวน 6 รูป/คน รองลงมา มีอายุอยู่ระหว่าง 41 ปีขึ้นไป จำนวน 4 รูป/คน และมีอายุ 36 - 40 ปี จำนวน 3 รูป/คน

ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 9 รูป/คน รองลงมา มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 3 รูป/คน และอื่นๆ จำนวน 1 รูป/คน

ด้านสถานภาพสมรส พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีสถานภาพโสด จำนวน 10 จำนวน 6 รูป/คน รองลงมา มีสถานภาพสมรส จำนวน 2 คน และสถานภาพแยกกันอยู่ 1 คน

ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 9 รูป/คน และรองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000 - 20,000 บาท จำนวน 4 รูป/คน

ด้านประเภทงานที่ปฏิบัติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 9 รูป/คน รองลงมา มีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี จำนวน 3 รูป/คน และมีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี จำนวน 1 รูป/คน

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม

1) ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ พบว่า ความคิดเห็นความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ คือ (1) ลักษณะงานที่ทำมีความสอดคล้องกับความสามารถของท่าน และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ คือ (1) งานที่ได้รับมอบหมายมี

ความเหมาะสมกับความรู้ของท่าน และ (2) เต็มใจที่จะปฏิบัติงานตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย

2) ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ (1) ภายในห้องทำงานมีการจัดแสงสว่างให้เพียงพอ (2) วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ทำงานมีความพอเพียง และ (3) มีการปรับอุณหภูมิของห้องทำงานให้เหมาะสม

3) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน พบว่า ความคิดเห็นความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ คือ (1) สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดีและมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ คือ (1) เพื่อนร่วมงานมีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และ (2) ได้รับความช่วยเหลือให้คำปรึกษาคำแนะนำจากผู้บังคับบัญชา

4) ด้านความสำเร็จของงาน พบว่า ความคิดเห็นความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม ด้านความสำเร็จของงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ข้อ คือ (1) สามารถทำงานได้สำเร็จตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย รองลงมา คือ (2) สามารถปฏิบัติงานได้ทันเวลาตามที่กำหนด และ (3) มีความภูมิใจในงานที่เสร็จตามวัตถุประสงค์

5) ด้านความมั่นคงในงาน พบว่า ความคิดเห็นความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม ด้านความมั่นคงในงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ (1) ได้รับเลื่อนขั้นตำแหน่งให้สูงขึ้นตามความสามารถ รองลงมา คือ (2) รักและผูกพันในงานที่ทำโดยไม่คิดลาออกก่อนเกษียณอายุ และ (3) มีการส่งเสริมให้ได้รับการพัฒนาทักษะในตำแหน่งนี้

3) ผลการวิเคราะห์อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม

ผลการวิเคราะห์อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนมในด้านต่าง ๆ สรุปได้ ดังนี้

1. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ โครงสร้างการบริหารงาน 4 ฝ่าย ยังไม่เข้ากับหน้าที่ที่ครูต้องรับผิดชอบดูแล เวลาเรียนหยุดมากเกินไปทำให้การเรียนการสอนโรงเรียนเรียนไม่ครบตามเนื้อหาการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การใช้ภาษาในการทำงานของผู้ร่วมงาน

แนวทางแก้ไขปัญหา ให้ผู้มีบังคับบัญชาสอดส่องดูแลว่า บุคคลที่จะมาทำงานเหมาะสมกับตำแหน่งหรือไม่ อยากรให้โรงเรียนชดเชยเวลาเรียนที่หยุดไปในวันพระ ให้มาเรียนในวันเสาร์-อาทิตย์ ควรใช้หลักภาษาที่ถูกต้องในการพูดให้ถูกต้องกาลเทศะ

2. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ ระบบสุขอนามัยไม่ปลอดภัย อุปกรณ์ในการทำความสะอาดไม่เพียงพอสำหรับทำความสะอาด อุปกรณ์ในการเรียนวิทยาศาสตร์ไม่เพียงพอต่อการทดลองของนักเรียน อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนบางห้องไม่พร้อมใช้งานและบางประเภทขาดแคลน

แนวทางแก้ไขปัญหา ควรปิดประตูห้องน้ำในเวลาทำธุระเสร็จ และควรมีป้ายกำกับบอกด้วย ควรมีอุปกรณ์ทำความสะอาดครบครันโดยเฉพาะอุปกรณ์ห้องน้ำ เพิ่มอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ที่จำเป็น ต้องมีการตรวจสอบอุปกรณ์การเรียนการสอนว่ามีความพร้อมในการใช้งานหรือไม่

3. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

ปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ ไม่มีมารยาทในการทักทายกันในเวลาตอนเช้าหลังเลิกงาน และใช้ภาษาในการสื่อสารไม่เหมาะสม ไม่ค่อยมีมนุษยสัมพันธ์

กับเพื่อนร่วมงาน ไม่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ขาดความร่วมมือ การประสานงาน บางอย่าง บางเวลา บางประเด็นไม่ทั่วถึง ไม่บอกกล่าวอย่างชัดเจน

แนวทางแก้ไขปัญหา อยากให้โรงเรียนมีแนวทางในการอบรมครู เรื่องมารยาทในการพูดกับพระภิกษุ-สามเณร อยากให้มียุทธศาสตร์ หรือโครงการ บางอย่าง เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานให้มากขึ้น ขณะที่ทำงานควรปฏิบัติตามหน้าที่ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ควรมีการพูดคุยประสานงานอย่างชัดเจนในการทำงาน

4. ด้านความสำเร็จของงาน

ปัญหาและอุปสรรค ผู้ร่วมงานขาดความร่วมมือในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนมอบหมายให้ปฏิบัติ

แนวทางแก้ไขปัญหา ควรมีกิจกรรมร่วมกันอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

5. ด้านความมั่นคงในงาน

ปัญหาและอุปสรรค ไม่มีความมั่นคงและไม่มีเกียรติ ไม่มีสวัสดิการ และสวัสดิภาพ ทางด้านการเงินสหกรณ์ออมทรัพย์ครูปริยัติธรรม ตั้งแต่ปฏิบัติหน้าที่ จนถึงสิ้นชีวิต

แนวทางแก้ไขปัญหา อยากให้มีความมั่นคงก้าวหน้าในการทำงาน เพื่อเป็นกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ครูปริยัติธรรม สำหรับครู ข้าราชการ มีสวัสดิการและสวัสดิภาพครูหลังสิ้นชีพ เพื่อเป็นประจักษ์คุณงามความดีในการปฏิบัติหน้าที่

อภิปรายผล

ผลการศึกษา เรื่อง “การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม” มีข้อสังเกตและ นำประเด็นมาอภิปราย มีดังนี้

อภิปรายความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดมหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนมทั้ง 5 ด้าน

1) ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม พบว่า พนักงานควรใฝ่หาความรู้ให้แก่ตนเอง อย่างสม่ำเสมอ พนักงานควรให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแก่เพื่อนร่วมงาน และพนักงาน ควรปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับตำแหน่งและความรับผิดชอบ และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพงษ์ ชนะศึก ได้ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของพนักงานที่มีต่อการปฏิบัติงานใน บริษัท แป้งมัน กาศสินธุ์ จำกัด” ผลการวิจัย ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ลักษณะงานที่ทำความสอดคล้องกับความสามารถของท่าน และรองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก งานที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสมกับความรู้ของท่าน เต็มใจที่จะปฏิบัติงานตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย (สมพงษ์ ชนะศึก, 2558 : บทคัดย่อ)

2) ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม พบว่า ด้านความรักในองค์กร ด้านความผูกพัน มุ่งมั่นในองค์กร ด้านประสิทธิผลต่อต้นทุน ด้านสมรรถนะบุคคล ด้านความร่วมมือร่วมใจกับ หน่วยงานอื่นๆ ภายในองค์กร และด้านความสอดคล้องของเป้าหมายบุคคลและองค์กร และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพงศ์ เกตุมณี ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยแรงจูงใจที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท คูซันเฮงหลีเท็กซ์ไทล์ จำกัด” ผลการวิจัย ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ภายในห้องทำงานมีการจัดแสงสว่างให้เพียงพอ รองลงมาอยู่ในระดับมาก วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ทำงานมีความพอเพียง และมีการปรับอุณหภูมิของห้องทำงานให้เหมาะสม (สิริพงศ์ เกตุมณี, 2557 : บทคัดย่อ)

3) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม พบว่า จัดให้มีงานเลี้ยงพบปะสังสรรค์เป็นประจำทุกปี จัดกิจกรรมมอบเกียรติบัตรพนักงานดีเด่นประจำเดือน เมื่อพนักงานได้ตามเป้าหมายของบริษัท จัดทำเสื้อพนักงานดีเด่นและมอบให้เป็นประจำทุกเดือน จัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี โดยให้มาตรวจ

สุขภาพที่บริษัท เพื่อรับความสะดวกของพนักงาน จัดทำบอร์ดพนักงานดีเด่น ประจำเดือน เพื่อประกาศให้ทุกคนรับทราบ มีการปรับค่าจ้างรายขึ้นทุกๆ 6 เดือน และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของจงพร ทิศอุ้น ได้วิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของ สำนักงานขนส่งจังหวัดลำปาง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง” ผลการวิจัย ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดี รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ เพื่อนร่วมงานมีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และได้รับความช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำจากผู้บังคับบัญชา (จงพร อุทิศ, 2559: บทคัดย่อ)

4) ด้านความสำเร็จของงาน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม พบว่า มีความพึงพอใจโดยรวมของประชาชนในการให้บริการของสำนักงานขนส่งจังหวัดลำปางอยู่ในระดับมาก และปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ สำนักงานขนส่งจังหวัดลำปางควรมีสถานที่ จอดรถสำหรับผู้มาติดต่อมากกว่านี้ สำนักงานขนส่งจังหวัดลำปาง ควรมีสั่งอำนวยความสะดวก เช่น ป้ายชี้ทางในการมาติดต่อด้านเอกสารต่าง ๆ และสำนักงานขนส่งจังหวัดลำปาง ควรจัดให้มี วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้ทันสมัยและมากเพียงพอ และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชนิกรณ ปีกแก้ว ได้วิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของ สำนักงานขนส่งจังหวัดลำปาง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง” ผลการวิจัย ด้านความสำเร็จของงาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สามารถทำงานได้สำเร็จตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย รองลงมา คือ สามารถปฏิบัติงานได้ทันเวลาตามที่กำหนด และมีความภูมิใจในงานที่เสร็จตามวัตถุประสงค์ (รัชนิกรณ ปีกแก้ว, 2560 : บทคัดย่อ)

5) ด้านความมั่นคงในงาน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม พบว่า มีสวัสดิการค่าตอบแทน ให้แก่พนักงานที่มีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย ระดับการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานใน

ภาพรวมแตกต่างกัน ทำให้พนักงานมีอาชีพเลี้ยงชีพไปจนเกษียณอายุการทำงาน และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจจิมา หอมระรื่น ได้วิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทแคนนอน ไฮเทค (ประเทศไทย) จำกัด” ผลการวิจัย ด้านความมั่นคงในงาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ได้รับเลื่อนขั้นตำแหน่งให้สูงขึ้นตามความสามารถ รองลงมา คือ รักและผูกพันในงานที่ทำ โดยไม่คิดลาออกก่อนเกษียณอายุ และมีการส่งเสริมให้ได้รับการพัฒนาทักษะในตำแหน่งหน้าที่ (อัจจิมา หอมระรื่น, 2556: บทคัดย่อ)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

1) ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ลักษณะงานที่ทำมีความสอดคล้องกับความสามารถของท่าน งานที่ได้รับมอบหมายมีความเหมาะสมกับความรู้ของท่าน และเต็มใจที่จะปฏิบัติงานตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย

2) ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ภายในห้องทำงานมีการจัดแสงสว่างให้เพียงพอ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ทำงานมีความพอเพียง และมีการปรับอุณหภูมิของห้องทำงานให้เหมาะสม

3) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดี เพื่อนร่วมงานมีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และได้รับความช่วยเหลือให้คำปรึกษาฯ แนะนำจากผู้บังคับบัญชา

4) ด้านความสำเร็จของงาน สามารถทำงานได้สำเร็จตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย สามารถปฏิบัติงานได้ทันเวลาตามที่กำหนด และมีความภูมิใจในงานที่เสร็จตามวัตถุประสงค์

5) ด้านความมั่นคงในงาน ได้รับเลื่อนขั้นตำแหน่งให้สูงขึ้นตามความสามารถ รักและผูกพันในงานที่ทำโดยไม่คิดลาออกก่อนเกษียณอายุ และมีการส่งเสริมให้ได้รับการพัฒนาทักษะในตำแหน่งหน้าที่

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการดำเนินการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

1) ควรศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนม เฉพาะด้านทำวิจัยแบบเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีมุมมองของผู้ปฏิบัติที่หลากหลาย โดยครอบคลุมประเด็นสภาพการดำเนินงาน จุดแข็ง จุดอ่อน ของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ

2) ควรมีการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ จังหวัดนครพนมอยู่เสมอ จะได้เป็นผู้ที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีจิตใจดี มีเมตตา มีเมตริที่ดีต่อครูนักเรียน จะได้เป็นผู้ที่เพียบพร้อมด้วยความสามัคคี ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองความผาสุกในองค์กร

บรรณานุกรม

พรศักดิ์ ตรีสกุลชีวานิตต์. (2542). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ.

การอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์.

เอนก ยังให้ผล. (2551). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร, กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จงพร ทิศอุ้น (2559). ความพึงพอใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท คิวโซ

จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. การศึกษาอิสระบริหารธุรกิจ

มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

รัตนา ดุลยประพันธ์. (2542). การรับรู้และความพึงพอใจของข้าราชการ. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พีรติศ กาญจนวงศ์. (2556). ความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานบริษัท

สแปนซ์ (ไทยแลนด์) จำกัด. สารนิพนธ์ บธ.ม.(การจัดการ).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ฝ่ายบริหารวิชาการ. (2561). **หลักสูตรโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ.**
เอกสารอัดสำเนา โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมหาธาตุ.
- มนต์ชัย แก้วหลวง. (2535). **แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน.** นนทบุรี
: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- บุญช่วย ไชเมืองชื่น. (2548). **ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา.**
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ปภาวดี ดุลยจินดา. (2537). **พฤติกรรมของมนุษย์ในองค์กร.** กรุงเทพมหานคร :
ห้างหุ้นส่วนจำกัด อักษรบัณฑิต.
- รัชนิกรณ์ ปีกแก้ว. (2560). **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของ**
สำนักงานขนส่งจังหวัดลำปาง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง.
การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- วิชัย ธรรมเจริญ. (2543). **คู่มือปฏิบัติการงานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ**
ศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- วิชัย ธรรมเจริญ. (2535). **ระเบียบโรงเรียนพระปริยัติธรรม.** กรุงเทพมหานคร : โอ
เดียนสโตร์.
- วชิรนนท์ ลาภพรประเสริฐ(2545) .. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการ**
ปฏิบัติงานของพนักงาน. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.